

**EL SECTOR NO LUCRATIU
A BARCELONA**
(Una primera aproximació)

*A Jordi Posta
En agraïment a la seva col·laboració
i en reconeixement de la vostra tasca
Barcelona 9-6-89*

**ALBERT SERRA
PEP MARTÍ
XAVIER BONAL**

FEBRER 1989

Estudi realitzat per encàrrec de la Regidoria de Relacions Territorials de l'Ajuntament de Barcelona

Ronda General Mitre, 148 entr. 3º 08006 Barcelona
Tel. (93) 200 63 09, Fax. 202 36 27

Agraïment:

Qualsevol estudi que reflecteixi d'alguna manera o altra, algun sector de la societat no pot fer-se sense la intervenció d'aquesta. En aquest sentit volem agrair des d'aquestes pàgines la participació d'aquelles entitats que, en facilitar-nos les dades, han fet possible la realització del treball que exposem a continuació.

Vagi aquest agraïment de manera especial al Centre per al Desenvolupament de l'Economia Social-CDES per la utilització del seu Directori d'Entitats. La manca d'una eina de treball d'aquestes característiques hagués dificultat força més encara la realització d'aquest estudi.

Així mateix, hem d'agrair la col.laboració d'aquells professionals -individuals o col.lectius- que ens han donat recolzament en tot moment. D'entre els quals podríem esmentar:

Marta Ferrés Zendrera

Alice G. Bier

Moisés Bonal

Jane Ishibashi

Pilar García Llecha

Institut d'Estudis Nordamericans. Servei de Documentació

SUMARI

	PÀG.
INTRODUCCIÓ	1
EL CONTINGUT DEL TREBALL	19
PART I	
1. LA DETECCIÓ DE FONTS I REGISTRES D'ENTITATS	23
1.1. FONTS I REGISTRES DETECTATS A CATALUNYA	
Registre d'Associacions i Fundacions	26
Institucions i Associacions	30
Recull d'inventari d'equipaments culturals	32
Cens d'entitats, serveis, grups i equipament de Joventut de Barcelona	33
Cens d'entitats i equipaments d'educació en l'esplai de Barcelona	38
Atlas cultural de Catalunya	40
Guies DOC	42
Cens d'entitats i Grups de Catalunya relacionats amb la cultura tradicional	44
1.2. ALGUNES TIPOLOGIES UTILITZADES A LA RESTA DE L'ESTAT I A L'ESTRANGER	
"El asociacionismo juvenil en España"	50
GUIDE - Annuaire des associations	55
Directory of British Associations	59
La tipologia de Derville	62
Directorí d'entitats no lucratives	67

PART II**L'ENQUESTA A ENTITATS NO LUCRATIVES I NO GOVERNAMENTALS**

INTRODUCCIÓ	70
ELS OBJECTIUS I LES ACTIVITATS	76
CARACTERÍSTIQUES DESCRIPTIVES DE LES ENTITATS	84
EL RÈGIM JURÍDIC, L'ESTRUCTURACIÓ INTERNA I LES RELACIONS	98
OCUPACIÓ I TREBALL VOLUNTARI	110
LA SITUACIÓ ECONÒMICA DE LES ENTITATS	123

PART III**PROPOSTA DE REGISTRE MUNICIPAL I D'INTERLOCUCIÓ**

EL MARC GENERAL PER A UNA PROPOSTA D'INTERLOCUCIÓ	141
EL REGISTRE D'ENTITATS NO LUCRATIVES I NO GOVERNAMENTALS	143
TIPOLOGIA	145
EL SEGUIMENT I MANTENIMENT DE LA INFORMACIÓ	146
LA INFORMACIÓ PRIMÀRIA	147
COMPROVAR I COMPLETAR LA INFORMACIÓ:	
EL CARNET DE RECONeixEMENT SOCIAL	149
TRACTAMENT I MANTENIMENT DE LA INFORMACIÓ:	
LA NECESSITAT D'UN REGISTRE ACTUALITZAT	152
AVANTATGES DEL REGISTRE	
PER A L'ADMINISTRACIÓ MUNICIPAL	154
PER A LES ENTITATS	156

ANNEX

LA TIPOLOGIA DE DERVELLE	158
--------------------------------	-----

ÍNDIX DE TAULES

TAULA Nº	TÍTOL	PÀG.
1	Composició de la mostra	74
2	Nombre de socis a les entitats	85
3	Residència dels socis	87
4	Residència dels socis segons àmbit d'actuació	87
5	Àmbit d'actuació segons residència	89
6	Beneficiaris de les activitats	89
7	Beneficiaris dels serveis	91
8	Edat del responsable	93
9	Composició per sexes	93
10	Relació variables sexe i edats	93
11	Nivell d'estudis dels responsables	95
12	Situació laboral dels responsables	95
13	Situació laboral segons nivell d'estudis	95
14	Temps en el càrrec	97
15	Temps en el càrrec segons freqüències	97
16	Definició jurídica de l'entitat	101
17	Responsable jurídic	101
18	Organització interna	101
19	Renovació de la Junta	102
20	Mitjà de coneixament de les subvencions	102
21	Relació amb altres entitats	105
22	Tipus de relació	105
23	Coneixament subvencions segons relació amb altres entitats	107
24	Coneixament subvencions segons relació amb l'Ajuntament	107
25	Coneixament subvencions segons relació amb la Generalitat	109
26	Coneixament subvencions segons relació amb entitats financeres	109
27	Entitats amb personal contractat	111
28	Personal amb contracte fix	112
29	Personal amb contracte temporal	112

TAULA Nº	TÍTOL	PÀG.
30	Col.laboradors retribuïts	112
31	Voluntaris permanents	112
32	Nivells participació	115
33	Increment participants	115
34	Incorporació socis	115
35	Coneixament subvencions segons personal contractat	117
36	Subvencions rebudes	118
37	Convenis signats	118
38	Assalariats en les associacions franceses	120
39	Quota mensual	126
40	Proporció socis que no paguen	126
41	Percentatge de les quotes sobre el total d'ingressos	128
42	Procedència dels ingressos	132
43	Distribució de les despeses	136

INTRODUCCIÓ

EL SECTOR NO LUCRATIU

En el procés de transició cap a la democràcia les preocupacions que han estat en el centre de l'atenció de la nostra societat a proposta dels dirigents responsables de la conducció de la nostra vida col·lectiva s'han centrat en la reforma de l'Estat i la recol·locació de l'aparell productiu privat. Un tercer component de l'organització social ha quedat al marge: el sector no lucratiu.

Cal potser aclarir que entenem per sector no lucratiu. Entenem que conformen aquest sector totes aquelles organitzacions de caràcter privat que tenen objectius i funcions diferents de la consecució del lucre econòmic. Formen part d'aquest conglomerat les associacions de tota mena, les fundacions i les organitzacions de promoció i enquadrament del treball voluntari que es realitza al nostre país.

Quan es parla d'associacionisme s'hi tendeix a incloure només a les petites associacions d'intervenció social directa o als moviments associatius de caràcter més reivindicatiu. La nostra versió del què inclou l'associacionisme o més exactament, el sector no lucratiu, és bastant més ampli. De fet tota organització social de caràcter privat i no mercantil és un component del sector no lucratiu. Després cal diferenciar dins d'aquest sector una considerable diversitat d'organitzacions que van des dels partits polítics i els sindicats, clares formes associatives amb objectius aliens a l'obtenció de lucre, fins l'àmplia gamma d'organitzacions amb objectius culturals, religiosos, reivindicatius, esportius, lúdics, defensius, assistencials, solidaris, gestionaris, etc. que s'estructuren en forma d'associacions pròpiament dites, clubs, fundacions, entitats gremials, organitzacions professionals, grups d'acció o de treball, etc., etc.

L'articulació de la societat civil

En els darrers temps, el terme societat civil s'està usant prolíficament en el nostre entorn. No és fàcil trobar opinions clares i coincidents respecte què s'entén per societat civil. Encara que no

és la nostra intenció aportar una nova opinió al respecte, sí expressem la nostra convicció que l'adequació, representació i organització i per tant l'existència efectiva de la societat civil es recolza de forma substancial i decisiva en el sector no lucratiu. Així mateix pensem que d'una presència fortament organitzada o no d'aquest sector no lucratiu en depèn la fortalesa i consistència de la societat civil en una societat democràtica.

Ens trobem sovint, en canvi, amb interpretacions diferents d'aquesta. Un del primers números de la ja desapareguda revista EL GLOBO, editada pel grup de El País, ens presentava un resum de la nostra societat civil a través del què se suposa que en són els seus representants naturals. Brillants individualitats plenes d'èxit, poder o popularitat. Alguns actors, algun deportista, un o dos joves empresaris als qui les coses als hi han anat bé, un banquer etc. Una concepció de la societat civil, en definitiva, basada en la individualitat i l'excepcionalitat com a valors dominants.

No és aquesta una concepció en la què coincidim. L'existència de 14 ó 16 individualitats brillants és possible a qualsevol societat. A qualsevol país, inclús en els més destruïts com a societats es poden trobar tres o quatre artistes, un o dos esportistes, algún empresari poderós i fins i tot algún científic, urbanista o literat de prestigi internacional i això no té res a veure amb l'existència d'una societat civil forta.

Segons la nostra opinió, la força de la societat civil i de la societat en general, o sigui de la societat política, de la societat econòmica etc., es basa en la seva articulació, en la seva estructuració i en la seva capacitat per a aplegar a totes les individualitats de forma organitzada. No és cap descobriment en aquestes alçades que els punts forts només ho són de veritat si tenen bones xarxes en las que recolzar-se. Dit amb altres termes, no són les individualitats i les excepcionalitats les que garantitzen la potencia d'una societat sinó els col·lectius, els anonimats, els entramats i les normalitats ben trabades. De la mateixa manera que 10 ó 15 líders polítics no garanteixen un sistema polític eficient ni uns quants empresaris brillants no garanteixen un sistema

econòmic. Tampoc uns quants ciutadans brillants i exitosos no garanteix una societat rica i potent.

D'aquestes reflexions en surt la nostra preocupació continua per la nostra xarxa associativa. Estem convençuts que una societat civil forta és el mateix que una societat ben articulada associativament, a través d'un sector no lucratiu divers, representatiu, eficient i sòlid. En treballs anteriors, hem tingut la oportunitat d'apropar-nos a las realitats associatives de països com Gran Bretanya, França o U.S.A. En tots els casos ens hem trobat amb graus d'articulació elevats i amb nivells de presència i reconeixement social importants i altament formalitzats de les organitzacions associatives i del treball voluntari. Independentment de que el nostre procés històric recent hagi tingut prioritats i característiques específiques que, sens dubte, expliquen les diferències que existeixen en el tema que ens ocupa, cal acceptar que la debilitat relativa del nostre sector associatiu, o utilitzant terminologies comuns a aquests altres països, del nostre Sector No Lucratiu, (Associacions, Fundacions i Voluntariat) es sobretot una debilitat de la nostra societat. No és possible, que la llibertat d'associació; reclamada com un element essencial de la democràcia serveixi per a donar presència solament rellevant als partits polítics, als sindicats, a les patronals i a alguns altres grups socials selectes. Fent un simil bastant poc agosarat, aquesta posició es podria transferir a l'àmbit econòmic afirmant que amb unes quantes dotzenes de grans empreses ja tenim un potent sistema econòmic en el què les petites i mitjanes empreses no són necessàries ni se'ls reconeix cap aportació al conjunt del sistema productiu.

Al nostre parer, cal amb urgència revisar a fons els tòpics que s'han instal·lat entre nosaltres referents al sector no lucratiu. Cal revisar les opinions respecte del seu rol en una societat democràtica desenvolupada amb una estructura altament complexa, cal revisar les valoracions respecte de la seva dimensió real i la seva producció i productivitat en el marc que li és propi, a saber, la producció de bens intangibles i de serveis i productes, diguem-ne, de caràcter social i organitzacional, i cal revisar, sobretot, el marc formal, i econòmic i les condicions legals i fiscals en què operen. Es ben cert que les ENL no destaquen en el nostre país per la seva

fortalesa ni per la seva eficàcia. No és menys de cert que sí destaquen per la seva sensibilitat a les problemàtiques i necessitats socials i per la seva voluntat de presència i actuació. Cal veure fins a quin punt els problemes que pateixen es responsabilitat exclusiva seva. Mentre el marc legal bàsic on s'han de moure sigui la Llei de 1964 promulgada pel General Franco i el marc econòmic i fiscal, per ausència d'un d'específic, sigui el de les empreses amb fins lucratius, es fa difícil valorar, en termes crítics, la funció, aportació i capacitat real de producció social i organitzacional que pot tenir el sector no lucratiu en el nostre país.

L'ESPAI ACTUAL DE L'ASSOCIACIONISME EN EL NOSTRE ENTORN

El nostre associacionisme pateix conseqüències derivades de la història recent. Cultura democràtica en construcció, marcs operatius inadequats, desorientació respecte del rol que els hi és propi. De les prioritats, bàsicament polítiques i econòmiques, que aquest país ha hagut de fer front, i del procés real que ha abordat aquestes prioritats han sorgit algunes interpretacions sobre el nostre passat, present i futur proper, que cal analitzar, especialment aquelles que afecten directament al sector no lucratiu.

La més general i primera d'aquestes idees és la que dóna per tancada la transició cap a la democràcia. Caldría aclarir que vol dir aixó exactament. Vol dir que aquest és ja un país que domina i utilitza a fons els recursos que ofereix la democràcia per organitzar i desenvolupar la seva vida colectiva?. Vol dir per contra que del procés de transició ja s'ha cobert definitivament l'etapa perillosa en la què el soroll de sabres era constanment present?. En la nostra opinió quedan moltes coses molt serioses per arribar a un nivell de desenvolupament del sistema democràtic acceptable. Entre aquestes coses destaca la capacitat del sistema per a acceptar i garantir canals de participació estables i quotidians al major nombre possible de ciutadans. També queda pendent l'assumpció, colectiva i individual, d'una cultura democràtica en la que la participació deixi de ser retòrica per a passar a entendres com un mecanisme bàsic que garanteix la màxima eficàcia en el funcionament del sistema democràtic. Cal indicar, que des d'aquest punt de vista, el de la participació, només hi ha dos canals.

L'electoral, considerablement consolidat i l'associacionisme, o sigui la participació organitzada i continuada, inclosa naturalment la militància política i sindical.

ASSOCIACIONISME I PARTICIPACIÓ

Una segona qüestió, més centrada en el procés d'organització social i associatiu, fa referència a la concepció del què és la participació a través de l'Associacionisme.

Es poden detectar diferents actituds i posicions respecte d'aquest tema, de les quals en sintetitzem tres. Hi ha qui creu que el concepte i la pràctica de l'associacionisme és, bàsicament, un principi etic-moral de la democràcia sense cap mena de contingut real. Que l'existència d'associacions és una molèstia per a l'exercici del poder polític i una pèrdua de temps i energies des del punt de vista de l'eficàcia de la gestió dels afers públics. Aquesta actitud i opinió s'ha expressat en algunes ocasions afirmant que quan ja hi ha polítics elegits les associacions son supèrflues i, inclús il·legítimes ja que no tenen el grau universal de representació que garanteix l'elecció política.

Una segona opinió considera al moviment associatiu com a complement directe dels grups polítics. Les associacions apareixen com a representants genèrics de grups de població, els dirigents de les quals tenen com a missió eixamplar el marc d'acció i decisió política participant en la presa de decisions, negociant permanentment determinades àrees d'actuació pública o garantint una correcta transmissió de les decisions del poder polític a l'interior de les organitzacions socials. En definitiva s'assigna una clara funció política i gestora dels afers públics a les associacions.

La tercera opinió, a la què nosaltres ens adherim, considera les associacions, des dels partits polítics no en el seu aspecte de maquinàries electorals sino en tant que marcs d'enquadrament dels ciutadans, fins a les associacions d'afezionats a qualsevol cosa, com per exemple a la conservació de l'espècie dels coloms missatgers, passant per sindicats, patronals, gremis, associacions culturals, esportives, recreatives, científiques, reivindicatives,

d'ajuda mútua, gestionaries o de serveis, etc., com la base organitzacional fonamental de la societat democràtica. L'associacionisme entès com la garantia de participació, elaboració, integració, representació, col.laboració i negociació dels diferents grups socials, necessitats o interessos, econòmics i no econòmics, presents a la societat. En aquest sentit també s'entén el sistema d'associacions com la maquinària de què disposa la societat per a la producció del que podem anomenar els intangibles socials, o sigui aquelles produccions que donen consistència a una societat encara que no es puguin ni vendre ni comprar. En definitiva allò que permet la representació organitzada d'interessos, la contrastació multipolar d'aquests interessos i el mecanisme d'acció i d'intermediació entre els diferents components de la societat.

Tal i com hem dit, la nostra posició respecte de quina concepció de l'associacionisme es correspon amb una societat democràtica ens situa en aquesta tercera interpretació.

Som conscients però que la simple afirmació de que això ha de ser així no soluciona el problema. La possibilitat que una societat disposi d'aquesta base i el grau de solidesa de la mateixa és responsabilitat fonamental de la pròpia societat. S'ha dit moltes vegades que les associacions a casa nostra no són fiables i que per tant no es pot comptar amb elles. També s'ha dit que els nostres ciutadans no estan disposats a la participació si no hi ha contraprestacions econòmiques. Tot plegat són afirmacions procedents d'apreciacions subjectives sense cap base real. Per no saber no sabem ni tan sols quantes associacions hi ha, ni que fan.

L'ENFOC DEL TREBALL

Aquesta falta d'informació sobre quina és la realitat del nostre sector associatiu ens sembla el forat més urgent d'omplir. Sobretot perquè pot permetre de modificar les bases de la reflexió sobre el tema i situar-lo en un context menys subjectiu que l'actual, on l'experiència personal de cadascún es l'element fonamental de posicionament. Amb aquesta intenció ens va semblar positiu intentar una aproximació d'aquest tipus al món associatiu de Barcelona. Es tractava de treballar a partir de la base informativa

existent sobre el sector associatiu per a veure de treure'n dades objectives rellevants. Quantes associacions hi ha?, quin es el ritme de creixement del sector?, quina dimensió té?, quanta gent hi ha involucrada?, quants diners?, d'on surten?, per què serveixen? etc.

Les limitacions de tota mena amb què es podia fer aquest treball ens varen fer prendre ja des del principi una opció. No ens podiem plantejar de crear, ni tan sols pel cas de Barcelona, la base informativa i estadística del sector no lucratiu. Si, però podiem intentar saber si el sector es prou important com per a dedicar els recursos necessaris a fer aquesta tasca de coneixement sistemàtic i exhaustiu. Ens varem plantejar dos objectius

1) Evaluar el nivell de coneixement sobre el sector i detectar els buits existents. Sabíem que aquesta era una tasca relativament senzilla. Tot són buits.

2) Situar, per mostreig i extrapolant la informació que aconseguíem, els límits aproximats del sector. Intentariem poder situar l'ordre de les magnituds en què se situaria una descripció exhaustiva del sector. Tal i com estan les coses, arribar a saber si a Barcelona hi ha entre 1000 i 5000 associacions o si estem entre les 5000 i les 10.000 ja és un èxit. També ho és, saber si el pressupost mitjà de les associacions esta entre les 100.000 pts i el 1.000.000 a l'any o entre els 5.000.000 i els 10.000.000 l'any. El mateix, respecte de tot un seguit d'altres dades. Nombre de socis, nombre de voluntaris, nombre d'assalariats, estructura dels pressupostos, origen dels fons, etc.

EL RECURS METODOLOGIC

Així doncs, hauriem de suplir aquesta manca d'informació amb una prospecció qualitativa del sector que englobés els diferents camps d'actuació del sector.

En primer lloc, calia veure quines tipologies eren utilitzades en els diferents registres i guies, públics i privats. Entre altres coses, aquest anàlisi era indicador de si s'englobava la totalitat del sector o si com a mínim s'havia previst la seva inclusió en un futur.

Com s'explica al llarg de l'estudi, l'anàlisi de les tipologies ens va portar a optar per la que s'està utilitzant comunment a França i que paulatinament estàn adoptan altres països (Gran Bretanya).

A partir d'aquesta classificació, es va escollir una mostra de 300 entitats (3 de cada àmbit temàtic -10 àmbits d'actuació-) repartides entre els 10 districtes de Barcelona, de manera que quedessin representades en àmbits temàtics i territorials de la ciutat. El nivell de respostes, va resultar força baix (62 entitats) malgrat que els dos àmbits esmentats quedessin representats.

Som conscients que, partint d'aquesta mostra, no es poden fer afirmacions categòriques, de la qual cosa ens en guardem prou

Els resultats del treball són els que esperavem. O sigui, una primera aproximació en absolut suficient. Disposem, de fet, del què en podriem dir un conjunt d'informacions i dades simptomàtiques que poden permetre decidir si seria útil i sensat posar-se a construir una base informacional seria del sector no lucratiu. De les valoracions que exposem a continuació se'n desprèn, al nostre parer, que el grau de desconeixement en què estem instal·lats respecte d'aquest sector, fa imprescindible algun esforç suplementari.

UNA VALORACIÓ DEL SECTOR

Com es podrà constatar a la primera part d'aquest estudi, els registres o censos d'entitats no lucratives i no gubernamentals presenten tot tipus de dificultats que posen en qüestió la fiabilitat dels mateixos: el tractament d'una sola parcela del sector associatiu, la manca d'actualització de les dades (tant a nivell de la no detecció de la mortalitat associativa com a nivell de naixement de noves entitats), o la no informatització de les dades, són els buits més característics de bona part de les fonts d'informació que ens ha estat possible localitzar. Es fa realment difícil, doncs, estimar de manera més o menys exacte una dada tant elemental com és el nombre d'entitats.

No ens podem refiar de prendre una única font per afirmar la quantitat d'ENL i ENG que en l'actualitat es troben en funcionament a la societat barcelonina. Les dues úniques que teòricament englo-

ben la totalitat del sector són el "Registre d'Associacions i Fundacions" de la Generalitat i el "Directori d'Institucions i Associacions" del Servei d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona. Ambdues fonts, tot i que són les més completes que existeixen, presenten problemes, sobretot d'actualització.

La primera comptabilitza aproximadament 15.000 entitats no lucratives i no governamentals a tot Catalunya. Aquí no s'hi inclouen, però, les entitats esportives (unes 5.000 segons el registre) ni les entitats juvenils (1.125 segons la mateixa font). Les dades de l'edició de "Barcelona Participació" de 1987 revelen com el nombre d'entitats entre 1984 i 1987 creix quasi un 50 %. Aquestes xifres però, més que mostrar-nos el creixement real del sector el que posen de manifest és, d'una banda l'augment significatiu d'entitats que anteriorment no s'havien enregistrat i, d'altra banda, la inexistència d'un control rigorós sobre la mortalitat associativa.

La segona és la que hem utilitzat nosaltres per a la construcció de la mostra, i ens hem trobat amb nombrosos problemes de canvi de domicili, de desaparició d'entitats, etc.

D'altra banda, tampoc sembla que solucioni el problema el fet de considerar totes les fonts detectades per a estimar un nombre aproximat d'entitats. Els problemes que acabem d'assenyalar per als registres de la Generalitat i Ajuntament són aplicables a la resta de fonts detectades, amb l'agreujant, en aquest cas, que només engloben una parcel·la del sector.

La utilització de tipologies o sistemes de classificació d'entitats tan diferents entre les fonts detectades agreuja encara més el recompte d'entitats. La primera part de l'estudi demostrarà com gairebé sempre hi ha una manca de criteris teòrics explícits o implícits en el sistema de classificació. D'aquesta manera, les tipologies responen més a la necessitat de posar una mica d'ordre al magatzem d'entitats que figuren en un registre que no pas a la necessitat d'establir uns ítems de classificació que siguin coherents a partir d'un únic criteri analític i que al mateix temps puguin englobar la pluralitat de la nostra xarxa associativa. Si les administracions utilitzessin almenys la mateixa tipologia, malgrat

no fos la més encertada, solucionaríem el problema del recompte d'entitats comparant les diferents fonts. Malauradament però, no és aquest el cas i cada registre o directori funciona amb un sistema de classificació particular.

Davant d'aquestes circumstàncies és preferible no intentar afinar massa en l'estimació del nombre d'associacions. D'altra banda, però, ens sembla oportú i quasi necessari acotar un interval que ens permeti realitzar una valoració del sector, almenys per que serveixi per reproduir les dimensions del mateix i posar èmfasi en la importància del rol que desenvolupen aquest tipus d'entitats a la nostra societat i del què potencialment podrien desenvolupar amb una bona articulació i infraestructura.

Quedi ben clar, doncs, que el nostre objectiu no és el d'afirmar categòricament cap de les dades que apareixen en aquesta valoració. Simplement volem que serveixin de punt de reflexió sobre la situació actual del sector per a tots aquells que directa o indirectament es troben implicats en la qüestió associativa.

L'interval que assenyallem és fruit de l'especulació realitzada a partir del Registre d'Associacions i Fundacions de la Generalitat i del nostre contacte directe amb persones que, per la seva proximitat al món associatiu, ens han ajudat a córrer el risc de manifestar qualsevol xifra de caràcter universal que faci referència a aquest sector.

El resultat d'aquesta especulació ens porta a "afirmar" que no és cap extravagància suposar que hi ha entre 5.000 i 6.000 entitats no lucratives i no governamentals que funcionen actualment a la ciutat de Barcelona. Tornem a insistir, ens podem equivocar de 1.000 entitats. Malauradament, no podem ajustar més aquesta xifra. És pràcticament impossible establir un ritme de mortalitat associativa que ens permetés corregir amb exactitud els errors del registre, de la mateixa manera que ho és aproximar la quantitat de grups que pel fet de no estar jurídicament constituïts s'ometen en el mateix registre.¹

---

¹ Una mostra d'aquesta afirmació es pot trobar en els resultats de la nostra mostra d'entitats en la qual hi ha un 10 % d'entitats no constituïdes jurídicament i, per tant, no incloses en el registre.

En qualsevol cas podem assegurar que no esta inflat el nombre d'entitats quan acotem l'interval entre 5.000 i 6.000. Aquest interval és sens dubte una especulació a la baixa, és a dir, és l'interval mínim que podem establir. Però preferim realitzar una estimació a la baixa que de ben segur reproduïx igualment les dimensions del sector i no arriscar-nos a especular amb un nombre més elevat d'entitats, tot i que estem segurs que la magnitud real del sector supera les nostres "estimacions". Per al nostre propòsit concret de sensibilitzar el lector amb la magnitud de les xifres que s'exposen, no ens bé tant de 1.000 entitats per defecte. El que si volem fer constar fermament, és que aquesta especulació de xifres posa en evidència la necessitat de la creació d'un registre complet i actualitzat. El lector es podrà adonar al llarg de l'estudi com posem especial èmfasi en aquesta qüestió; i és que per a començar a obrir línies d'actuació tant en qüestions d'associacionisme com de participació ciutadana el primer que cal és simplement saber quantes entitats hi ha i a què es dediquen.

Algunes dades més concretes

Si l'aproximació del nombre absolut d'entitats és arriscada, i sobretot, no gaire fiable, les dades que presentarem a continuació encara són més discutibles. Totes les estimacions que apareixen són fruit d'una segona especulació, realitzada a partir dels resultats de l'Enquesta a Entitats no Lucratives i no Governamentals, l'anàlisi dels quals constitueix la segona part d'aquest estudi.

Com s'especifica a la introducció d'aquesta segona part, l'enquesta no ha estat pensada per a reproduir les característiques de l'univers associatiu, entre altres coses, perquè és impossible obtenir una mostra significativa i no esbiaxada d'entitats d'un univers que és desconegut.

La nostra finalitat passa més per obrir línies d'investigació a través de les tendències observades en les respostes, que no pas per la constatació d'hipòtesis construïdes prèviament. Deixem doncs una mica de banda el caràcter científic de l'estudi per mouren's a un nivell que, tot i que es pot considerar d'anàlisi superficial, ens sembla el primer pas que cal donar abans

d'endinsar-se en l'estudi d'una realitat històrica que ha estat molt oblidada des de totes les disciplines de la ciència social.

Per tant, de poc servirà aquest estudi que presentem si no incita i estimula la realització d'estudis més monogràfics i més en profunditat del sector associatiu. Cal un registre complet i actualitzat, cal una tipologia universal d'entitats, i cal que s'emprenguin estudis que permetin conèixer a fons el sector, els seus problemes, la seva aportació i les seves necessitats.

Els càlculs que tot seguit presentem són fruit de les generalitzacions fetes a partir de la mostra d'entitats. Aquesta mostra recull entitats de dimensions moderades, que són de ben segur, les més abundants del sector.

Deliberadament no hi fem entrar en la nostra anàlisi, entitats com el Futbol Club Barcelona, altres clubs esportius forts, la Creu Roja, un sindicat., un col·legi professional,. Aquestes minories distorsionen les dades d'ocupació, les econòmiques o les de participació voluntària, i per si soles, provocarien una interpretació errònia del que suposa el sector associatiu a Barcelona. Cal, però recordar que en el cas de parlar de xifres absolutes aquestes també cal sumar-les.

Hi ha una darrera puntualització que ens sembla que cal fer abans de presentar les dades. El lector trobarà al llarg d'aquest estudi com tot sovint assenyalem dures crítiques del sector associatiu. Falta d'infraestructura, incapacitat de gestió, desinformació i descoordinació interassociativa, etc. Donades aquestes condicions, les nostres crítiques són fruit de la constatació de l'escassa preparació per a la gestió eficaç i de la manca d'aprofitament dels recursos.

Totes aquestes crítiques però, es relativitzen des del moment que es consideren les considerables dimensions d'aquest sector. És a dir, quan passem del nivell individualitzat de cada entitat a l'agregat d'associacions, hom s'adona que el rol que desenvolupa aquest sector a la nostra societat és importantíssim, però que hi ha dos factors que es mosseguen la cua l'un a l'altre que no permeten que aquest rol sigui del tot eficaç: per una banda, la poca preparació

i conscienciació de les entitats per a gestionar-se a si mateixes i per a sortir del seu propi àmbit d'actuació associatiu. D'altra banda, el poc reconeixement social que es dóna a aquestes entitats des de l'administració, que sovint contempla el sector associatiu com una institució social específica, i no com a portaveu fonamental de la societat civil amb el qual hauria de mantenir una relació de diàleg i cooperació.

Un cop fetes aquestes puntualitzacions passem ara a veure quina magnitud prenen les xifres de la mostra d'entitats quan les generalitzem pel total d'entitats que hem acotat entre 5.000 i 6.000. Els càlculs estan fets sempre per una senzilla regla de tres. Tot i que sabem que aquesta és una manera barroera de realitzar generalitzacions no creiem que això tingui tanta importància quan del què es tracta és de donar consciència al lector de les dimensions del nostre sector associatiu. D'altra banda, ja hem assenyalat anteriorment que en parlar de 5.000 ó 6.000 entitats a Barcelona ens estem quedant curts i, per tant, és pràcticament segur que les dades que presentem poden ser criticades per defecte. És molt poc probable que ens equivoquem per excés.

El nombre de treballadors del sector

Passaris i Raffi, en el seu llibre sobre les associacions a França, assenyalen el doble rol econòmic que poden oferir aquest tipus d'entitats en un context de crisi. D'una banda, oferir bens i serveis més adaptables a les necessitats de la població que aquells que poden oferir les empreses. D'altra banda, constituir una alternativa per la generació de llocs de treball²

La tendència observada en l'anàlisi de les respostes obtingudes no sembla que vagi en la direcció que assenyalen els autors francesos. No podem pensar, ara per ara, que el sector associatiu constitueix una via de disminució de l'atur en la nostra societat.

En tot cas, però, si els nostres resultats s'aproximessin mínimament a la realitat del sector associatiu, hi hauria com a mínim entre 1.200 i 1.500 entitats, de les 5.000 ó 6.000 que hem

---

² PASSARIS, S. i RAFFI, G. Les associations. Éditions La Découverte, 1984.

estimat, que contractarien personal laboralment, és a dir, un 25 % del sector. Segons les nostres qüestionables estimacions, així mateix, aquestes entitats contractarien un nombre de treballadors que es situaria entre els 9.000 i 10.000, dels quals gairebé el 90% estaria contractat en forma de contracte fix i només un 10% en forma de contracte temporal.

És a dir, en un context de pocs avantatges que estimulin la contractació i de desconeixement quasi absolut dels plans d'ocupació, podria haver-hi com a mínim unes 10.000 persones contractades per les entitats. No per totes les entitats, evidentment, però sí per un significatiu 25%. A més a més, podrà comprovar-se com aquesta és una variable prou important quan s'analitzen els temes d'informació o d'estructuració interna de les entitats.

D'altra banda, la tendència observada a partir dels resultats de l'enquesta posa de manifest que la figura de "col.laborador retribuït" estaria tan representada com la del personal contractat laboralment. Sens dubte que en aquesta figura hi ha una proporció elevada de treballadors permanents submergits; malauradament, però, no podem aproximar cap dada en aquest sentit.

El nombre de voluntaris i la participació

La figura de voluntari, pel mateix caràcter no lucratiu de les associacions, constitueix l'autèntic símbol de l'individu que intervé en qualsevol àmbit d'aquest sector. És sens dubte l'indicador que reproduïx millor si estem o no davant d'una societat participativa, si existeix una dinàmica d'interacció col·lectiva que pot anar des de formes alternatives d'utilització del lleure fins posicions reivindicatives o de defensa d'interessos d'un grup determinat.

Òbviament, cal veure després si aquesta participació és activa o passiva, si estem davant d'un voluntari que és "productor" o és "consumidor" de dinàmica col·lectiva. En qualsevol cas, però, aquí ens limitem a especular amb les xifres i a presentar-les. L'altra qüestió seria objecte d'un estudi específic d'actituds que escapa de la finalitat d'aquest treball.

Les dificultats per a definir i acotar el concepte de voluntari implica que en les respostes obtingudes no quedi massa clar quan s'està parlant de voluntari en el sentit d'individu que treballa permanentment a l'entitat de manera desinteressada, quan de participant esporàdic, o quan de simple associat passiu.

Ens sembla oportú, doncs, generalitzar dos tipus de respostes que apareixen en el qüestionari. Per una banda, la que demanava específicament el nombre de voluntaris que de manera permanent participen a l'entitat. D'altra banda, la que feia referència a la participació a l'entitat, tant dels socis com dels col·laboradors no socis.

A partir d'aquí, és difícil identificar quina de les dues respostes és més útil i fiable per a contrastar de manera general el treball voluntari dins les associacions. Sigui com sigui, les dades difereixen substancialment i pensem que val la pena reproduir ambdues situacions.

Pel que fa al que podríem anomenar, voluntaris permanents, els resultats es tradueixen a nivell global entre 14.000 i 15.000 a les diferents entitats barcelonines.

Pel que fa a les dades d'enquadrament formal, l'aproximació giraria al voltant de 100.000 persones i les 120.000 com a mínim.

En qualsevol cas, tot i que cal relativitzar totes les dades que presentem, l'afirmació de que estem en una societat poc participativa es fa si més no qüestionable.

La dimensió econòmica

Estimar les magnituds de les variables econòmiques de l'univers associatiu representa un grau de dificultat pràcticament insuperable.

Per dues raons. En primer lloc, pels mateixos problemes que suposa estimar qualsevol dada que faci referència a aquest univers, sobre els quals hem estat incidint reiteradament: desinformació, manca d'actualització de les dades existents, etc. En segon lloc, perquè ni les pròpies entitats, en molts casos, controlen ni per

aproximació aquestes variables. Una gran part d'entitats no disposa de memòria econòmica anual ni de res que s'hi assembli. Les respostes als qüestionaris en són un bon exemple: menys del 50% de la mostra ha constestat a les qüestions econòmiques. És clar que pot haver-hi un grau més o menys elevat de desconfiança a l'hora de revelar les dades econòmiques, però és simptomàtic trobar incoherències greus en les respostes, com la d'alguna entitat que manifesta destinar la seva despesa completament a la partida d'activitats deixant la d'estructura absolutament buida.

Malgrat tot, ens sembla que val la pena donar alguna xifra que, tot i que de ben segur presentarà un marge d'error considerable, ens pot acostar a conèixer alguns aspectes de la dimensió econòmica de les entitats.

El primer que ens ha cridat l'atenció, ha estat el grau d'autonomia d'aquest tipus d'entitats. En efecte, de les respostes obtingudes es desprèn que, per terme mitjà, un 27% dels ingressos de les entitats prové de la recaptació de quotes que paguen els associats, un 35%, aproximadament, a través de les activitats i serveis que ofereixen, un 30% provenen de subvencions o convenis signats amb l'administració o altres institucions, i el 8% restant a través d'altres fonts. En principi, per tant, sembla que les entitats haurien de trobar-se en una situació d'independència econòmica substancial. Això, però, no sembla que es tradueixi en la vida quotidiana de les entitats, que sovint manifesten no poder emprendre més iniciatives a nivell d'activitats o a nivell estructural a causa de la manca de recursos econòmics.

En aquest punt pensem que conflueixen altra vegada els dos factors que assenyalàvem més amunt: per una banda, un oblit considerable per part de l'administració; per l'altra, la pròpia incapacitat de les entitats.

En qualsevol cas, la globalització de les nostres xifres suposaria que les entitats mouen de l'ordre dels 12 mil milions anuals als 14 mil milions.

Tornem a insistir, que ningú es prengui aquestes xifres com absolutes, però que ningú pensi tampoc que són desorbitades.

En el context que ens estem movent, seria absurd realitzar qualsevol valoració del dèficit o superàvit del sector associatiu a la ciutat de Barcelona. La poca exactitud i rigor de les nostres estimacions distorsionarien segur la realitat econòmica del sector. D'altra banda, a les últimes pàgines de la segona part d'aquest estudi es fa una anàlisi en aquests termes referent però, només a les entitats que han respost aquest tipus de dades.

Ens sembla més oportú fixar-nos simplement en la distribució de les despeses. A través dels qüestionaris rebuts es desprèn que la despesa per partides es distribueix així: 33% per activitats i serveis, 45% per a personal i 22% per a infraestructura. Cal fer una puntualització. Els resultats de l'enquesta han posat de manifest com un 25% de les entitats disposaven de personal contractat. Un cop realitzada la selecció d'aquells que han contestat a les dades econòmiques, les entitats amb personal contractat estan sobrerrepresentades, i suposen un 42% de la submostra. El 45% de la partida de personal, per tant, s'ha de relativitzar.

Sigui com sigui, en línies generals destaca el baix nivell de despesa en infraestructura en un sector que no va gens sobrat de condicions objectives per al funcionament quotidià.

CONCLUSIONS

Només és una aproximació que ha de servir per a tenir elements de decisió respecte si val la pena o no disposar d'un coneixement aprofundit, qualificat i actualitzat permanentment del sector no lucratiu. Entenem que l'aproximació quantitativa que hem intentat en aquest treball és tan sols un argument més, ja que es ben senzill tenir motius suficients per a intentar millorar el coneixement de la base del nostre sector no lucratiu. De tota manera, potser aquestes dades ens acabin de convèncer d'aquesta evident necessitat.

Així doncs, la nostra conclusió, que ja era una convicció abans de començar aquest treball, és que el volum d'informació disponible i la fiabilitat de la mateixa, per tot allò que fa referència al sector no lucratiu, és absolutament insuficient. Si a més s'accepta la nostra opinió sobre la importància social del sector, la desproporció entre aquesta importància i el nivell de coneixement disponible

adquireix dimensions notablement grans, com es demostra en el repàs que es fa en el treball de les diferents parts d'informació disponibles.

Cal afegir a això l'altre aportació específica d'aquest treball: les dimensions quantitatives del sector. Pel que fa aquest tema, ja sabem abans de començar que obtenir dades fiables i en quantitat suficient seria impossible.

Per a qualsevol estudiós de la vida associativa aquesta és una evidència que no mereix gaire més explicació. El nostre objectiu era així recollir el que podèssim i presentar-ho per a la seva valoració; com a suport a una decisió que cal prendre. Intentar conèixer a fons el Sector No Lucratiu de la nostra ciutat i del nostre país com a instrument per a una valoració social objectiva de la seva funció o deixar-ho estar un cop més.

Insistim que les xifres, siguin les que siguim, no ens semblen argument per a no entrar en el tema. Els valors del sector no són econòmics o no són centralment econòmics ni valorables en termes econòmics. Potser, però, ens pendriem més seriosament el sector si, a més, resultés un sector amb dimensió econòmica significativa.

La nostra conclusió de la molt pobre informació de que hem pogut disposar és que les xifres reforcen també la necessitat d'un millor coneixement, perquè amb el què tenim no es pot fer seriosament cap mena de quantificació global. El treball per tant acaba en l'exposició i l'anàlisi de les dades obtingudes i de les fonts d'informació analitzades. A continuació, però, i fora del treball, pel caràcter netament especulatiu que té, fem un exercici valoratiu del que hem recollit per a donar la nostra impressió respecte de quines poden ser les magnituds dins les quals es situarà el nostre sector no lucratiu.

Cap de les xifres que sorgeixen de les extrapolacions que proposem a continuació té validesa estadística. Si algun dia proper es pot disposar d'informació sòlida i les xifres s'aproximen a les que proposem a continuació, caldria adjudicar la coincidència a la habilitat i a la intuïció, i no pas a que haguem disposat d'informació suficient com per a fer prediccions fiables.

EL CONTINGUT DEL TREBALL

El treball l'hem dividit en tres grans blocs:

1. Detecció i anàlisi de fonts i registres existents, i recull i anàlisi de diferents tipologies.
2. Tramesa i anàlisi de qüestionaris a diferents entitats obtingudes per mostreig.
3. Proposta de Registre Municipal i d'Interlocució Entitats-Administració.

1. Detecció i anàlisi de fonts i registres existents, i recull i anàlisi de diferents tipologies

La primera part del treball es compon de la detecció i anàlisi de les fonts i registres d'entitats no lucratives i no governamentals i l'anàlisi de les tipologies que hem recollit sobre aquest tipus d'entitats. L'interès d'aquesta part és doble:

En primer lloc, identificar els punts als quals es pot accedir per a obtenir informació del sector, a nivell de volum i situació del mateix. Veurem com tots els registres o fonts detectades tenen un tipus o altre de deficiències. En aquest sentit, la complementació d'uns amb altres resulta força interessant i, en conseqüència, és prou útil conèixer els punts on aquests registres es poden localitzar.

En segon lloc, recull i anàlisi crítica de diferents tipologies o sistemes de classificació d'entitats. Aquí incloum les tipologies dels registres detectats i altres tipologies que ens ha semblat important reproduir per poder analitzar els avantatges i defectes que ens sembla que presenten.

L'ordre que presentem tant per registres com per tipologies és el següent:

1. Registres i tipologies utilitzats a Catalunya
2. Registres i tipologies utilitzades a la resta de l'Estat i a l'estranger

Cada punt d'aquesta part s'estructura de la següent manera:

1. Entitats o persones realitzadores
2. Detecció i accés a la font o registre
3. Anàlisi de les seves fonts o aportacions
4. Tipologia o sistema de classificació

Pel que fa a les fonts i registres d'entitats, a més d'enumerar els arxius, censos o directoris d'organitzacions no lucratives i no governamentals, fem una anàlisi de la fiabilitat de la informació que aporten, prenent com a indicador fonamental el nivell d'actualització, element bàsic per a una identificació eficaç del sector associatiu.

Pel que fa a les tipologies, l'estudi de cadascuna d'elles ens permetrà disposar de criteris per a escollir-ne una, sota la convicció de que és necessària una única tipologia de classificació que possibiliti estalviar esforços i costos de totes les institucions que realitzen censos o registres d'entitats.

2. Tramesa i anàlisi del qüestionari

El segon bloc de treball el constitueix l'anàlisi d'un qüestionari tramès a una mostra d'entitats no lucratives i no governamentals. D'un conjunt de 300 trameses a entitats hem obtingut 60 retorns que ens són suficients per a poder aproximar-nos a la realitat associativa.

La nostra pretensió no és ni molt menys la d'establir un únic discurs definitiu sobre aquesta realitat. En primer lloc, perquè a partir del sistema utilitzat de tramesa per correu, no es pot

assegurar cap mostra que sigui representativa del sector. En segon lloc, l'anàlisi sociològica de qualsevol realitat a través d'enquestes comporta riscos importants. Primer, la interpretació de les qüestions plantejades dona peu a un espai de subjectivitat que pot ser en algun moment molt elevat. En segon lloc, mai es té la certesa absoluta de no haver omés qüestions significatives sobre la realitat analitzada.

Conscients d'aquestes limitacions, no creiem que el nostre esforç sigui inútil. La nostra anàlisi és una anàlisi de tendències, que fa possible assenyalar línies posteriors d'anàlisi d'aquesta realitat en més profunditat.

Per tant, cal tenir present que qualsevol xifra que apareix ha de posar-se entre cometes, i només pren relevància quan es contrasta amb altres xifres.

L'explotació del qüestionari té dues parts ben diferenciades:

- una primera part, breu, en la qual comprovem el grau d'ajustament de la tipologia de Dervelle -l'elecció de la qual ve explicitada en la 1ª part del treball- a la realitat associativa barcelonina.

- una segona part, d'anàlisi de dades obtingudes de l'explotació del qüestionari amb els capítols: Característiques descriptives de les entitats, el règim jurídic i l'estructura interna, l'ocupació i treball voluntari i situació econòmica i previsions de futur. Farem especial incidència en els dèficits i carències estructurals que manifesten les entitats.

3. Proposta de registre municipal

La detecció de fonts i registres ens posarà de manifest les deficiències dels registres que actualment funcionen a Catalunya. La 2ª part, l'anàlisi del qüestionari, ens donarà un cert coneixement sobre la realitat de les entitats no lucratives i no governamentals.

Àmbdues eines ens són prou útils per proposar com pensem que hauria de constituir-se i funcionar un registre municipal d'entitats no lucratives i no governamentals.

En aquesta darrera part incidirem en els elements o instruments necessaris per recollir la informació i en la manera d'ordenar-la i actualitzar-la.

En segon lloc, posarem de manifest els avantatges que suposa el poder disposar d'un cens actualitzat i públic, tant per l'administració, la qual pot dur a terme les accions amb coneixement concret de la realitat associativa, com per les pròpies entitats, s'afavoreix sobretot el contacte i coordinació interassociativa, com per aquelles persones o entitats interessats en realitzar estudis referents a aquest camp.

Com s'haurà comprovat, no es tracta d'un estudi en profunditat sobre la realitat associativa. El nostre objectiu és establir les bases que han de fer possible un coneixement millor del sector no lucratiu i no governamental de la societat barcelonina, amb la convicció de què cal aquest coneixement previ per dur a terme accions des de l'administració, coordinació interassociativa, o estudis en profunditat relacionats amb aquest camp.

PART I

LA DETECCIÓ DE FONTS I REGISTRES D'ENTITATS

Presentem tot seguit un recull de fonts i registres d'entitats que hem detectat. Aquí roman una tasca de consulta, recerca, contactes personals, trucades, que hem anat duent a terme de manera paral·lela a la resta de les parts del treball.

En aquest "rapport" explicitem, en primer lloc, l'entitat o persones que realitzen el registre o tipologia

En segon lloc, la detecció i accés d'aquestes fonts, facilitant d'aquesta manera, informació per a possibles consultes o contactes directes amb elles.

En tercer lloc, el contingut o aportacions d'aquestes fonts, posant de manifest el grau de fiabilitat de la informació, els buits que presenten, les dificultats d'accedir a la informació en brut, etc.

En quart lloc una presentació i anàlisi de la tipologia o mètode de classificació utilitzat, aportant alhora una breu visió crítica que reflecteixi les dificultats que suposa establir una tipologia òptima o universal de classificació d'entitats.

Un altre aspecte fonamental a tenir present és l'actualització del registre: si es fa o no, de quina manera es fa, cada quant s'actualitza, el grau de fiabilitat que aquest sistema suposa, etc.

D'ençà del 1964 hi ha hagut una gran mobilitat i mortalitat d'entitats. Sense un seguiment actualitzat dels registres no es pot recollir aquesta dinàmica associativa i conseqüentment la utilitat del registre es redueix considerablement.

Un darrer aspecte a contemplar és que totes les tipologies i registres existents s'han fet en funció de la utilització que els seus autors pensaven donar-li. Tot sovint, aquests registres són molt temàtics i ben poques vegades contempnen la totalitat de la realitat associativa. No es tracta de carregar-nos el que ja hi ha fet, res més lluny de la nostra intenció, sino simplement defensar la idea de la necessitat d'escollir una tipologia que s'ajusti a la realitat associativa i que al mateix temps sigui el suficientment operativa perquè a partir d'ella l'accessibilitat als diferents tipus d'entitats suposi una tasca àgil i flexible.

FONTS I REGISTRES DETECTATS A CATALUNYA

1. REGISTRE D'ASSOCIACIONS I FUNDACIONS

- Entitats o persones realitzadores: Direcció General d'Associacions i Fundacions. Generalitat de Catalunya.
- Detecció i accés: Directe a la Direcció General d'Associacions i Fundacions de la Generalitat de Catalunya (Casal Sant Jordi c/Casp nº26).
- Anàlisi de les fonts o aportacions: Aquest registre, al qual hi vàrem accedir directament, inclou totes les associacions i fundacions que hi ha a Catalunya. La darrera informació rebuda és que s'estan completant els llistats i que estaràn llestos en un termini relativament curt. Aquí, en principi, es recull de manera completa la natalitat d'associacions i fundacions a Catalunya.
- Tipologia o sistema de classificació: Es tracta d'una classificació exhaustiva amb 78 entrades o tipus d'entitats, que van de les d'"aficionat", fins les de "veïns", passant per les "folklòriques", "gastronòmiques", "de comerç", "massòniques", o simplement "rars". Malgrat no sabem encara quin resultat s'obtindrà d'aquesta tipologia, no sembla que hagi de ser massa positiu. La classificació és excessivament extensa, sense cap mena de base teòrica ni metodològica, doncs en cap moment queda clar si es tracta d'una classificació segons els objectius que persegueixen les entitats, les activitats o els serveis que ofereixen. D'altra banda, queda poc clara la delimitació que emmarca cada tipus d'entitat. Així existeix un grup anomenat "Socials" en el qual hi poden entrar una diversitat immensa d'associacions o fundacions les quals el més probable és que es podessin entrar per altres grups. Tampoc s'especifica que existeixin referències d'un grup a l'altre ni subclassificacions possibles dins de cada grup.

L'aspecte que presenta és el següent:

AFI	Aficionats
AID	Alcoholics i Drogaadictes
AMI	Amics de
ANA	Alumnes i Ex-alumnes
APA	Ass. de Pares de Alumnes
APR	Associacions Pro
ARP	Arts Plàstiques
ATD	Amistat Social
AYU	Ajuda, d'
×CAR	Cases Regionals
CAT	Catalanes
CCM	Cambres de Comerç
CCR	Comerç, Comerciants
CIN	Cinema
CIT	Centres d'Iniciatives i Turisme
CLP	Club Privat
×COD	Corals, Dansaires
CON	Consumidors
COM	Comunicació
COO	Coordinació
×CUL	Culturals
CVG	Caravanning
×CYT	Casals i Ateneus
DDS	Donants de Sang
DEF	Deficients
DEP	Esportives
DIP	Defensa d'Interessos Propis
DOC	Doctrinals
×EON	Ecologia i Naturalesa
ECO	Econòmiques
ESO	Esotèriques
ESP	Especials
EST	Estudis
ETN	Etnològiques
×EXT	Estrangers
×FEM	Feministes
FIL	Filosòfiques
FIN	Filatèlia i Numismàtica
+FOL	Folklòriques
FOM	Foment
FOT	Fotografia
FUT	Futbol
GAS	Gastronòmiques
HUM	Humorístiques

JC	Jove Cambra
XJUV	Juvenils
LIT	Literàries
MAS	Massòniques
MDC	Mestresses de Casa
MED	Medicina
MER	Mercat
MUJ	Activitats de la Dòna
MUN	Mundialistes
MUS	Musical
NAT	Naturistes
PEN	Penyes
PCH	Psicologia i Comportament Humà
POL	Polítiques
POR	Pràctiques Orientals
PRE	Prevenció
PRO	Professionals
PRU	Propietaris d'Urbanització
PTN	Protecció
RAD	Radioafccionats
RAR	Rares
REC	Recreatives
REI	Reivindicatives
ROM	Romers i Colles
SAN	Sanitat
SOC	Socials
TEA	Teatral (Arts Dramàtiques)
XTED	Tercera edat, avis, jubilats...
TOR	Taurines
TRV	Tradicions diverses
VAR	Diversos
XVEC	Veïns
VET	Veterans
VID	Vídeo

En aquest registre no hi consten les entitats esportives, les quals estan catalogades a la Direcció General d'Esports. Al mateix temps, la Direcció General de la Joventut ha passat el seu llistat d'entitats juvenils a la Direcció General d'Associacions i Fundacions, per tant ara es porta per partida doble.

D'altra banda no existeix cap sistema d'actualització del registre la qual cosa fa que no sabem quines de les entitats que hi consten s'han donat de baixa, i es pressuposa que no són poques atès que aquest registre era el que utilitzava el Govern Civil abans dels

traspàs de competències a la Generalitat i es va crear arran de la Llei d'Associacions del 1964 i és segur que moltes entitats han desaparegut des d'aleshores.

L'actualització no sembla que hi hagi intenció de dur-la a terme, en un termini relativament curt de temps, ja que el registre no està informatitzat.

Pel que fa a l'objecte d'aquest treball, que és l'anàlisi de les entitats a Barcelona, no tenim coneixement de l'existència d'un registre separat per a Barcelona ciutat, atès que la classificació d'aquest Registre és per províncies. Disposem, però, d'unes dades orientatives extretes de l'edició de "Barcelona Participació" de l'Ajuntament, setembre de 1987, en el qual, citant explícitament el Registre esmentat, es posa de manifest el creixement general de les entitats associatives a les quatre províncies catalanes. La fiabilitat d'aquestes dades és qüestionable però ens sembla oportú reproduir-les aquí:

	1984	1987
Província Barcelona	7.000	10.160
Província Girona	1.000	1.300
Província Lleida	600	1.700
Província Tarragona	1.000	1.400
TOTAL CATALUNYA	9.600	14.560
FEDERACIONS	64	

Cal afegir les dades d'altres registres com són:

	1987
Esportives	5.000
Juvenils	1.125

Centrant-nos però, en el propi sistema de classificació, ens podem adonar que els problemes d'entrada d'entitats per grups tipificats, no són extranys en una classificació com aquesta. La funcionalitat del registre amb els llistats complets encara està per veure, no som però, massa optimistes respecte al tema.

2. INSTITUCIONS I ASSOCIACIONS

- Entitats o persones realitzadores: Unitat operativa d'Estadística. Servei de tractament de la informació de l'Ajuntament de Barcelona.
- Detecció i accés: Directe al Servei d'Estadística de l'Ajuntament (per a informació puntual es pot trucar al 010).
- Anàlisi de les fonts o aportacions: Es tracta d'un registre d'institucions i associacions molt complet; el qual ocupa només un codi dins el conjunt d'informació d'aquest servei. L'avantatge més gran que representa és l'accés fàcil i ràpid a adreces o telèfons d'entitats o associacions.

Pel que fa al contingut del registre, de cada associació o institució es pot disposar d'una fitxa en la qual hi apareix el nom de la mateixa, l'adreça, el districte territorial on es troba ubicada, la secció censal, el districte postal, la Zona estadística, el telèfon i unes dues o tres ratlles d'observacions en les quals s'hi fa constar l'horari, possibilitats que ofereix l'entitat, etc.

El principal inconvenient és que tampoc sembla que aquest registre o directori s'actualitzi periòdicament, amb la qual cosa es distorsiona l'eficàcia de la informació.

FITXA EXEMPLE DEL DIRECTORI

TEMA: EQ5310

ENTITAT: LLIBRERIA DE LA GENERALITAT   **ID:** 3716067   **SECCIÓ:**

RESPONSABLE:

CARRER: LA RAMBLA, 118   **DP:** 08002

MUNICIPI: BARCELONA   **PROVÍNCIA:** BARCELONA

DT: 01   **SEC:** 063   **BA:** 03   **Z.E:** 016   **MAPA:**

TELÈFON: 3021522

OBSERVACIONS: NOMÉS ES VENEN PUBLICACIONS DE LA GENERALITAT SOBRE MATÈRIES DIVERSES I ALGUNES PUBLICACIONS DE LA ONU I DE LA UNESCO. L'HORARI ES DE 9 A 20 HORES.

DATA ALTA: 26/05/87   **DATA MODIFICACIÓ:** 00/00/00

PF1: ACABAR   **PF3:** RECUPERA TRANSACCIÓ ANTERIOR

PF5: INFORMACIÓ TEXTUAL   **PF6:** INFORMACIÓ CODIFICADA

- Tipologia o sistema de classificació: La qüestió associativa s'engloba en el codi NEQ2, el qual està desglossat en 9 subcodis que formen el descriptor o tipologia principal. En aquests 9 grups s'intenta encabir a totes les institucions i associacions.

Aquests subcodis també es desglossen variablement en d'altres subcodificacions i així successivament fins arribar inclús a set subdivisions possibles a les quals pot pertànyer una entitat o associació determinada.

Els nou grans grups són els següents:

1. Institucions culturals i científiques.
2. Associacions recreatives-culturals d'esbarjo.
3. Associacions en defensa de... reivindicatives.
4. Moviments associatius veïnals.
5. Partits polítics, sindicats i patronals.
6. Clubs d'opinió, Ateneus Llibertaris, Tertúlies.
7. Assoc. professionals del comerç, fabricants, empresaris.
8. Associacions i moviments Tercera Edat.
9. Associacions religioses, noblesa, fundacions protectores.

La funcionalitat del registre és realment òptima en quant a agilitat, però el descriptor o tipologia no creiem que sigui el més adient. Malgrat es tracti d'una classificació que pren en consideració les finalitats que es fixen com a objectius les institucions i associacions, no existeix una clara delimitació segons les funcions, o el camp d'acció al qual corresponen o més s'hi acosten. D'aquesta manera les entitats es superposen tot i que les subdivisions categòriques són extenses. Per exemple, això passa amb el tercer grup, en el qual hi poden tenir cabuda des d'entitats reivindicatives dels drets de la dona, fins aquelles que defensen més espais verds, passant per les de defensa dels drets dels disminuïts psíquics i físics, les minories ètniques o les associacions de pares d'alumnes.

No dubtem del grau d'operativitat que ben segur representa aquest tipus de subdivisions en codis. Ja hem assenyalat però, uns altres tipus de deficiències que hi observem i que pensem no es poden ometre si volem tenir clar els criteris a partir dels quals creiem que s'han de classificar les entitats.

3. RECULL D'INVENTARIS D'EQUIPAMENTS CULTURALS

(Llibre Blanc de la Cultura A, Volum 1, Barcelona, Desembre 86)

Entitats o persones realitzadores: Isidre Canals i Carles Prats (CIDC). Des de juny a desembre de 1986. Encàrrec fet per les Institucions públiques catalanes signants del Pacte Cultural, a la Fundació Jaume Bofill.

Detecció i Accés: Fundació Jaume Bofill: c/ Provença 324, 1er.
Banc de dades: c/ Urgell, 187

Anàlisi de les noves fonts o aportacions: Aquest és un recull interessant de 100 inventaris d'equipaments culturals que existeixen a Catalunya. Són inventaris d'arxius, biblioteques, museus, etc. També ho són d'aquells treballs no referits directament a equipaments culturals però que hi fan alusió en algun capítol. I també hi ha recollits inventaris culturals que ofereixen informació sobre un camp concret de la cultura, com és la recerca, les festes populars o els mitjans de comunicació.

Les fonts d'on han tret la informació els autors, van des de llibres, revistes, diaris, etc., fins contactes amb responsables de cultura de les diferents institucions catalanes o entrevistes amb els autors i patrocinadors dels inventaris.

El que es pot trobar al Llibre Blanc és una fitxa per a cada un dels Inventaris, en la qual hi consta la persona o entitats que el realitza, el patrocinador, l'any del seu inici, si és acabat o es troba en curs de realització, l'accessibilitat al mateix, observacions, etc.

L'aportació és útil, ja que suposa poder disposar d'una guia que indirectament possibilita un volum molt extens d'informació. Per al nostre interès, però, els inventaris són d'aspectes molt específics, en conseqüència les tipologies o sistemes de classificació que utilitzen no podem prendre-les en consideració per a una tipologia de tot tipus d'entitats no lucratives i no governamentals.

4. CENS D'ENTITATS, SERVEIS, GRUPS I EQUIPAMENTS DE JOVENTUT A BARCELONA (1987)

- Entitat o persones realitzadores: Àrea de Joventut de l'Ajuntament de Barcelona, dins del "Programa Participació Juvenil" del Departament de Promoció de l'Associacionisme juvenil.
- Detecció i accés: És un cens que encara no és públic degut a que és el primer any que es realitza. Hi ha, però, la intenció de millorar-lo. Per a obtenir informació es pot contactar amb l'Àrea de Joventut de l'Ajuntament de Barcelona (Passeig de Gràcia nº 2, primer pis).
- Anàlisi de les seves fonts o aportacions: El més interessant d'aquest cens és la divisió que es fa entre àmbit de ciutat i àmbit de districte. En la primera s'hi inscriuen totes aquelles entitats que tenen un àmbit d'actuació superior al de districte, així com federacions o coordinadores d'associacions. En la segona, s'hi inclou el desgloss de tots aquells grups, associacions o entitats que es mouen en l'àmbit de districte o de barri. Hi ha recollides les entitats, serveis i grups, inscrits formalment a l'Àrea de Joventut, i les detectades pel Departament-Programa.

Les entitats susceptibles d'entrar en aquest cens s'escullen sota el criteri fonamental de considerar les associacions juvenils com a entitats/grups sense afany de lucre que són dirigides i gestionades majoritàriament per joves. Com a segon criteri, s'ha considerat l'autodefinició com a entitat juvenil, és a dir, que tinguin objectius en el camp dels joves i que pertanyin a organismes de coordinació juvenil.

Un dels principals problemes que presenta l'elecció d'entitats és el trobar un criteri per a delimitar el que es considera grup sòlidament establert i amb regularitat de funcionament.

La immensa quantitat de colles o agrupacions, dins d'una mateixa associació, les quals realitzen activitats particulars, fa

diffícil distinguir entre aquells que tenen un caràcter accidental i aquelles més consolidades, amb un funcionament constant.

La recollida d'informació no és difícil quan es tracta d'aquelles entitats inscrites a l'Àrea de Joventut, les quals aporten habitualment informació de cara a poder optar a possibles subvencions. Per a la resta d'entitats la detecció es fa a partir d'elements que donen coneixement de la seva existència. Se'ls envia una pàgina en la qual han d'especificar la identificació de l'entitat, els objectius, les activitats que realitza, ingressos i despeses, etc. Quan és necessari es fa un seguiment telefònic per a completar la informació.

De totes maneres, no es té prou certesa de si les entitats recollides en aquest cens són totes jurídicament establertes o bé hi consten moltes agrupacions, colles, etc., que no es sostenen sobre cap forma jurídica legal.

Malgrat es tracta d'un cens que no ha sortit a la llum pública, no sembla tampoc que estigui plantejat per a dotar-se d'un sistema de constant actualització de la informació. Si el món associatiu sabem que presenta una dinàmica elevada, més encara la té l'associacionisme juvenil, on noves forces i nous grups neixen amb certa freqüència, mentre d'altres desapareixen també sovint degut a la inexperiència en qüestions legals, a les dificultats econòmiques, etc.

- Tipologia o sistema de classificació: La tipologia s'estructura en 14 ítems de classificació, en funció de l'auto-definició i del camp d'actuació. D'aquests 14 ítems n'hi ha 12 que corresponen a entitats, grups o associacions, pròpiament juvenils. Els altres dos corresponen a:
- Entitats no juvenils que disposen de Serveis o treballen en el camp juvenil.
- Serveis/Equipaments públics de joventut.

Per a l'àmbit de districte o barri els ítems són els mateixos fent referència, però, a espais territorials més restringits.

La tipologia és la següent:

1. Associació Joves Estudiants

- 1.1. Associacions Generals de Joves Estudiants (E.M./F.P./Universitat)
- 1.2. Associacions Especialitzades de Joves Estudiants
- 1.3. Grups/Comissions/Col·lectius Socioculturals de Facultat

2. Associacions/Moviments d'Educació en el Temps Lliure

- 2.1. Associació/Moviment d'Educació en l'Esplai
- 2.2. Associació/Moviment d'Escoltisme
- 2.3. Associació/Moviment especialitzats en Educació en el Temps Lliure

3. Associació/Grups Sòcio-Culturals

- 3.1. Associació/Grups d'Acció Social
- 3.2. Associació/Grups de creació artística
  - . Música i ball
  - . Comunicació i imatge
  - . Plàstica i manualitat
  - . Teatre
- 3.3. Associació/Grups d'acció cultural
- 3.4. Associació/Grups esportius/culturals

4. Moviments/Associacions Juvenils Confessionals

5. Moviments Socials (Alternativa i reivindicativa)

- 5.1. Pacifistes
- 5.2. Objeció consciència
- 5.3. Ecologistes
- 5.4. Minories sexuals

6. Organitzacions Juvenils Sindicals

7. Organitzacions Juvenils Polítiques

8. Associacions Juvenils de Serveis

- 8.1. Escoles de Formació
- 8.2. Serveis d'Informació i estudis juvenils
- 8.3. Centres i Serveis d'iniciatives especialitzades

9. Associacions Generals amb/de Serveis a la Joventut

- 9.1. Fundacions i Patronats amb Serveis especialitzats en Joventut
- 9.2. Associacions Generals amb/de Serveis de Joventut
- 9.3. Associació/Cooperativa de Tècnics d'animació sòcio-cultural (Joventut)

10. Equipaments i Serveis Públics de Joventut

- 10.1. Serveis públics de Joventut d'àmbit ciutat
- 10.2. Equipaments públics d'àmbit ciutat

11. Associacions/Federacions de Centres Juvenils

12. Organismes i Supra-Federacions de Joventut

- 12.1. Organismes de Coordinació Juvenil àmbit nacional
(ciutat)
- 12.2. Supra-Federacions/Secretariats/Coordinadores
d'associacions

13. Associacions de Joves Ocupacionals

14. Associacions de Joves Professionals

La tipologia és discutible. En primer lloc ens sembla si més no discutible el marc o delimitació que es prén de les entitats considerades juvenils. Prendre com a criteri fonamental la direcció o gestió de gent jove i relegar les activitats o serveis gestionades per gent no jove que incideixen però, en el camp juvenil, no creiem que obeeixi a cap raó fonamentada. I és en canvi, una informació de la qual es podrien beneficiar els joves.

En segon lloc s'ha construït la tipologia en funció d'un paràmetre: l'autodefinició de la mateixa entitat, que si bé és un aspecte important, pot provocar confusions des del moment en què les entitats prenen diferents criteris per a autodefinir-se. La barreja entre objectius i activitats i/o serveis sovint es fa present, i els problemes d'acotació i posterior classificació en uns determinats grups no són pocs, donada la diversitat de la realitat associativa.

En un tipus de classificació com aquesta, s'ha tingut en compte la "identitat personal" de l'entitat, o més ben dit, l'autodefinició de la pròpia identitat per part de les associacions o grups juvenils. En canvi, s'ha omès la "identitat social" de l'entitat, és a dir, quin tipus d'inserció té l'associació en la societat i quin tipus de funció realitza.

De cara a construccions de censos, directoris, arxius, pensem que considerar aquesta segona dimensió de les entitats és molt més relevant i representa més utilitat pels agents. Una altra cosa seria voler-se endinsar qualitativament en la realitat associativa, i amb la necessitat de tenir coneixement de la significació d'aquesta realitat fer una aproximació que prenguéssim com a eix fonamental la pròpia definició.

Però la nostra finalitat rau en considerar la dimensió col·lectiva que tenen les entitats, és a dir, l'efecte o impacte que ocasionen en l'estructura social. En aquest sentit no es pot ometre l'alteració de la quotidianitat d'un espai i d'uns individus que directa o indirectament es veuen afectats per l'existència d'aquests col·lectius.

**5. CENS D'ENTITATS I EQUIPAMENTS D'EDUCACIÓ EN L'ESPLAI
A BARCELONA**

- Entitats o persones realitzadores: Àrea de Joventut de l'Ajuntament de Barcelona. Projecte Jove.
- Detecció i accés: Centre d'informació i Assessorament per a Joves. Carrer Avinyó, número 7, 08002 de Barcelona.
- Anàlisi de les seves fonts o aportacions. Aquest és un cens que segons els propis autors es considera fiable en un 90-95 per cent. S'intenta recollir-hi tots els equipaments infantils i entitats que ofereixen serveis als nens entre sis i catorze anys, de la ciutat de Barcelona. L'únic tipus de divisió classificatòria és un desglossament per districtes. S'edita un butlletí en el qual, hi consta informació sobre l'adreça, el codi postal, el telèfon, la federació a la qual pertany, el total de nois i noies que se'n beneficien, el total de monitors, dies de funcionament i quota. Al final del butlletí hi ha més dades estadístiques globals sobre els sectors:

Nº CENTRE	ADREÇA	C.P	TELÈFON
015 REFUGI PARE ANTIGUES	Palaudarias 23, bxos.	08004	2418007
169 A.E.MOHANDAS GANDHI	Nou de les Rambles 173	08004	-----
284 C.ESPLAI DEL SORTIDOR	Manso 6, 5-A	08015	-----
288 C.ESPLAI XERINOLA III	Tapioles 10, Parroquia	08004	-----

FED.	T.NOIS	T.MONIT.	FUNC.	Q.ANUAL
MCEC	140	7	VACANCES ESTIU	0
MEGSJ	19	6	DIS. T. I DIU. M.	2500
-----	0	0	NO FACILITEN DADES	0
MCEC	43	4	DIS. T	2000

La recollida d'informació la duen a terme a partir d'una fitxa que envien a les entitats, en la qual hi consten dades d'identificació, dades del responsable, nois i noies inscrits, funcionament, dades dels monitors, del local, pressupost i ingressos, etc.

A aquesta fitxa cada entitat hi adjunta un informe sobre objectius, metodologia i activitats del centre.

Es tracta doncs, d'un bon conjunt d'informació, i d'un tipus de cens que porta ja uns vuit anys en funcionament i actualització. El nivell de flexibilitat és en conseqüència bastant òptim, però per tractar-se d'un cens tant específic no és de massa utilitat per a l'estudi que pretenem. De totes maneres ens ha semblat oportú reproduir-ho en aquest "rapport" per ser una font d'informació interessant.

6. ATLES CULTURAL DE CATALUNYA

- Entitats o persones realitzadores. Laboratori de Sociologia de l'Institut Català d'Estudis Socials de Barcelona (ICESB), per encàrrec de la Fundació Jaume Bofill i L'Ajuntament de Barcelona.
- Detecció i accés: ICESB, carrer Enric Granados/Diputació.
- Anàlisi de les seves fonts o aportacions. Es una enumeració de les diferents entitats existents a Catalunya distribuïdes comarcalment. En l'elaboració s'hi invertiren tres anys (1980-1983). El procés seguit va ser, el de recerca durant més d'un any en quatre periòdics editats a Barcelona i en tota la premsa comarcal possible tota mena d'informació sobre l'existència d'entitats. Això va donar un primer fitxer. El pas següent va ser el d'enviar una còpia de totes les fitxes a cada municipi al regidor de cultura, amb la qual cosa s'acabaren tenint 26.000 fitxes.

Malgrat es tracta d'una tasca constant i metòdica, les dificultats que presenta aquest Atlas són notables. En primer lloc, l'etapa en la qual s'elabora el treball, 1980-1983, és un període d'indefinició del moviment associatiu, i és fàcil que bona part de les entitats que figuren en aquest recull desapareixessin i que en sorgissin altres de noves, durant el temps de recollida i elaboració de la informació.

En segon lloc, hi ha un important volum d'entitats, que per ser d'escassa ressonància, no figuren en cap classe de cens o registre, i en conseqüència menys encara a la premsa diària. Tanmateix, l'intent de completar la informació de la premsa a partir dels mateixos ajuntaments és si més no qüestionable, donat el grau de desconeixement de la realitat associativa en les poblacions una mica grans.

En l'elaboració del cens s'obren fitxes per a cada un dels components de l'entitat. Es a dir, que si una entitat disposa de sala d'exposicions, arxiva i edita algun Butlletí, té assignades diferents fitxes. Per tant, les 26.000 fitxes no corresponen a 26.000 entitats.

- Tipologia o sistema de classificació: L'única divisió significativa d'aquest Atlas es fa en funció de tres grans grups:

- a) Grups o entitats
- b) Equipaments
- c) Mitjans de comunicació social

La utilització d'aquesta divisió respon a la necessitat de fer possible diverses entrades per a una mateixa entitat. Si bé això pot aportar més informació, limita l'agilitat de consulta.

D'altra banda, no hi consten entitats de sanitat, religioses, professionals i d'ensenyament, la qual cosa no sabem ben bé a quin motiu respon.

De fet, doncs, un sistema de classificació o tipologia d'ordenació d'entitats no existeix com a tal, i es troba a faltar tractant-se d'un volum d'informació tan considerable.

7. GUIES DOC

- Entitats o persones realitzadores: Institut de Sociologia Aplicada (ISPA), per encàrrec del Centre de Documentació d'Equipaments i Serveis Socials de Catalunya i Balears. Departament de l'Obra Social de la Caixa de Pensions.
- Detecció i accés: Per a l'adquisició de les guies:
  - Servei d'Informació de l'Obra Social de La Caixa de Pensions. Via Layetana 56, pral. 08003 Barcelona.
  - Centre Cultural de la Caixa de Pensions. Passeig St. Joan, 108. 08037 Barcelona.
- Anàlisi de les seves fonts o aportacions: Sota un doble criteri d'ordenació, tipologia d'entitats i distribució geogràfica, aquesta guia assenyala 1025 centres pel que fa a Barcelona ciutat. Per a cada centre existeix una fitxa en la qual s'hi fa constar la denominació, l'adreça, el telèfon, la dependència, el nombre de socis, la data d'entrada en funcionament, la quota, el servei que ofereix, les activitats que realitza, l'horari i les condicions d'admissió.

FITXA EXEMPLE

CENTRE Nº:

DENOMINACIÓ:

ADREÇA:

NOMBRE DE SOCIS:

ENTRADA DE SERVEI:

SERVEIS:

ACTIVITATS:

HORARI:

CONDICIONS D'ADMISSIÓ:

El sistema utilitzat per a l'elaboració d'aquestes guies és semblant al de l'Atles Cultural de Catalunya, doncs es basa en l'anàlisi de la premsa diària i comarcal per tal de detectar noves

entitats. Les primeres guies procedeixen de dades recollides entre Octubre de 1977 i Juliol de 1980, les noves guies només cal actualitzar-les respecte d'aquelles.

- Tipologia o sistema de classificació: Hi ha cinc grans blocs de divisió:

1 Centres culturals i recreatius en general. Entitats que en un sentit molt ampli es relacionen amb la cultura i amb l'ocupació del lleure. També hi són incloses totes aquelles entitats de difícil classificació en altres apartats d'aquesta guia. S'enregistren un total de 237 centres.

2 Corals i agrupacions folklòriques. Comprèn els centres vinculats amb el cant coral, la dansa i altres entitats lligades al folklore català. 134 centres a Barcelona ciutat.

3 Associacions de veïns i cases regionals. Agrupa les associacions cíviques de caràcter social i reivindicatiu. En aquest apartat s'hi inclouen 173 centres.

4 Centres de Joventut i centres excursionistes. Entitats dedicades a l'excursionisme i l'educació dels infants i joves en el seu temps lliure. També hi són les associacions juvenils i les entitats amb serveis de joventut. Són en total 392 centres.

5 Entitats d'alta cultura, museus i exposicions. S'hi inclouen també sales d'exposicions no comercials, 89 centres.

A aquesta classificació s'hi afegeix una divisió geogràfica per districtes municipals.

La catalogació d'entitats està realitzada en grups excessivament amplis, si tenim en compte que només hi ha incloses entitats culturals i recreatives. D'altra banda, l'actualització és lenta al no tenir-ho informatizat. Quan les noves guies surten al carrer, després de la redacció, correcció, compaginació i edició, han passat sis mesos. Això és sens dubte un agreujant a una actualització que es realitza cada 4 ó 5 anys sense renovació de la informació en el període intermig.

8. CENS D'ENTITATS I GRUPS DE CATALUNYA RELACIONATS AMB LA CULTURA TRADICIONAL

- Entitats o persones realitzadores: Centre de Documentació i Recerca de la Cultura tradicional i popular. Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya.
- Detecció i accés:

Departament de Cultura
Servei de Cultura Tradicional
Cens d'Entitats Rbla. Sta. Mònica,8
Palau Marc
08002 Barcelona

- Anàlisi de les seves fonts i aportacions: Es tracta d'un cens iniciat recentment que pretén agrupar tota la informació recollida fins ara i incorporar-hi la nova que es va detectant. L'actualització del cens es preveu que es realitzi cada dos anys i el sistema per dur-la a terme és el de tramesa d'un full de dades a les entitats i grups enregistrats i als nous que siguin detectats. La fitxa que es tramet és la següent:

DADES DEL CENS

NOM :
TIPUS :
NIF :
ADREÇA :
LOCALITAT :
MUNICIPI :
APARTAT DE CORREUS :
CODI POSTAL :
COMARCA :
DEMARCACI :
TELÈFON :

RESPONSABLE: NOM :
                   ADREÇA :
                   LOCALITAT :
                   MUNICIPI :
                   CODI POSTAL :
                   COMARCA :
                   DEMARCACIÓ :
                   TELÈFON :
 ALTRES CÀRRECS :
 FEDERACIONS :
 DEPENDÈNCIA :
 ANTIGUITAT :
 NOMBRE DE SOCIS :
 QUOTA :
 CONDICIONS D'ADMISIÓ :
 HORARI :
 INSTALLACIONS I SERVEIS :
 SECCIONS :
 ACTIVITATS :
 LOCAL SOCIAL :
 BIBLIOTECA :
 ARXIU :
 BUTLLETÍ INFORMATIU :
 ALTRES PUBLICACIONS :
 ESTATUTS :
 ESPECTACLES (SI EN TENIU) :
 GEGANTS (SI EN TENIU) :
 OBSERVACIONS :

Fins el moment hi ha enregistrades aproximadament 8.000 entitats i grups sota una divisió comarcal.

No obstant, el registre està informatitzat i és possible obtenir amb agilitat les dades per municipis.

El suport informàtic i la quantitat d'informació de moment és una incògnita, caldria veure de quina manera responen les entitats i grups enregistrats.

En qualsevol cas, l'àmbit que engloba aquest cens és molt concret i, en conseqüència, la seva aportació és limitada en relació al nostre objectiu, el qual pretén considerar la globalitat dels diferents tipus d'entitats no lucratives i no governamentals.

- Tipologia o sistema de classificació: La tipologia d'aquest cens presenta un tipus de defectes molt similars a la del Registre d'Associacions i Fundacions de la Generalitat.

Hi ha excessives categories de classificació, concretament 51, i no sembla que hi hagi establerts criteris específics de classificació darrera aquesta tipologia.

Hi ha només dues categories que presenten subdivisions: els centres de formació artística -subdividit en escoles de música, de cobla, de teatre, de dansa, etc.- i els centres de formació permanent -escoles d'adults, de formació ocupacional, etc.-.

La resta d'entitats són úniques, però la delimitació entre elles no és massa diferenciada. D'aquesta manera, existeix una categoria anomenada "Agrupacions sardanistes" i una de "Colles sardanistes".

LLISTA DE TIPUS D'ENTITAT PERMESOS I VALIDATS: A 27.05.1988

Agrupacions sardanistes
Ateneus
Ball de gitanes
Balls i orquestrines
Balls populars
Bandes
Bastoners
Bestiari
Cançó infantil
Casals de cultura
Cases de colònies
Cases regionals
Castellers
Centres d'estudi
Centres de documentació
Centres de formació artística
Centres de formació permanent

Circ
Cobles
Colles sardanistes
Coordinadores
Centres de tercera edat
Corals
Cornetes i tambors
Diablers
Entitats científiques
Entitats cíviques
Entitats culturals
Entitats excursionistes
Entitats juvenils
Escoles d'adults
    de formació permanent
    de formació ocupacional
Escoles de música
    de cobla
    de teatre
    de dansa, sardanes
    de cant
    de cinema
    de fotografia i vídeo
    de belles arts
    d'arts aplicades
Esbarts
Falcons
Geganters
Grallers
Grups d'animació
Grups de recerca
Grups instrumentals
Grups teatrals
Havaneres
Institucions de cultura
Institucions Europees
Màgia, pallassos i mim
Música tradicional

Orfeons
Orquestres
Pastorets
Pessebristes
Recitadors de poesies
Sales d'espectacles
Sales d'exposicions
Teatre de titelles
Trabucaires

D'altra banda, no sembla que la quantitat de divisions solventi el problema de les entrades múltiples. Sens dubte hi ha entitats que tenen cabuda en més d'una categoria. En conseqüència, semblaria més útil desagregar més en forma horitzontal que no vertical. Es a dir, fóra millor establir menys categories de classificació, però amb més subdivisions, i potser així evitar el problema de les entrades múltiples.

**ALGUNES TIPOLOGIES UTILITZADES
A LA RESTA DE L'ESTAT I A L'ESTRANGER**

9. "EL ASOCIACIONISMO JUVENIL EN ESPAÑA"

- Entitats o persones realitzadores. "Centro de Estudios y Documentación: Jóvenes en Libertad". Consejo de la Juventud de España. Madrid. 1987.
- Detecció i Accés: Es pot demanar al Consejo de la Juventud de España, carrer Monte Esquinza, 42. 28010 Madrid. Per a consultes 2000 Jove, carrer Cervantes 5, 08002 Barcelona.
- Anàlisi de les seves fonts o aportacions. És un estudi de caire qualitatiu i quantitatiu sobre l'associacionisme juvenil a l'àmbit estatal. L'estudi es divideix en quatre parts més un annex on s'hi inclouen els estudis que fan possible l'anàlisi posterior.

Es tracta d'un treball realitzat amb una rigorositat científica important. L'objectiu es basa en la construcció de models de conducta associativa (dividit en tipus de manifestació de diferents formes de vida associativa), realitzats en base a la construcció d'unes hipòtesis ben definides.

A la primera part la preocupació dels autors gira entorn dels plantejaments teòrics i metodològics que consideren més adients per a abordar la realitat associativa.

Poc a poc l'objecte d'estudi va prenent forma. Segons els autors, qualsevol aproximació que pretengui solapar els tres conceptes; associació, juvenil i àmbit estatal, és erroni. La complexitat de la realitat és una altra. El seu propi projecte passa per individualitzar el fet associatiu per a fer possible la seva anàlisi i emmarcar-lo posteriorment en diversos sectors d'identitat associativa. A partir d'aquesta enmarcació es poden construir tipologies que permetin descriure realitats homogènies i evitar la confusió que suposa una classificació sense fonaments teòrics.

Hi ha tres sectors d'identitat fonamentals: Ideologia, funció social i inserció en la realitat.

La ideologia és el motor que porta els individus a associar-se, si no hi és darrera les activitats, l'associacionisme és impossible.

Oblidar la funció social que aconsegueix l'associació és un dels fets que més hem criticat en les fonts anteriors. Els autors d'aquest treball ho recullen, donant relevància a l'interès que suposa conèixer a qui serveix l'associació.

La inserció en la realitat en la mesura en que no es pot entendre el fet associatiu només des de la Ideologia i funció social. És imprescindible la presència de grups socials identificables i amb certs elements d'homogeneïtat que donin vida a aquests supòsits.

La combinació d'aquests tres factors dóna com a resultat una realitat associativa. Una realitat que supera els prejudicis metodològics de les clàssiques classificacions per activitats, i que permet la distinció entre l'aspecte vocatiu (el que l'associació vol ser, diu ser, el que diu fer) i el que realment és, diuen els mateixos autors.

Fan l'anàlisi de la realitat associativa juvenil actual des d'aquests tres vectors, ideologia, funció social i inserció en la realitat; partint de la informació acumulada en quatre estudis que formen l'annex: estudi quantitatiu, estudi qualificatiu, estudi d'Identitat i Imatge, estudi Registral d'Associacions juvenils i un recull de quadres estadístics.

L'estudi quantitatiu s'elabora a partir de 993 entrevistes personals a membres de 33 associacions. Aquestes 33 associacions constitueixen la mostra d'entitats, base de la construcció tipològica.

En l'estudi qualitatiu les entrevistes realitzades són 30, amb un total de 149 entrevistats.

L'estudi d'Identitats i imatge es realitza en base a 32 entitats membres del C.J.E., a partir de material aportat per cada entitat.

L'estudi Registral d'associacions juvenils es configura a partir de 24 qüestionaris a 24 entitats de les 33 de la mostra.

- Tipologia o sistema de classificació: En funció del triangle que formen els tres vectors, ideologia, funció pels associats i la societat, i tipus de vinculació amb els individus s'arriba a una classificació de sis tipologies referides especialment a les 33 entitats estudiades però vàlides per a moltes altres formes associatives juvenils.

El component més o menys fort de cadascun d'ells, dóna com a resultat una identitat associativa determinada.

Les sis tipologies son les següents:

- 1 "Model d'home". Aquesta tipologia es caracteritza per una presència ideològica forta en la seva identitat. La vinculació amb els seus membres molt estreta i l'accès a l'associació difícil.
- 2 "Model de societat". La ideologia també és la base de la identitat d'aquest tipus d'associacions, més difuminada però entre els seus membres, mentre que la funció de participació social pels associats i per la societat en general prén importància. El tipus de vinculació amb els individus és generalment el d'afiliat.
- 3 "Sindicals". La ideologia es confón amb la funció: defensa, reivindicacions. El tipus de vinculació és de servei als associats, del qual abans que membre n'és usuari.
- 4 "Especialitzades". Definides per la funció, pels associats i la societat, i amb poca presència ideològica. La diversitat d'activitats i serveis suposa una heterogeneïtat d'identitats per a cada una de les associacions d'aquesta tipologia.
- 5 "Educació en el temps lliure". Aquesta tipologia s'allunya del component ideològic, mentre la funció pels associats i la societat és la base de la identitat de les associacions que la componen. El tipus de vinculació amb els individus acostuma a ser centre de reflexió i de llur organigrama intern.
- 6 "Serveis". La identitat d'aquestes associacions es basa en la vinculació externa amb els individus. Poden ser ideològica-

ment fortes, però no obstant hi poden accedir també individus que ho rebutgen o els hi és absolutament indiferent.

Per primer cop trobem una tipologia que es construeix en funció d'un raonament teòric. Com assenyalen els mateixos autors: "La complexitat de la realitat associativa fa necessari que les classificacions o tipologies s'elaborin a partir de la identitat de l'associació, tenint present que darrera unes formes d'activitat s'amaga una determinada ideologia o una determinada funció que s'inserta en les diferents formes que prén la vida col·lectiva".

La nostra pretensió de fer possible una tipologia o sistema de classificació que permeti englobar la totalitat d'entitats no lucratives i no governamentals de la societat barcelonina dificulta la utilització d'aquest mètode d'aproximació a la realitat associativa.

El nostre treball no pretén endinsar-se en profunditat en la qüestió que podríem qualificar com "la raó d'ésser" d'una associació. Estem més aviat interessats en l'impacte resultant de la seva existència, en la modificació que pot provocar en la consciència i conducta social del ciutadà que rep, de més a prop o de més lluny, les conseqüències de la vida associativa.

D'altra banda, una tipologia de les característiques ressenyades pot ser útil per a un grup temàtic concret d'associacions. Es fa molt difícil englobar la totalitat de les ONG i ONL mitjançant la utilització d'aquests paràmetres.

ALGUNES TIPOLOGIES UTILITZADES A EUROPA

- Entitat o persones realitzadores: Editions SA2 (Services aux Associations).
- Detecció i accés. Butlletí de publicitat. Es pot demanar a Editions SA2: 37, Boulevard Malesherbes 75008 París. Preu: 465 F.
- Anàlisi de les seves fonts o aportacions: És un recull que s'actualitza anualment, de 600 grans moviments associatius francesos.

És una guia molt completa, amb informació substancial sobre cada associació: any de formació, objectius, responsables, pressupost anual, detalls històrics, activitats principals que realitza, són els elements que componen la fitxa de cadascuna.

SERVICE TECHNIQUE
POUR LES ACTIVITES
DE JEUNESSE

S.T.A.J.

27,rue du Chateau-d'Eau - 75010 Paris

230

Autres rubriques de classement:
Prevention et réinsertion

* ANNEE DE CREATION: 1969

* BUTS VISES:

Formation d'animateurs et de directeurs de centres de vacances.

Comité de liaison de petites associations de centres de vacances d'adolescents. Recherche et reflexion sur l'animation, les adolescents, les jeunes en difficulté sociaux.

* **PRINCIPAUX RESPONSABLES:**

- Président: J.Marie RONGIER
- Secrétaire Général: André LACROIX
- Trésorier: Manuel RAMALHETE

* **EFFECTIFS:**

- Nombre d'associations adhérents: 100
- Nombre de salariés: 18
- Nombre de bénévoles; 200

* **HISTORIQUE:**

Depuis son origine, S.T.A.J. mène une réflexion et une action sur les vacances et la vie des adolescents en lien avec ses associations et ses groupes informels.

* **PRINCIPALES ACTIONS:**

Formation auprès des jeunes issus de l'immigration,
Formation BAFA-BAFD.

* **RATTACHEMENT:**

CNAJEP - FONJEP - UCPA-CCSC.

RESEAU DE L'ASSOCIATION

STAJ AQUITAINE

L'Armutie Placaz - 24580 Rouffignac
Tef. 53507048

STAJ BRETAGNE

1, rue Bureau - 29200 Brest-
Tel. 98804363

STAJ DAUPHINE

73, rue Saint-Laurent - 38000 Grenoble
Tel. 76446044

STAJ ILE DE FRANCE

27, rue de Chateau d'Eau - 75010 Paris

Tel. 42094096

STAJ LANGUEDOC

6 bis, rue Cope Cambes - 34000 Montpellier

Tel. 67527419

La divisió classificatòria que veurem tot seguit, es basa en agrupacions segons vint Famílies diferents. La guia disposa de tres índexs diferents: alfabètic per noms d'entitats, alfabètic per sigles i temàtic amb tres possibilitats de pertinença a família o tipus.

- Tipologia o sistema de classificació: les vint famílies o agrupacions tipològiques són les següents:

01. Agricultura i animació social.
02. Consumidors i usuaris.
03. Comunicació.
04. Cultura - lleure.
05. Defensa de les llibertats i drets de l'home.
06. Desenvolupament i cooperació internacional.
07. Drets de la dona.
08. Educació - Formació - Ocupació.
09. Ajuda i accions humanitàries.
10. Medi Ambient.
11. Família.
12. Disminuïts físics i psíquics.
13. Immigració i acolliment d'estrangers.
14. Joventut - Educació popular.
15. Prevenció - Reinserció.
16. Recerca científica i tècnica.
17. Jubilats i persones grans.
18. Sanitat i socials.
19. Esports.
20. Turisme.

Cada associació pot pertànyer fins a tres famílies segons aquesta guia. Això evita la confusió de gèneres i lògicament proporciona agilitat per a la seva utilització.

Finalment es tracta d'un sistema de classificació útil, però sense cap base teòrica que li doni suport. No s'especifica quins són els paràmetres o motius que hi ha darrera aquesta tipologia, però s'entreu que la classificació s'ha realitzat a partir de la identitat de les associacions.

La diversitat de tipus diferents d'associacions es tradueix en la diversitat d'identitats, o d'autoidentitats.

En conseqüència els problemes de classificació es multipliquen, perquè és difícil delimitar o saber per on s'han de tancar les famílies.

La complexitat de la realitat associativa fa necessari un sistema de diverses nomenclatures que permetin respondre a la pluralitat d'activitats, però no activitats elementals, sinó d'objectius d'aquestes en els grans àmbits d'acció col·lectiva. Més endavant s'explica més aquesta idea.

11. DIRECTORY OF BRITISH ASSOCIATIONS. 8ª. Edició

- Entitats o persones realitzadores: England CBD Research LTD.
- Detecció i accés: Institut Britànic, Carrer Amigó 83
- Anàlisi de les seves fonts o aportacions: Sota un sistema d'ordenació alfabètica de les entitats aquest directori ofereix una informació molt completa de cada associació. En una pàgina de contingut ve explicat el significat d'un codi de signes en clau, en el qual s'hi fa constar l'adreça, l'any de fundació, la família o grup a la qual pertany, les activitats que realitza, el nombre de membres inscrits, si està afiliada a alguna altra entitat i publicacions que realitza.

SIGNIFICAT SISTEMA EN CLAU

- + Adreça
- # Tipus d'organització
- * Activitats
- M Nombre de membres
- " Publicacions

Associations of Charity Officers 1946

+c/0 RICS Benevolent fund. Ltd., 2nd. floor, BMA House, Tavistock Sq. North, London WC1H 9JP, 01-387 0578/9. (chmnb)

Hon Sec: Mrs. V.J. Barrow

#W, for the mutual assistance informations of executives administering chiritable funds

*Mtgs - inf (m)

M162 charities (voluntary orgs giving non-contribury relief)

"NL, only

Association of Chart Technical Analysts (ACTA) 1969

+20 Middlemoor Rd., Whitleford, Cambridge. Mme Sec: T H Stewart

#P

*Mtgs (in London) - Res - Stant - Inf (m) - Lib

M200 i, UK /12 i, o'seas

The Chartust - 2, ftm, \$1.50 each nm.

"(NR8)

Associations of Chartered Accountant Student's Societies

(ACASS) 1903

+19-25 Argyll St. London W1A 1AX, 01-437 2504, (Hq) 27

#P

*Conf (2) - Mtgs - ET - Exam - Stat - Inf - Empl

U Eur Accountancy Students

M16,000 i

"NI - 12 free. HbK - 1, free.

(NR 8)

Tota la informació s'obté a partir d'un qüestionari que es passa a totes les associacions del directori.

D'altra banda el directori conté un índex de matèries a les quals estan referides les associacions. Aquest índex apareix molt detallat, des d'associacions, que fan referència a l'abortament, fins les acrobàtiques o de teatre. Al mateix temps hi ha referències recíproques entre matèries o temes comuns dins del mateix índex.

- Tipologia o sistema de classificació. La tipologia d'associacions no és l'element decisiu de classificació en aquest directori, sinó que consta com a una informació més dins la diversitat d'aspectes de cada associació. L'autèntica classificació del directori és l'alfabètica. No obstant, ens sembla prou interessant reproduir les famílies o tipus d'entitats que facilita aquest directori britànic.

- A. Societats d'Art.
- B. Societats de criança.
- C. Cambres d'indústria i comerç.
- D. Societats d'"hobby".
- E. Associacions educatives.
- G. Organitzacions d'interès general.
- H. Societats d'agricultura i horticultura.
- K. Grups de pressió.
- L. Societats d'aprenentatge científic i tècnic.
- M. Coordinadores.
- P. Instituts o associacions professionals.

- Q. Associacions de recerca.
- R. Organitzacions religioses.
- S. Organitzacions esportives.
- T. Comerciants, empleats i altres associacions de negocis.
- U. Unions de comerç.
- W. Associacions de benestar i caritat.
- X. Relacions amicals internacionals.
- Z. Organitzacions polítiques.

Cada associació pot pertànyer a dos o tres famílies. Si és pertinent, es detallen al costat del grup de pertinença alguns aspectes aclaridors del tipus d'activitat o funció que realitza l'associació.

Per la funció que compleix aquesta tipologia i per la manera com està estructurada no ens és de massa utilitat. Pateix el mateix tipus de defectes que hem comprovat en algunes tipologies anteriors: no hi ha un suport teòric que justifiqui el sistema de classificació.

D'aquesta manera es fa difícil estimar on és la delimitació que separa un grup de l'altre; en tant que el fet de la multipertenença de les associacions a les diferents famílies tampoc soluciona el problema.

12. LA TIPOLOGIA DE DERVELLE

- Entitats o persones realitzadores: M. Dominique Derville. Institut National de la Statistique et des Études Économiques.
- Detecció i accés: Association pour le Développement de la Documentation sur l'Économie Sociale (ADDES). Parc de la Défense 33, rue des Trois-Foutanot B.P.2. 92002 NANTERRE cedex.
- Anàlisi de les seves fonts o aportacions: Aquesta és la primera tipologia que utilitza un sistema de varies nomenclatures per a la classificació d'entitats. La construcció d'una nomenclatura funcional que s'ajusti el màxim a la complexitat de la realitat associativa respon a la necessitat de considerar aquesta com a objecte d'investigació autònom. La deficiència i incapacitat explicativa de les anteriors tipologies que s'han utilitzat i la necessitat de fer possible les comparacions de resultats entre diferents estudis realitzats sobre la vida associativa, impulsen a Derville a presentar aquest sistema de classificació, el qual és fruit d'un treball personal dut a terme els anys 1978-1979 i actualitzat els anys 1983 i 1984.

Un sistema de classificació que respongui a la pluralitat de qüestions a les quals poden referir-se les pràctiques associatives, ha de construir-se a partir de diverses nomenclatures.

És impossible intentar descriure, amb un nivell de precisió elevat l'entremat d'activitats de les associacions.

Derville utilitza set grans apartats fonamentals que pretenen no ometre possibles espais del moviment associatiu.

1. Nomenclatura funcional d'activitat (respon al què?)

Aquesta nomenclatura considera no solament l'activitat elemental de l'associació sino els grans àmbits de la vida col·lectiva en les que la seva activitat s'inserta.

2. Nomenclatura analítica de les persones agrupades per l'associació (qui?)

Aquesta nomenclatura considera els criteris específics que defineixen les persones o nuclis agrupats per l'associació: posició en el cicle vital, categoria socioprofessional, pertinença a una mateixa empresa o nucli i origen geogràfic.

3. Una nomenclatura anàloga a la precedent de les persones a qui s'adreça l'associació (a qui?)

4. Nomenclatura del camp d'acció geogràfic de l'associació (respon a on?)

5. Un codi de pertinença a una federació o confederació (amb qui?)

6. Un codi de localització de la seu social (ajuntament, local social, local propi, cafè, etc.)

Aquest codi no respon a una qüestió específica, però ofereix indicacions parcials sobre una qüestió complementària.

7. Una nomenclatura de finançament principal de l'entitat (respon a qui paga?)

L'activitat de l'associació es financia principalment per la venda de béns o serveis, per subvenció, quotes, recaptacions, etc.

A partir d'aquests set grans blocs, que intenten englobar els espais de la vida associativa es construeix una nomenclatura funcional d'activitat. Per a establir-la s'analitzen de 2500 a 3000 registres d'associacions publicades al diari oficial francès des de 1978-79. El 1983 un miler d'associacions es varen analitzar, de les quals 455 varen ser codificades sistemàticament. A més, l'estudi d'un llistat de 1300 associacions extret del fitxer SIRENE va aportar complements útils.

La nomenclatura no tracta de determinar la naturalesa precisa de l'activitat elemental de l'associació, sino l'objectiu que

acompleix en l'espai dels grans àmbits de l'acció col·lectiva. Aquest és l'element que juga el paper determinant en la classificació.

De la informació obtinguda de l'anàlisi de registres se n'obté la necessitat de jerarquització d'òptiques. Esquemàticament, s'estableix el criteri PER QUI? abans que el QUE?, el QUE? davant del PER QUE?. Aquests criteris són el que han organitzat la classificació.

El resultat és una nomenclatura que es compon de tres nivells que corresponen a la jerarquia de criteris d'agrupació ara esmentats.

Nivell 1: GRANS ÀMBITS D'ACTIVITATS: LES FUNCIONS COL·LECTIVES (10 Grups)

Aquest nivell respon a la preocupació d'encaixar amb la nomenclatura funcional de les administracions públiques, de manera que permeti comparacions, entre la part de necessitats col·lectives que assumeix l'administració i les que s'assumeixen des d'agrupacions de la iniciativa privada. El determinant de la classificació, és doncs l'objectiu general de l'activitat associativa.

L'ajustament entre aquest nivell de la nomenclatura i els diferents àmbits o àrees de l'administració pública no pot ser perfecte, però d'aquesta manera existeix una primera delimitació de competències i canals de relació entre les entitats i les administracions.

Nivell 2: L'UNITAT D'ANÀLISI (64 agrupaments)

Aquest és el veritable nivell d'anàlisi, que vol alhora descobrir els grans àmbits d'acció col·lectiva en subgrups homogenis i agrupar les activitats elementals del nivell 3 en tipologies significatives.

Aquest nivell no correspon a una mateixa qüestió específica per a totes les funcions del nivell 1, l'anàlisi d'aquests reagrupaments s'ha d'entendre a un nivell més pragmàtic, que faci referència d'una manera més concreta als grups reals que integren el moviment associatiu.

Donem alguns exemples: "Intervencions socials" s'analitzen al nivell 2 segons les persones a qui s'adrecen els seus serveis; el grup "Cultura - Vida Social" s'analitza segons el tipus d'activitats practicades; el grup "Defensa d'Interessos Econòmics - Sindicats" s'analitza segons els agrupaments d'interessos o grups socio-professionals afectats. El grup "Ensenyament - Formació" s'analitza segons el tipus d'ensenyament que s'imparteix, però ha estat necessari afegir espai per a dos tipus específics d'associacions: organismes de gestió d'equipament privat i d'associacions de pares d'alumnes així com associacions de serveis que responen a necessitats específiques dels alumnes (servei de bar, etc...).

Nivell 3: LES ACTIVITATS ELEMENTALS

(249 grups)

La preocupació del detall és el que impera aquí, en la doble finalitat:

- Arribar efectivament a unitats homogènies d'activitat elemental.
- Facilitar les operacions de codificació mencionant específicament les més freqüents i resoldre explícitament certs problemes de fronteres entre àmbits i subàmbits.

El resultat és una tipologia que malgrat sembli extensa i complexa dóna cabuda a tota la diversitat d'entitats no lucratives i no governamentals. Els tres nivells d'anàlisi permeten una inserció molt ben ajustada de les associacions en la nomenclatura, segons llurs objectius reals en l'esfera de l'acció col·lectiva.

Aquesta és de les tipologies que hem vist fins ara la que creiem suposa un millor equilibri entre un raonament teòric que

dona suport al sistema classificatori i una operativitat o funcionalitat força òptima de cara a l'acompliment dels requisits que assenyalàvem en un principi: utilització pública de la tipologia i utilitat per a tots els agents implicats en la qüestió associativa.

Pensem que aporta suficients avantatges tant pel marc gestionari com per l'àmbit sociològic del moviment associatiu. No cal dir que aquesta confluència és summament útil de cara a una bona coordinació entre l'estudi, la pràctica associativa i la intervenció administrativa.

La classificació segons un únic sistema ha de permetre homogeneitzar esforços i obtenir en conseqüència resultats que beneficiïn a tothom, però sobretot a la consolidació organitzativa del propi moviment associatiu. D'altra banda això només és el principi, el punt de partida que ha de possibilitar el procés de validació progressiva d'aquest sector. Cal una tasca de seguiment i actualització de les unitats que es classificaran segons aquesta tipologia i per això cal una concienciació general de la importància que suposa no abandonar la conjunció d'esforços en aquest sentit. Si no és té present això, cada cop es farà més difícil l'obtenció del reconeixement social que prou es mereixen les associacions.

13. DIRECTORI D'ENTITATS NO LUCRATIVES

- Entitats o persones realitzadores: Centre pel Desenvolupament de l'Economia Social (CDES), carrer Muntaner número 95, primer pis.
- Detecció i accés: CDES, c/ Muntaner 95, 1er.
- Anàlisi de les seves fonts o aportacions: Aquest directori es troba en procés de realització. La intenció des que es va començar és la d'enregistrar segons la tipologia de Dervelle totes les entitats no lucratives que actualment es troben en funcionament a la ciutat de Barcelona. D'aquesta manera cadascuna de les entitats pertany a un dels 249 agrupaments elementals, a una de les 64 subdivisions i a una de les 10 funcions de la nomenclatura.

Cada entitat o associació té assignada una fitxa on hi consten diverses dades rellevants.

NÚMERO:

NOM:

SIGLES:

DOMICILI:

POBLACIÓ:

PROVÍNCIA:

PAÍS:

TELÈFONS:

RESPONSABLE:

DEPEND DE:

ANY FUNCIÓ/ADHESIÓ:

CLASSE: RELACIÓ AJ:

DEPEN D'ELL:

RELACIO CDES:

CODI GEOGRÀFIC:

SERVEIS QUE OFEREIX:

PUBLICACIONS:

HORARI:

OBJECTIU:

REGISTRES:

OBSERVACIONS:

S'han agrupat les entitats per districtes territorials amb la intenció de descentralitzar la informació.

L'entrada per "clase" correspon a la tipologia de Dervelle. D'aquesta manera, una entitat amb el 242 correspon a un moviment

juvenil, infantil, o un casal de joves. Una associació de veïns de barri s'especifica amb el nombre 635. El primer dígit correspon a la funció, el segon a la subfunció i el tercer a l'agrupament elemental.

La idea de l'elaboració d'un directori com aquest és facilitar tant per l'administració com per les entitats un únic sistema d'informació actualitzat.

Les fonts primàries es prenen dels llistats que disposen els Consells de Districte.

Com ja s'ha assenyalat abans, el fet de partir de les dades que disposen els districtes, comporta que es detectin errors de localització. Atès que els directoris utilitzats pels Districtes es troben desactualitzats.

Pel que fa a l'actualització, no està encara del tot definida atès que es troba en procés de realització.

PART II

**L'ENQUESTA A ENTITATS NO LUCRATIVES I NO
GOVERNAMENTALS**

INTRODUCCIÓ

Decidir-se a utilitzar el mètode d'enquestes per aproximar-se a una realitat social comporta els riscos que assenyalàvem al principi: la subjectivitat en la interpretació de certes preguntes, concretament les que fan referència a valoracions personals, la dificultat posterior de comptabilitzar d'alguna manera aquest tipus de qüestions, i la incertesa de no ometre qüestions significatives en el qüestionari.

La utilització de la tramesa per correu agreuja les dificultats. En primer lloc, perquè no és possible obtenir una mostra representativa del sector -és pràcticament impossible preveure el nombre de retorns i de quin tipus seran-. En segon lloc, les respostes no poden ser controlades per un enquestador i, en conseqüència, no totes són igual d'exactes i homogènies. Degut a aquests problemes, el nostre qüestionari té una funció molt específica.

Primer, i com a pas previ a l'explotació, volem comprovar el grau d'ajustament d'una tipologia francesa, de Dominique Dervelle; és a dir, comprovar que les entitats que tractem són de fàcil classificació segons aquesta tipologia. Al mateix temps, l'anàlisi breu del grau de correspondència entre objectius i activitats marcats per les entitats ens permetrà confirmar o rebutjar la hipòtesi de que la tipologia de Dervelle classifica les entitats segons els objectius, als quals teòricament corresponen els grans àmbits d'activitat que realitzen les entitats.

En segon lloc, el qüestionari ens ha de permetre assenyalar tendències respecte de la hipòtesi de que el dèficit estructural de les associacions provoca un grau elevat de desconeixement de les pròpies possibilitats i la quasi absoluta obertura a la comunicació amb altres agents de la temàtica associativa.

És evident que el material recollit a través dels qüestionaris dóna un cert coneixement qualitatiu, i en alguns aspectes quantitatiu, del sector. La nostra finalitat però, no ha estat, ja des del principi, la de realitzar una acumulació exhaustiva d'informació del moviment associatiu, sino assentar les bases per a fer-la possible en estudis posteriors.

El per què de la tipologia de Dervelle

Hem assenyalat en la primera part del treball la nostra preferència per aquesta tipologia. Ens sembla oportú resumir aquí els elements que ens fan optar per ella:

- a) és un sistema de classificació que respon a la pluralitat de qüestions a les quals poden referir-se les pràctiques associatives.
- b) el criteri bàsic de classificació és el d'objectiu de les entitats. Aquest és l'element que juga el paper determinant en la classificació.
- c) el desenvolupament horitzontal de la tipologia descomposat en tres nivells que corresponen a una jerarquia de criteris ben definida.
- d) finalment, l'equilibri entre el raonament teòric que dóna suport a aquest sistema de classificació i la funcionalitat i operativitat de la mateixa.

Veiem quina importància tenen aquests punts per a la construcció d'una tipologia:

En l'anàlisi de les fonts i registres detectats s'haurà pogut observar com molts d'ells fan referència a àmbits temàtics concrets, els quals queden englobats dins les pràctiques associatives. Òbviament, les tipologies emprades es construeixen amb la finalitat concreta de cobrir l'àmbit temàtic tractat.

Quan la font o registre pretén emmarcar la totalitat d'organitzacions no lucratives i no governamentals ja no trobem limitacions de tipus temàtic. En aquests casos, els defectes dels sistemes de classificació són d'un altre tipus. La necessitat d'englobar la totalitat d'entitats es tradueix en configuracions tipològiques molt extenses. L'equivocació, des del nostre punt de vista, es troba precisament aquí: en intentar arribar a nivells d'especificació tipològica extremadament concrets. La causa és sens dubte el fet de no teoritzar prèviament per tal de construir i

escollir uns criteris concrets que han de restar implícits en la classificació posterior de les entitats.

El resultat és una construcció tipològica en la qual no es delimiten clarament les categories. Sovint, una entitat és classificable en més d'una categoria. En alguns casos, es busca la solució de l'entrada múltiple, però això disminueix els avantatges de disposar d'una diferenciació temàtica ben acotada.

La tipologia de Dervelle salva aquests tipus de defectes. En primer lloc, es tracta d'una autèntica classificació segons els grans objectius de les entitats, deixant les activitats concretes a nivells de classificació secundària; és a dir, en el nivell de subfunció o el d'agrupament elemental.

En segon lloc, la tipologia es desenvolupa horitzontalment en base a tres nivells d'anàlisi diferenciats: el primer, el nivell de funció, que fa referència a l'objectiu que hi ha darrera la pràctica de les entitats.

El segon, el de subfunció, descobreix els grans àmbits d'acció col·lectiva en subgrups homogenis, és a dir, en grups reals que integren el moviment associatiu, i serveix de tipologia pel tercer nivell, el d'agrupament elemental, en el qual preval el detall de l'activitat concreta de les associacions.

Es una tipologia, doncs, que sap establir un pont entre una definició de criteris teòrics que són la base de la classificació i un grau d'aplicació òptim a la realitat associativa.

És evident que no és una tipologia perfecte. La seva aplicació, a més, s'ha comprovat només pel cas francès i de ben segur que caldria reconvertir-ne alguns aspectes per fer-la aplicable a la realitat associativa barcelonina.

En qualsevol cas, és la més completa de les tipologies detectades. La base teòrica que la justifica ens ha permès entendre la necessitat i el mètode per tal de diferenciar òptimament els objectius de l'entitat de les principals activitats realitzades; és a dir, aconseguir evitar un dels defectes més freqüents que hem observat en l'estudi d'altres tipologies.

L'elecció de la mostra i la tramesa del qüestionari

Degut a la inexistència de fonts i registres que contemplin de manera fiable la totalitat d'organitzacions no lucratives i no governamentals de la societat barcelonina, l'elecció de la mostra no podia fer-se amb la suficient rigorositat que permetés un nivell de confiança fiable. El marge d'error hauria estat excessiu. D'altra banda, ja hem assenyalat que el sistema de tramesa per correu no permet obtenir amb seguretat una mostra representativa del sector. Hem preferit, donada l'especificitat de l'anàlisi que preteniem, intentar aconseguir una mostra que, en primer terme, cobrés les 10 funcions fonamentals que componen la tipologia de D. Dervelle.

En segon lloc, hem intentat en la mesura del possible, ajustar-la a les diferents proporcions existents en cada un dels deu districtes. D'aquesta manera, les entitats que en principi corresponen a la funció Cultura - Vida Social i Desenvolupament urbà són majoria a tots els districtes, mentre que les d'habitatge, transports i salut apareixen ben poques vegades.

Dins d'aquests marges assenyalats hem seleccionat 300 entitats, aleatòriament, dels llistats que disposen els Consells de Districte i els hem tramés el qüestionari per correu acompanyat d'una carta en la qual s'especificava l'objectiu del nostre treball.

Ens hem ajudat d'un seguiment telefònic i d'algunes visites personals per aquelles entitats amb les quals ens ha estat possible contactar.

Amb aquest sistema hem constatat diverses errades en els llistats, fruit de la desactualització: canvis de domicili, desaparició, telèfons d'ex-presidents que han perdut el contacte amb l'associació, han estat els tipus d'errors més freqüents.

Malgrat tot, hem aconseguit que ens retornessin 60 qüestionaris contestats. La composició de la mostra segons classe d'entitats i districtes municipals ha quedat finalment reflectit a la Taula 1.

Taula 1: Composició de la mostra segons districtes i funcions

FUNCIONS	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	TOTAL
Vida Pública	-	-	-	1	-	3	-	1	-	-	5
Ensenyament/Formació	-	2	-	-	-	-	1	2	-	1	6
Cultural/Vida social	1	6	1	1	1	4	3	4	2	-	23
Salut	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Intervenció Social	1	1	-	-	2	-	2	-	1	1	8
Desenvolupament Urbà	-	-	-	1	1	1	-	4	-	2	9
Desenvolupament Rural	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	2
Defensa Interessos	2	-	1	-	-	1	-	2	-	-	6
TOTAL	4	10	2	3	5	9	6	13	4	4	60

Per tant, tot i que no aconseguim cobrir les 10 funcions de la tipologia de Dervelle, els qüestionaris rebuts ens són suficients per tal d'utilitzar-los com a instruments d'anàlisi de les nostres hipòtesis de partida, sino en aquells elements que ens permetin elaborar un discurs que principalment ha de fer referència al grau d'ajustament de la tipologia de Dervelle i, sobretot, al dèficit estructural del moviment associatiu.

Quedi ben clar que el qüestionari està molt lluny de traduir-se en afirmacions categòriques. La nostra anàlisi és una anàlisi de tendències. Treballarem només a un nivell exploratiu, esperant aportar algunes noves hipòtesis que puguin ser constatades en posteriors estudis en més profunditat.

Abans de començar, ens cal fer esment de les dificultats que hem trobat per a aconseguir aquests 60 qüestionaris. Tot i els errors de tramesa, la resposta de les entitats es pot considerar molt fluixa, tenint en compte que en tots els casos hem realitzat seguiment telefònic i en molt d'ells fins i tot, hem anat directament a la mateixa font per a recollir l'enquesta.

Agraïm públicament la col.laboració de totes aquelles entitats que han donat resposta al qüestionari. Amb la seva acció aporten un gra de sorra per a conèixer una mica més la realitat associativa, i, en conseqüència, per a poder iniciar accions que vagin en el sentit de la consolidació i reconeixement del sector.

1. ELS OBJECTIUS I LES ACTIVITATS

Tot i sense oblidar que la mostra obtinguda no és representativa de tot el sector, en l'anàlisi dels objectius sí que es detecten deficiències de criteris a l'hora de determinar els objectius i de funcionament com a conseqüència.

Des d'altres estudis s'ha dit que la concreció d'objectius és un dels factors que determinen la bona marxa d'una associació. Quan els objectius són indefinits, la vida de l'associació es dilueix en activitats que fins i tot poden ser contradictòries i s'acaba funcionant per grups estructurats dins l'entitat, que mantenen les activitats a realitzar al llarg de l'exercici com a objectius propis. La mateixa dinàmica de grup esdevé un fre per a modificar criteris i per assimilar noves aportacions.

En la mostra que hem analitzat es detecta que la majoria d'entitats no manifesta tenir uns objectius concrets. Això però, tot i ser il·lustratiu d'una manca de consistència a nivell general, no significa que les entitats no tinguin objectius. En molts casos, s'assenyalen tres o quatre objectius que són complementaris i tot sovint un d'ells engloba els demés. En altres casos no s'assenyalen objectius, aquests però, queden perfectament delimitats en la relació d'activitats que manifesten dur a terme.

És a dir, existeix dins les entitats, una confusió de criteris entre el què és la finalitat d'una entitat i els mitjans parcials o conjunturals per a assolir-los.

En els qüestionaris rebuts es manifestaven tres grups respecte del tema: els que manifestaven un objectiu concret, entenent per això, una fita a assolir, final o prorrogable, o bé una dedicació cap un grup molt concret de població. Un segon grup el constituïen aquelles entitats quins objectius són varis o bé tan amplis que és impossible determinar, ni tan sols hipotèticament, quan es podran assolir. El tercer grup, són aquelles entitats que no han manifestat tenir objectius. Utilitzant la tipologia de Dominique Durvelle, analitzarem tot seguit quin tipus d'entitats són les que han manifestat cadascun dels criteris respecte als objectius.

Funció 0. VIDA PÚBLICA

D'aquest grup, no hi ha hagut cap entitat que assenyali objectius ni concrets ni amplis. Les tres entitats que han tramés el qüestionari no assenyalen objectius: una és entitat cívica i les altres dues pertanyen a la sub-funció de Recerca i Investigació. Una de les quals, és Fundació. D'aquelles entitats que no manifesten tenir objectius ens hem fixat en les activitats. En aquest cas, l'entitat cívica és la que assenyala activitats que en realitat son objectius. Les altres dues incloïnt la Fundació, arran de les activitats que assenyalen, no es poden determinar objectius.

Funció 1. ENSENYAMENT. FORMACIÓ

Tampoc en aquest cas, hi ha cap entitat que assenyali un objectiu concret. Les tres entitats que assenyalen objectius inconcrets o molt amplis són A.P.A.S. Així com també ho són les dues que no assenyalen objectius. Potser l'explicació caldria cercar-la en que la majoria d'aquestes entitats s'han format més per respondre a un ordenament jurídic que fomenta la seva existència i per tant a una certa pressió social, que no pas per motivacions personals dels seus membres.

Funció 2. CULTURA / VIDA SOCIAL

Les entitats d'aquest grup són les que han tramés més qüestionaris. L'explicació és lògica, és dins aquesta classificació que hi entren les associacions culturals i esportives, esplais, etc., que són les més nombroses a Barcelona. La resta de classificació de Dominique Durvelle, són molt més específiques.

Les entitats d'aquet grup, corresponen al 40% de les respostes obtingudes de la mostra. El nivell de respostes pel que fa als objectius es desglosa de la següent manera:

Un 20 % assenyalen objectius concrets.

Un 47 % assenyalen objectius diversificats o molt amplis.

Un 33 % no assenyalen objectius.

Les entitats que assenyalen objectius amplis o diversificats corresponen a: clubs de lleure i activitats a l'aire lliure, ateneus, així com tots els esplais de la mostra.

El tercer grup, que no assenyalen objectius està compost, a part de les entitats esportives, d'un seguit d'entitats molt diverses que agrupen desde tercera edat fins a corals, divulgació musical, etc. Com s'ha assenyalat en la introducció d'aquesta part, en la majoria de les entitats d'aquest grup, les activitats es converteixen en objectius i la dinàmica de l'entitat consisteix en la realització periòdica de les activitats.

Funció 3. SALUT

Aquest grup és el que menys representació té en el camp social, almenys pel que fa al nombre d'entitats que es dediquen a aquesta tasca. De fet, la mateixa tipologia utilitzada fins ara, assenjala només dos grups en la sub-funció. Es la que menys en té de totes les incloses. Aquestes dues sub-funcions són les referents a : caracter general i especialitzacions (veure pàgina...). Es, per tant, lògic que també a casa nostra, hi siguin poc representades.

Aquí però cal fer una precisió. Aquest grup, les agrupacions elementals que contempla son las dedicades a la recerca i les de lluita contra malalties concretes. No hi són, però, les d'integració social de persones afectades per malalties concretes. Aquestes estan contemplades en la funció "intervencions socials".

Del grup doncs que es dedica a salut, "químicament pura", només hem obtingut una resposta que correspon a un centre d'estudis naturista i d'acupuntura. No assenjala objectius i en la relació d'activitats assenjala una relació d'accions que no es pot concretar una fita en el temps. Forma part per tant d'aquelles entitats que les pròpies activitats esdevenen objectius.

Funció 4. INTERVENCIONS SOCIALS

Aquest grup, pel que fa a la temàtica objectius-activitats és el que trenca la dinàmica que fins ara hem anat trobant en les

agrupacions d'entitats i de fet sobresurt de totes les agrupacions contemplades en la tipologia.

En aquest grup ens trobem que les entitats amb objectius concrets superen les d'objectius diversos i les que no assenyalen objectius. L'explicació la podem raonar per diferents motivacions:

- a) Son agrupacions d'afectats per malalties concretes.
- b) La població a la que s'adrecen és molt concreta.
- c) Els associats són afectats o bé pares dels afectats.
- d) Les activitats van encaminades a la integració social dels afectats.

Tres d'aquestes entitats adrecen les seves activitats vers la integració de grups de persones disminuïdes. Una altra (OBRA PIA) s'adreça a la rehabilitació de joves delinqüents i toxicòmans. I la darrera té a persones afectades per sectes com a beneficiaris dels seus serveis.

Una entitat d'aquest grup assenyalava uns objectius molt amples (servei a la comunitat). Tot i això en el resum d'activitats se'n detecta una de regular i altres no regulars en funció de les disponibilitats econòmiques.

Les entitats que no assenyalen objectius són tres: un centre obert d'atenció a nens marginats i una associació i una federació dedicades a la integració social de persones disminuïdes psíquicament.

Potser el fet de que aquestes entitats tinguin uns pressupostos més o menys elevats (entre 2 milions i 45 milions) i la majoria disposen de personal contractat, fa que hagin de portar un control administratiu força rigorós i això suposa una forta dedicació de la Junta.

Quan una entitat té un pressupost elevat que, generalment, prové de l'Administració Pública mitjançant subvencions i contractes de serveis, significa que els seus dirigents estan acostumats a preparar Memòries, Plans de Treball, etc.

Tot això comporta que hi hagi un control de les activitats programades per tal d'assolir els objectius. Es per això que els objectius els tenen més concretats que d'altres tipus d'entitats.

Funció 6. DESENVOLUPAMENT URBÀ

És en aquest grup on es troben les associacions de veïns com a grup dominant. De tal manera que totes les entitats que pertanyen a la funció 6 i que han contestat el qüestionari, pertanyen a aquesta classificació. Així, dins la mostra general tenim 10 associacions de veïns, distribuïdes de la manera següent: sis pertanyen a AA.VV. de barris, dues pertanyen a polígons concrets i les altres dues són de carrer.

Seguint amb la classificació utilitzada fins ara ens trobem que només dues assenyalen objectius concrets, sis més assenyalen objectius amplis o indefinits i les altres dues no assenyalen objectius.

Les que assenyalen objectius concrets pertanyen a: AA.VV. de carrer i de polígon. L'explicació ve donada per l'ajustament mateix dels objectius:

- organitzar la Festa Major.
- ordenació administrativa d'un jardí comunitari.

Veient aquests objectius, sembla evident que queden fora del que històricament han estat les AA.VV. Ara bé, l'A.V. de carrer si que figura dins el que ha estat sempre la tasca assumida per les A.V. de carrer. L'altra es contempla dins aquesta classificació de la tipologia per l'objectiu que marquen i per les activitats que realitzen.

Les sis que assenyalen objectius amplis o inconcrets corresponen a: una associació familiar amb intervenció urbanística i cinc associacions de veïns de barri. En tots els casos, tot i que el grup de població es concret -per la qüestió territorial- l'objectiu es prou difos com per a englobar coses diverses i fins i tot contradictories. Generalment assenyalen "millorar el barri" i

algunes afegixen qüestions complementàries com ara: "promoure l'associacionisme" "parar l'especulació urbanística". Amb tot però, hi ha una qüestió a tenir present i és qui ha contestat el qüestionari. De sempre, els objectius de les AA.VV. han estat el suficientment amplis com per a que cada membre els defineixi de la manera que li sembla més adient, en funció de la seva predisposició o de sentir-se afectat per qüestions concretes.

Pel que fa a les activitats que realitzen, queden perfectament englobades en els objectius que han assenyalat, fins i tot algunes AA.VV. ens assenyalen com activitats el mateix que els objectius.

Les dues AA.VV. que no assenyalen objectius corresponen a una A.V. de barri i una altra de carrer. Pel que fa a la de barri, les activitats que porta a terme es corresponen perfectament amb les anteriors. L'A.V. de carrer, però, assenyalen com a activitats "Reunions periòdiques dels veïns" i "suggerències diverses". Si l'anàlisi fos del marc teòric, entrarien de manera directa en el sentit que l'objectiu és afavorir l'enquadrament dels veïns, més que no pas l'assoliment d'una fita concreta. Tot i això creiem que s'ha de tenir en compte l'especulació feta anteriorment sobre les motivacions i interpretacions que en les AA.VV. tenen els seus membres i per tant, en el nostre cas, la persona que hagi contestat el qüestionari.

Funció 7. DESENVOLUPAMENT RURAL I ORDENACIÓ DE L'ESPAI NATURAL

Com és de suposar en l'àmbit territorial de la gran ciutat, és certament difícil de trobar entitats que es dediquin al desenvolupament rural i que no siguin representants de sectors professionals en defensa dels seus interessos, amb la qual cosa, pertanyen a una altra funció dins d'aquesta tipologia. El que sí ens podem trobar en l'àmbit de ciutat són grups ecologistes. En aquest cas, el que acostuma a passar és que aquests grups estan acollits jurídicament dins d'altres entitats.

Les dues entitats que han retornat el qüestionari pertanyen a un grup ecologista que no disposa d'estatuts i a un grup pacifista

que tampoc disposa d'estatuts tot i que estan constituïts des de 1981. Aquest fet ens planteja diverses reflexions.

- a) Són grups molt joves i els seus components també són joves. Això vol dir que, generalment és la primera experiència que tenen com a entitat.
- b) No s'han plantejat la necessitat d'enregistrar-se jurídicament, ni se'ls ha demanat mai cap document que així ho acrediti. Això darrer per una qüestió fonamental: no tenen (almenys les que han respost el qüestionari) cap tipus de relació amb l'administració.
- c) Són plantejats més com a un grup d'amics amb aficions comunes que per assolir uns objectius determinats.
- d) Aquesta dinàmica no afavoreix la seva participació amb l'Administració i difícilment amb altres associacions, exceptuant aquelles que tenen plantejaments semblants i amb les que hi existeixen vincles personals.

Pel que fa a l'anàlisi dels objectius i activitats -recordem que només disposem de dues entitats- queden molts amplis "Defensa de la naturalesa i la pau", "lluita pels pobles oprimits", i en les activitats assenyalen, entre altres coses: concerts de música, manifestacions, conferències, debats. La qual cosa sembla recolzar el punt C de les reflexions anteriors. La repercussió que suposa el fet de no disposar d'estatuts i per tant de no estar enregistrats jurídicament, la tractem en un altra apartat de l'estudi.

Funció 8. TRANSPORTS I COMUNICACIONS

D'aquest grup no hem rebut cap qüestionari. La qual cosa és ben explicable. És molt difícil de trobar entitats que responguin als objectius concrets que figuren en aquesta funció dins la tipologia. Bàsicament s'inclouen en aquest grup les organitzacions de defensa dels usuaris dels transports i de correus o telèfon. En el nostre país existeixen organitzacions de defensa del consumidor i que

inclouen en les seves tasques la defensa de l'usuari. Es per això que les funcions que assenyala la tipologia, en aquest cas, es troben englobades en organitzacions que pertanyen a un altre grup.

Tot i això, aquesta divisió té raó de ser per dues raons:

- a) No les hem detectat a Barcelona-ciutat, que és l'àmbit que abarca la mostra. Existeixen però, a nivell més ampli en l'Estat Espanyol.
- b) Una tipologia ha d'englobar les entitats existents i preveure la ubicació d'aquelles altres que es puguin crear.

Funció 9. DEFENSA D'INTERESSOS ECONÒMICS, SINDICALS, COOPERATIUS

En aquest grup hi pertanyen entitats de diferents àmbits socials l'element aglutinador de les quals és la defensa dels seus interessos professionals.

D'aquest grup s'han rebut cinc qüestionaris: tres pertanyen a agrupacions de comerciants i dues a organitzacions agràries, una de les quals té tot just un any d'existència, i l'altra data del 1851.

L'objectiu fonamental de cadascuna d'elles, és lògicament la defensa dels interessos del sector al que pertanyen, tot i això desenvolupen algunes activitats -especialment les de comerciants- de lligam amb l'entorn, com ara: Festes Majors, enllumenats de carrers, etc.

2. CARACTERÍSTIQUES DESCRIPTIVES DE LES ENTITATS

2.1. Els socis de les entitats

El qüestionari no està dissenyat per a obtenir els perfils dels diferents tipus de socis que componen les diferents entitats. Bàsicament, l'enquesta recull qüestions referents a la pròpia entitat, la seva dinàmica de funcionament i les seves carències o dificultats a les quals s'enfronta.

Malgrat tot, disposem d'algunes variables que ens poden aportar dades interessants referents als socis de les entitats.

En primer lloc, el nombre de socis ja és una informació interessant a nivell quantitatiu, però, a més a més, és un indicador important de cara a considerar la facilitat i agilitat de funcionament d'una associació, o el grau d'atractiu que té per a la població.

A nivell quantitatiu les dades de la nostra mostra ens posen de manifest com el nombre de socis més freqüent inscrits a les associacions oscila entre 100 i 500. Per sobre aquesta xifra només hi ha un 13,3% d'entitats de la nostra mostra. Per sota, un 13,3% d'entitats tenen entre 50 i 100 socis, un 16,7 entre 10 i 50, i només un 3,3% tenen menys de 10 socis (veure Taula 2).

D'altra banda, un 16,7% d'entitats declara no tenir socis. Entre aquestes, hi ha incloses les fundacions. Aquestes ocupen un 6,7% de la mostra total. L'altre 10% el constitueixen per una banda entitats d'intervenció social. En aquest tipus d'entitats la finalitat passa per cobrir necessitats a determinades persones que generalment no són associats. Per això, en algunes ni tan sols l'existència de socis té raó d'ésser. La resta d'entitats que manifesta no tenir socis són grups no constituïts jurídicament, en els quals la inexistència de socis també va acompanyada de la inexistència d'estructures organitzatives sòlides, amb la qual cosa no estem dient que no tinguin cap tipus d'estructura interna.

Taula 2: Nombre de socis a les entitats

	Percentatge
N.P.	16,7
MENYS DE 10	3,3
10-50	16,7
51-100	13,3
101-500	35
501-1000	5
MES DE 1000	8,3
N.C.	1,7
TOTAL	100

A la pregunta, on residèixen majoritàriament els vostres associats, la distribució de les respostes és la que es reflecteix a la Taula 3.

Aquí ens cal fer una puntualització. Com es pot observar, existeix un desfasament d'un 10% en la resposta "No tenim socis" de la Taula 3 i la de la taula 4. En aquest darrer cas, el 6,7% el constitueixen les fundacions de la mostra. La resta, malgrat no tenir socis, contesta a aquesta pregunta fent referència als participants més freqüents o als beneficiaris més directes.

Pel que fa a les altres dades, la residència al mateix barri on es troba ubicada l'associació és clarament el més habitual. D'altra banda, fora de l'àmbit de ciutat, només el 13,4% d'entitats hi tenen associats. Sembla doncs, que la proximitat de l'associació respecte de la residència, pot ser un factor inclús més decisiu que el del tipus d'entitat que es tracti.

Aquest és sens dubte un factor important. Segons aquestes dades podria assenyalar-se com a hipòtesi el fet que és l'oferta a la població de cada barri un factor significatiu per explicar els nivells de dinàmica associativa de cada barri.

Malahuradament, les dades que fan referència al nivell de participació a les entitats no les tenim desglossades per àmbits territorials. Ni la mostra ni la qualitat de la informació ens permeten entrar massa a fons. Sí que podem, però, estudiar la relació que presenten les variables territorials entre sí.

La correlació entre la residència dels socis i l'àmbit d'actuació de l'entitat aporta una informació interessant sobre l'existència o no de desfasament entre ambdues variables (veure Taula 4).

La lectura de la taula és prou interessant. Lògicament, els percentatges més elevats es situen on coincideix el mateix valor d'ambdues variables. En el cas del Barri (95,7) és on més es posa de relleu aquesta tendència. En canvi, a mesura que augmenta el concepte geogràfic els percentatges van minvant, cas del Districte (61,5) o la Ciutat (33,3).

Taula 3: Residència dels socis

	Percentatge
No tenen socis	6,7
Barri	38,3
Districte	21,7
Ciutat	20
Catalunya	11,7
Espanya	1,7

Taula 4: Residència dels socis segons àmbit d'actuació de l'entitat
Àmbit d'actuació

Residència	NP	Barri	Districte	Ciutat	Catalunya	Espanya	Altres
N.P.	25%	- - -	- - -	- - -	25,00%	50%	- - -
Barri	- - -	95,70%	- - -	4,30%	- - -	- - -	- - -
Districte	- - -	7,70%	61,50%	7,70%	7,70%	7,70%	7,70%
Ciutat	- - -	8,30%	- - -	33,30%	41,70%	8,30%	8,30%
Catalunya	- - -	- - -	- - -	- - -	85,70%	14,30%	- - -

Lògicament, en aquests casos, incrementen els percentatges d'altres àmbits possibles d'actuació territorial. A partir d'aquestes dades sembla, si més no, factible assenyalar com a hipòtesi que la dispersió geogràfica de la residència dels socis es correspon amb àmbits d'actuació més diversa de les entitats.

Una informació complementària interessant la proporciona la taula posada a la inversa (veure Taule 5).

També en aquesta taula, lògicament, es correspon la residència dels socis amb el mateix àmbit territorial d'actuació de l'entitat.

Aquí s'observa la mateixa tendència que a la taula anterior. És a dir, a mesura que augmenta territorialment l'àmbit d'actuació de l'entitat, també augmenta la possibilitat de que els socis d'aquesta entitat procedixin de llocs més diversos.

Si prenem, per exemple, el cas de Catalunya, podem constatar com les proporcions segons residència queden força repartides entre Catalunya (46,2%) i la Ciutat (38,5%).

No obstant, és evident que el que pren més relevància d'aquestes dues taules és el clar predomini del barri, tant com a àmbit territorial d'actuació de l'entitat com pel que fa a la residència dels associats.

2.2. Qui es beneficia de les activitats i serveis

Per tal de mantenir la mateixa línia discursiva, és interessant tenir una visió de qui són els beneficiaris de les activitats i serveis que ofereix l'entitat, i assenyalar a tall d'hipòtesi, possibles variables o factors que poden, amb més o menys intensitat, determinar algunes diferències en els resultats d'aquesta variable.

La distribució de freqüències per a activitats i serveis se'ns presenta a la Taula 6.

Taula 5: Àmbit d'actuació de l'entitat segons residència dels socis
Residència

Àmbit d'actuació	NP	Barri	Districte	Ciutat	Catalunya	Espanya
Barri	- -	91,70%	4,20%	4,20%	- -	- -
Districte	- -	11,10%	88,90%	- -	- -	- -
Ciutat	- -	- -	20,00%	80,00%	- -	- -
Catalunya	7,70%	- -	7,70%	38,50%	46,20%	- -
Espanya	33,30%	- -	16,70%	16,70%	16,70%	16,70%
Altres	- -	- -	50,00%	- -	- -	- -

Taula 6: Beneficiaris de les activitats i beneficiaris dels serveis

	Activitats	Serveis
N.P.	- -	28,3
Només socis	13,3	11,7
Principalment socis, però no exclusiu	21,7	21,7
Obert a tothom	53,3	31,7
Altres	10	6,7
N.C.	1,7	- -

Més de la meitat de les entitats de la mostra ofereixen activitats obertes a la població en general. Només en un 13,3% dels casos els beneficiaris són solament els mateixos socis. D'altra banda, en més d'una quarta part dels casos els beneficiaris són principalment els socis, però el caràcter de les activitats és obert.

En conseqüència, tres de cada quatre entitats no restringeix les seves activitats als associats.

Pel que fa als serveis, una bona part d'entitats (28,3%) no en disposa. Si s'exclouen els no pertinents de la distribució de freqüències, el resultat és el que es mostra a la Taula 7.

Segons aquestes dades, el caràcter dels serveis que ofereixen les entitats és més restringit que el de les activitats: hi ha més entitats que els ofereixen només als socis (16,3% per un 13,3% en el cas de les activitats) i menys que els ofereixen de manera oberta (44,1% per un 53,3% de les activitats).

L'anàlisi global, però, demostra l'escassetat d'entitats que restringeixen llurs activitats i serveis als propis associats.

Es probable que aquest factor tingui el seu pes específic en les baixes cotes d'associacionisme que existeix a casa nostra. Són molt poques les entitats selectives i en canvi gairebé totes tenen un caire popular. Si la població no associada es beneficia, de manera igual que els associats, de les activitats i serveis que ofereixen les entitats, difícilment es sentirà impulsada a pertànyer a una associació.

Amb això no defensem una idea tancada de l'associacionisme, res més lluny de la nostra intenció. Simplement volem deixar constància d'una reflexió que caldria matitzar-la en una anàlisi més a fons sobre els condicionaments que impulsen als individus a associar-se.

Sens dubte, s'ha de tenir en compte que el nivell d'associats d'una entitat no ve només condicionat pels serveis o activitats que ofereix, hi juguen altres condicionants.

Taula 7: Beneficiaris dels serveis (exclosos els No Pertinents)

Només socis	16,30%
Principalment socis, però no exclusiu	30,20%
Obert a tothom	44,10%
Altres	9,30%

L'oferta de la festa major, per exemple, es dirigeix lògicament a tothom. Ara bé, tot sembla indicar que el muntatge i organització d'aquesta activitat, o com de tantes altres, no genera gaire dinamisme a la població. Al contrari, són activitats que es reben passivament i no impliquen participació ni inciten a associar-se.

Assenyalem simplement com a hipòtesi aquesta reflexió.

2.3. Les dades del responsable de l'entitat

L'interès d'aquest apartat és bàsicament oferir un perfil de la figura del responsable de l'entitat. Ens mantindrem lògicament a un nivell descriptiu, tenint present, però, que són dades que sens dubte aporten una informació complementària útil pel coneixement de la realitat associativa.

2.3.1. La composició per edat i sexe

La distribució per edats en grans intervals és la que ens mostra la Taula 8. Aquesta distribució posa de manifest la poca presència dels joves en el càrrec de responsabilitat. Només un 5% de la mostra té menys de 25 anys, mentre que una tercera part dels responsables tenen més de 50 anys. D'altra banda, s'ha de dir que els responsables que componen l'interval 25-50 anys (els que més apareixen a la mostra) es troben molt més aprop dels 50 que dels 25 anys.

Pel que fa al sexe, la presència dels homes és netament superior a les dones en la proporció de 4 a 1. Aquest és un fenomen que es correspon amb tantes altres situacions de l'esfera pública (veure Taula 9).

D'altra banda, la composició per sexe segons els intervals d'edat ofereix la distribució que ens mostra la Taula 10. Com es pot observar, els homes i les dones queden distribuïts de manera diferent quan es té en compte l'edat.

Taula 8: Edat del responsable

No hi ha responsable	6,70%
Menys de 25 anys	5,0%
De 25 a 50 anys	46,70%
De 51 a 70 anys	30,00%
Més de 70 anys	3,30%
N.C.	8,30%

Taula 9: Composició per sexe dels responsables

No hi ha responsable	6,70%
Homes	71,70%
Dones	18,30%
N.C.	3,30%

Taula 10: Sexe del responsable segons grups d'edat

	Menys de 25	25-30	51-70	Més de 70	N.C.
Home	4,7	58,1	25,6	4,7	7,0
Dona	9,1	27,3	63,6	-	-

La distribució masculina s'assembla més a la distribució general per edats: un grup molt significatiu entre 25 i 50 anys, baixa proporció de joves i quasi una tercera part més gran de 50 anys.

La femenina, en canvi, s'aparta d'aquesta tònica en haver-hi molta més presència al grup 51-70 i força menys al grup 25-50.

Aquest fet, però, sabem que no és cap casualitat. Es tracta d'una evolució anàloga a l'activitat laboral del sexe femení: proporció important de dones joves treballant i davallada en les edats en les quals és habitual tenir fills i ocupar-se de la família.

En aquest cas, la presència femenina d'edat avançada és deguda a què es tracta de càrrecs de responsabilitat, els quals exigeixen molts més elements que acreditin el seu mereixement que en el cas dels homes.

2.3.2. El nivell d'estudis i la situació laboral

Pel que fa al nivell d'estudis assolits pel responsable de l'entitat, la Taula 11 ens proporciona la següent informació. La proporció és molt semblant entre els quatre nivells que apareixen a la taula, essent la d'estudis superiors lleugerament més elevada. En qualsevol cas, no sembla que els càrrecs de responsabilitat a la majoria d'entitats exigeixin una titulació acadèmica elevada.

És molt més probable que el fet de figurar com a responsable d'una entitat es degui molt més a altres tipus de factors com, per exemple, la disponibilitat de temps, qüestions ideològiques, el temps que es porta dins de l'associació... Això és, simplement, una possibilitat que malauradament no podem comprovar.

Pel que fa a la situació laboral, la majoria dels responsables tenen treball fix, cosa força lògica si es té en compte l'avançada edat d'una gran part d'aquests. D'altra banda, molts dels autors que han escrit sobre associacionisme han assenyalat que aquest es desenvolupa el màxim en èpoques de forta ocupació laboral. Altra-ment, la gent té prou dificultats en buscar feina com per dedicar-se a tasques associatives.

Taula 11 : Nivell d'estudis del responsable

Primaris	19,60%
Secundaris	23,20%
Mitjans	21,40%
Superiors	26,80%
N.C.	9,00%

Taula 12: Situació laboral del responsable

Treball fix	62,40%
Esporàdic	3,60%
Aturat	9,00%
No ha treballat mai	3,60%
Jubilat	12,40%
N.C.	9,00%

Taula 13: Situació laboral del responsable segons nivell d'estudis

	Primaris	Secundaris	Mitjans	Superiors	N.C.
Treball fix	14,30%	17,10%	25,70%	40,00%	29%
Esporàdic	-	50,00%	50,00%	-	-
Aturat	40,00%	60,00%	-	-	-
No ha treballat mai	-	50,00%	50,00%	-	-
Jubilat	57,10%	14,30%	14,30%	14,30%	-

La situació dominant és la de treball fix, però aquest treball fix és sempre fora de l'entitat. La dedicació exclusiva a l'associació per part dels membres de la junta és pràcticament inexistent. Això, en principi, no ha de limitar el grau d'eficàcia en la gestió, sempre que l'entitat compti amb personal tècnic supervisat per la junta, però aquesta situació tampoc es produeix amb freqüència.

En apartats posteriors, comprovarem les grans deficiències que presenten les entitats en el camp de la gestió (veure Taula 12).

La correlació entre el nivell d'estudis i la situació laboral se'ns presenta de la manera reflectida a la Taula 13. Malgrat l'escassa quantitat de casos, la distribució dels responsables amb treball fix, que per altra part, són els més nombrosos, ens posa de manifest com dues terceres parts tenen estudis mitjans o superiors. Aquesta tendència es correspon amb les dades posades a la inversa: el 75% dels responsables amb estudis mitjans estan en situació de treball fix, proporció que és del 93,3% en el cas dels estudis superiors.

De totes maneres, seria delicat aventurar qualsevol hipòtesi respecte aquest tema, degut a l'escassetat de casos. Simplement deixem constància de les dades.

2.3.3. El temps en el càrrec

El temps que porten els responsables en el càrrec, proporciona una informació interessant per a una primera aproximació al grau de flexibilitat i estructuració interna de les entitats. Tot i que en el proper capítol tractarem amb més detall el règim jurídic i l'estructuració interna de les entitats, el temps en el càrrec del responsable completa el conjunt de dades individuals (veure Taula 14).

Quasi una tercera part de la mostra porta més de 4 anys en el càrrec. Generalment, doncs, els individus que ocupen el càrrec de president o primer responsable de l'entitat a més de ser d'avançada edat porten molt de temps en aquesta situació. Aquesta informació pren molta més significació si es considera la variable "renovació de la junta". En aquest cas, la distribució és la que ens mostra la Taula 15.

Taula 14: Temps en el càrrec del responsable

Menys 1 any	19,60%
Entre 1 i 2 anys	9,60%
Entre 2 i 3 anys	14,20%
Entre 3 i 4 anys	16,10%
Més de 4 anys	30,30%
N.C.	10,70%

Taula 15: Temps en el càrrec segons freqüència de renovació de la junta

Freqüència de renovació de la Junta de govern							
Temps en el càrrec	1 any	2 anys	3 anys	4 anys	+4 anys	Indeter.	N.C.
Més d'un any	27,3	54,5	-	-	9,1	-	9,1
1-2- anys	40,0	20,0	-	-	20,0	-	20,0
2-3 anys	12,5	37,5	12,5	12,5	-	12,5	12,5
3-4- anys	22,2	22,2	-	33,3	-	22,2	-
Més de 4 anys	17,6	23,5	5,9	17,6	5,9	17,6	11,8
N.C.	-	50,0	-	16,7	-	-	33,3

3. EL RÈGIM JURÍDIC: L'ESTRUCTURACIÓ INTERNA I LES RELACIONS

D'ençà de la llei de 1964, les entitats s'han vist obligades a renovar o crear estatuts per tal d'establir-se jurídicament.

El qüestionari permet adonar-se dels nivells actuals de legalització jurídica de les entitats. També possibilita constatar si realment l'establiment jurídic legal va acompanyat d'eficàcia en la gestió i organització interna de l'entitat o si, en canvi, és només el compliment d'uns requisits davant la llei que no es tradueixen en millores estructurals.

D'altra banda, les relacions que mantenen les entitats amb altres agents socials -institucions públiques, altres entitats, institucions financeres, etc.- són il·lustratives del nivell de coordinació entre el propi moviment associatiu, i del grau d'apropament o distanciament de l'esfera pública com a indicador dels nivells d'intervenció en la gestió i decisió administrativa.

Agrupar en un sol capítol aquestes tres qüestions respon a la convicció de considerar que totes tres són significatives per a l'anàlisi de les diferents tendències de les entitats a consolidar-se i institucionalitzar-se com a sector representatiu de la societat civil.

3.1. La definició jurídica i el responsable jurídic

A la pregunta, com definiria l'entitat jurídicament? la distribució de les respostes és la següent, reflectida a la Taula 16.

Un 10% manifesta no tenir estatuts, és a dir, que no estan legalitzades. Dificilment, una entitat sense estatuts pot tirar endavant una tasca específicament amb caràcter associatiu. Això però, no significa que aquestes entitats no comptin amb cap tipus d'estructuració interna (només una entitat de la mostra ha contestat no disposar de cap estructuració interna). Es tracta de grups amicals que es reuneixen amb uns objectius molt concrets, i el fet d'assolir-los amb més o menys eficàcia no depèn massa de la seva legalització. No obstant, a efectes d'enregistrament, un 10%

d'entitats no es contempen en els registres d'entitats legalitzades. Per tant hi ha un volum d'informació notable que es perd.

En qualsevol cas, el 90% de les entitats de la nostra mostra estan legalitzades jurídicament. Caldrà veure si això es tradueix després en una estructuració interna positiva.

Pel que fa al responsable jurídic, la mostra es reparteix tal com ens ho mostra la Taula 17.

En més del 50% de les entitats els socis són els responsables jurídics.

La proporció d'"Altres" es deu bàsicament a les fundacions en les quals el responsable és el patronat i als pocs casos en que el responsable és la junta de govern de l'entitat.

Per tant, segons les dades, només els socis poden disoldre l'associació en la majoria dels casos.

3.2. L'organització interna

L'organització interna ens serveix com a primer indicador de l'eficàcia o deficiència estructural de les entitats.

La distribució de les dades és la que reflecteix la Taula 18.

Les dades assenyalen com dues terceres parts de les entitats de la mostra tenen constituïda una Junta de Govern normalment formada per quatre persones: president, sots-president, secretari i tresorer.

D'altra banda, menys del 2% no tenen cap tipus d'organització interna. Com assenyalàrem anteriorment, el fet de no disposar d'estatuts no implica forçosament no estar estructurat internament.

Segons la distribució de la taula 18, doncs, es podria suposar un nivell d'estructuració organitzativa força òptim. Això, si més no,

passa a ser discutible si observem la freqüència de renovació de la junta de govern, o dels càrrecs de responsabilitat (veure Taula 19).

En aquest cas, almenys, no es dedueix una estructuració interna tant positiva com la que es podria pensar a partir de la variable anterior.

Un 5% d'entitats renova la junta en períodes majors de 4 anys, un 10% no tenen determinada la freqüència de renovació, i un 11,7% no ens contesten a la pregunta, la qual cosa ens fa sospitar que no tenen establert cap període de renovació.

Cal introduir l'excepció, però, d'aquelles entitats que no depenen d'elles mateixes (grups d'esplai dependents de parròquies, etc). Aquestes entitats és probable que no renovin els càrrecs de responsabilitat pel fet de no ser del tot autònomes per a decidir coses d'aquest tipus.

Malgrat tot, s'ha demostrat en el capítol anterior, com els terminis establerts per a les renovacions en molts casos no es compleixen, tant pel que fa al càrrec de primer responsable com pel que fa a la resta de membres que ocupen llocs de responsabilitat tot i que aquests no els hem tractat estadísticament.

Tot plegat comença a aportar-nos, si més no, alguns dubtes respecte de l'estructuració interna de les entitats. A partir dels indicadors utilitzats podem assenyalar la hipòtesi de que: malgrat la gran majoria de les associacions estiguin a efectes legals i jurídics ben constituïdes, això no es tradueix en eficàcia en l'estructuració interna i en eficàcia de funcionament quotidià.

Veiem sinó, en la Taula 20, per quin mitjà s'assabenten de les subvencions que otorguen les diferents institucions:

Aquesta pregunta permetia tres possibilitats de resposta. En conseqüència els percentatges no sumen 100. La lectura de cada dada s'ha d'entendre respecte a sí mateixa. És a dir, per exemple, el 33,3% d'entitats declaren que un dels mitjans a partir dels quals s'assabenten de les subvencions és la consulta de Diaris oficials. Aquesta xifra no exclou altres possibles mitjans utilitzats.

Taula 16: Definició jurídica de l'entitat

Associació sense afany de lucre	80,00%
Federació	1,70%
Fundació	6,70%
Altres	1,70%
No tenim estatuts	10,00%

Taula 17: Responsable jurídic de l'entitat

NP	6,70%
Socis	56,70%
Particular	15,00%
Parròquia	3,30%
Altres	16,70%
NC	1,70%

Taula 18: Organització interna de l'entitat

No hi ha cap tipus d'organització	6,70%
Junta de govern	56,70%
Junta de govern/Comissions de treball	15,00%
Només comissions de treball	3,30%
Altres	16,70%
NC	1,70%

Taula 19 : Freqüència de renovació de la junta o dels càrrecs de responsabilitat

NP	5,00%
1 any	18,30%
2 anys	33,30%
3 anys	3,30%
4 anys	13,30%
Més de 4 anys	5,00%
Indeterminat	10,00%
NC	11,70%

Taula 20: Mitja de reconeixement de les subvencions

Diaris oficials	33,3%
Premsa diària	10,0%
Altres entitats	23,3%
No ens n'assabentem sempre	15,0%
No ens assabentem mai	13,3%
Altres mitjans	25,1%
NC	1,7%

Tenim, per tant, dues terceres parts de la mostra que no consulten els Diaris Oficials per assabentar-se de les subvencions. (Acostuma a passar que moltes de les entitats ignoren on consultar el DOG o el BOE).

Gairebé una quarta part se n'assabenta a través de contacte amb altres entitats (proporció que reflecteix l'escassa relació interassociativa) mentre que un 13,3% declara no saber mai res de subvencions.

D'altra banda, una quarta part de la mostra diu assabentar-se'n a través d'altres mitjans.

Per tant, és freqüent la utilització de medis de coneixement de subvencions a través de sistemes no oficials, amb les incerteses i irregularitats que això comporta.

Algunes entitats però, segons es dedueix de l'enquesta, no es plantegen la recerca de subvencions. Altres, segons coneixen per altres fonts, acostumen a anar directament al Consell de Districte per asseblar-se'n.

Hem reunit, doncs, dos indicadors prou representatius per, si més no, qüestionar l'aparent eficàcia de funcionament que es podia deduir de la qüestió jurídica i dels mateixos sistemes d'organització interna. Aquests indicadors són, per una banda, el no compliment dels terminis de renovació dels equips de govern i, d'altra banda, els sistemes utilitzats per assabentar-se de les subvencions.

Veurem tot seguit, de quina manera confirmen o anulen aquesta tendència les relacions que estableixen les entitats amb els diferents agents socials.

3.3. Les relacions interassociatives

Els contactes que estableixen entre sí les pròpies entitats són un bon indicador del grau de coordinació del sector. Existeix en el

món associatiu un autèntic sentit de solidaritat? fins quin punt es realitzen activitats conjuntes?

Les dades següents ens mostren amb qui acostumen a establir relacions les entitats.

D'altra banda, es fa difícil saber si les relacions establertes són simples contactes informatius o d'ajut, o bé són relacions de planificació conjunta. Sospitem, però, que són ben poques les entitats que coordinen les seves accions.

La Taula 21 reflecteix amb qui acostumen a mantenir més relació les entitats.

Aquesta pregunta admetia dues respostes possibles. Per tant, les xifres no sumen 100.

Doncs bé, un 15% no tenen cap tipus de relació amb d'altres entitats. D'altra banda, s'ha de tenir en compte que un 65% dels casos només respon una vegada a la pregunta, i per tant, el nivell de relació és força restringit.

La relació establerta amb entitats similars, tot i essent la més freqüent, representa poc més de la tercera part de la mostra.

En qualsevol cas, sembla que la tendència ens indica que ens trobem davant d'un sector associatiu bastant individualitzat. Intentem ara, veure si es confirma o no aquesta tendència en el cas de les relacions amb institucions de l'administració i institucions financeres (veure Taula 22).

En les dades pot constatar-se com en cap cas les xifres corresponents al valor "No hi ha relació", es situen per sota del 40% de les entitats. És a dir, sempre hi ha un volum important d'entitats que no té relació amb les administracions, siguin de qualsevol tipus. La inexistència de contactes amb les institucions públiques s'accentua fortament en els casos de l'Administració Central, en que la relació és quasi inexistent (95%), i de la Diputació, (83,3%). Els contactes, doncs, són força escassos.

Taula 21: Relació amb altres entitats

Amb les de la mateixa federació	30,0%
Amb les de la mateixa coordinadora	26,60%
Amb similars	36,60%
Puntualment amb altres	16,70%
Altres	8,40%
No tenim relació	15%
NC	1,70%

Taula 22: Tipus de relació de les entitats segons tipus d'institució

	Ajuntament	Consell de districte	Generalitat	Admó. central	Diputació	Financeres
No hi ha relació	51,7	40,0	41,7	95,0	83,3	40,0
Relació econòmica	23,3	15,0	26,7	1,7	8,3	48,3
Altres tipus de relació	10,0	20,0	10,0	3,3	5,0	1,7
Econòmica i altres tipus	15,0	25,0	21,7	-	3,3	10,0
	100	100	100	100	100	100

Si ens centrem en la resta de dades, moltes de les entitats mantenen una relació purament econòmica: subvencions, contractes-convenis, crèdits, etc. Això s'accentua lògicament en el cas de les institucions financeres (48,3%).

D'altra banda, el nivell de relació no exclusivament econòmic pren una relevància important en el cas del Consell de Districte. Un 45% mantenen relació no només econòmica amb els Consells de Districte, cosa bastant lògica si tenim en compte que moltes entitats tenen com a àmbit d'actuació el propi barri on s'ubiquen, i si es té en compte, a més a més, que es tracta de l'Administració més propera al ciutadà.

Aquest tipus de relació és bastant semblant en es casos de l'Ajuntament (s'entén Area Central) i la Generalitat, i molt baix en el cas de les institucions financeres.

En línies generals, doncs, hi ha ben poca relació amb l'administració i, en conseqüència, poques probabilitats de que, amb el tipus de funcionament actual de les entitats, augmentin els ritmes de participació en la gestió pública.

Finalment, podem utilitzar un indicador de com es tradueixen els nivells de relació establert per les entitats amb d'altres institucions. Es a dir, un indicador que posi de manifest si realment el fet de mantenir relacions regulars amb altres entitats o institucions públiques suposa més eficàcia de funcionament i de coneixement d'avantatges possibles per a les entitats.

Com a indicador hem pres la primera opció de les tres respostes possibles a la pregunta que fa referència al mitjà de coneixement de subvencions.

Veiem com es comporta aquesta variable, que es creua amb els diferents tipus de relació que mantenen les entitats, a la Taula 23.

Sense penetrar a fons en les xifres es pot constatar com el fet d'establir un tipus o altre de relació amb les entitats es tradueix en un tipus o altre d'utilització de mitjans de coneixement de les subvencions.

Taula 23: Mitjà de coneixement de subvencions segons relació amb altres entitats

	Diaris oficials	Prensa diària	Altres entitats	Nb sempre	Mai	Altres
Federades	33,3	5,6	22,4	5,6	11,1	22,2
Coordinador	36,4	-	9,1	9,1	9,1	36,4
Similars	63,6	-	9,1	9,1	-	18,2
Puntual amb altres	16,7	-	33,3	33,3	-	16,7
Altres	25,0	-	25,0	25,0	-	25,0
No tenim relació	11,1	11,1	-	-	44,4	11,1

Taula 24: Mitjà de coneixement de subvencions segons relació amb l'Ajuntament

	Diaris oficials	Prensa diària	Altres entitats	Nb sempre	Mai	Altres	NC
No hi ha relació	19,4	6,5	16,1	16,1	22,6	19,4	-
Relació econòmica	50,0	-	-	16,1	22,6	19,4	-
Altre tipus	50,0	-	16,7	-	-	16,7	16,7
Econòmica/Altre tipus	44,4	-	33,3	11,1	-	11,1	-

La tendència general assenyala que com més institucionalitzades són les relacions de les entitats, més probabilitat hi ha d'assabentar-se de l'existència de subvencions, i, a més a més, d'assabentar-se'n a través de medis més institucionalitzats (com són els Diaris Oficials).

Això succeeix amb les entitats federades, les que pertanyen a una coordinadora i, clarament, amb les que mantenen una relació regular amb entitats similars.

D'altra banda, es constata sense cap mena de dubte la desconexió informativa que pateixen les entitats que no tenen cap tipus de relació amb d'altres entitats (44,4% no s'assabenten mai de les subvencions).

Pel que fa a les relacions que estableixen amb altres institucions públiques, la tendència es confirma (veure Taules 24, 25 i 26).

Prenent aquestes tres variables n'hi ha prou per adonar-se de que efectivament es confirma la tendència que assenyàvem més amunt.

El fet de no mantenir relació regular amb les institucions públiques suposa en principi estar en situació de desconexió informativa respecte de les possibles subvencions a les quals poden optar les entitats.

D'altra banda, són precisament les entitats que més relació tenen amb les institucions les que se n'assebenten més vegades i a través de mitjans més institucionalitzats.

Taula 25: Mitjà de coneixement de subvencions segons relació amb la Generalitat

	Diaris oficials	Prensa diària	Altres entitats	No sempre	Mai	Altres	NC
No hi ha relació	12,0	8,0	4,0	16,0	28,0	32,0	-
Relació econòmica	50,0	-	12,5	18,8	-	18,8	-
Altre tipus	33,3	-	33,3	-	16,7	-	16,7
Econòmica/Altre tipus	53,8	-	30,8	-	-	15,4	-

Taula 26: Mitjà de coneixement de subvencions segons relació amb entitats financeres

	Diaris oficials	Prensa diària	Altres entitats	No sempre	Mai	Altres
No hi ha relació	20,8	-	12,5	12,5	29,2	25,0
Relació econòmica	44,8	6,9	17,2	13,8	3,4	13,8
Econòmica/Altre tipus	33,3	-	16,7	-	-	50,0

4. OCUPACIÓ I TREBALL VOLUNTARI

En un contexte de crisi econòmica, el rol que el sector associatiu pot jugar és doble: per una banda, crear productes i serveis més adaptats a les necessitats de la població que aquells que puguin oferir l'administració o les empreses; d'altra banda, generar llocs de treball i diverses formes d'ocupació, remunerada i no remunerada.

En aquest capítol ens centrem en aquest segon aspecte. Són realment les entitats no lucratives, un tipus d'organitzacions generadores de llocs de treball? Són un autèntic incentiu que el ciutadà utilitza per a exercir una funció participativa? Són en definitiva un instrument valuós per a facilitar la socialització dels individus?

Amb les dades extretes del qüestionari podem assenyalar simplement tendències possibles a aquest nivell. El tamany reduït de la nostra mostra i l'inexistència de fonts que puguin completar-nos la informació no ens permeten anar més enllà.

No obstant, les primeres impressions són suficients per adonar-se de que, malauradament, el sector no lucratiu barceloní no representa fins el moment una alternativa d'ocupació assalariada. Sens dubte, hi ha un abisme amb països com França, en el qual les associacions ocupen l'any 1983, el 20% de la població activa. PASSARIS, S. et RAFFI, G. Les associations. Editions la Decouverte. París, 1984, p. 65%.

D'altra banda, tampoc sembla que els voluntaris juguin un paper relevant en la cobertura de necessitats socials.

Veiem, però, què ens diuen explícitament les nostres dades.

4.1. El personal permanent a l'entitat

Les respostes a la pregunta de si tenien personal contractat laboralment, són les reflectides a la Taula 27:

Taula 27: Entitat amb personal contractat laboralment.

SÍ 25%

NO 75%

Per tant, només una de cada 4 entitats contracta personal. Ara bé, com està contractat aquest personal i quin volum representa?

La Taula 28 posa de manifest com entre les entitats que compten amb personal amb contracte fix, la majoria disposen de menys de 5 persones.

El contracte temporal és una forma laboral encara menys representativa que el contracte fix. (Veure Taula 29).

En aquest sentit, no constitueix una forma de contractació alternativa al contracte fix, en contra del què es podria pensar per causa d'una més gran flexibilitat de contractació i d'un abaratiment dels costos.

En general, doncs, les entitats ocupen molt poca gent, almenys de manera legal. D'altra banda, davant la pregunta de si utilitzaven plans d'ocupació, les respostes han estat massivament negatives. Només un 2% ha manifestat utilitzar-les. És molt probable que la majoria d'entitats els desconegui absolutament.

Ara bé, aquest dèficit contractual es compensa amb d'altres formes de dedicació permanent a l'entitat?

Veiem la distribució de les respostes pel que fa a la disponibilitat de col.laboradors retribuïts i a voluntaris permanents a les Taules 30 i 31.

Les dades posen de relleu com aquestes figures no són compensadores de les carències que suposen les formes legals de contracte.

En el cas dels col.laboradors retribuïts, com a forma remunerada alternativa, només n'apareixen a una tercera part de les entitats, mentre que encara són menys les entitats que disposen de personal voluntari no remunerat que garanteixi un funcionament permanent.

Taula 28: Personal amb contracte fixe

NP	81,7%
Menys de 5	10,0%
De 5 a 9	5,0%
De 10 a 19	1,7%
20 a més	1,7%

Taula 29: Personal amb contracte temporal

NP	93,3%
Menys de 5	5,0%
De 5 a 9	1,7%

Taula 30: Col.laboradors retribuïts a les entitats

NP	68,30%
Menys de 5	15,00%
De 5 a 9	5,00%
De 10 a 19	3,30%
20 a més	3,30%
No ho determina	5,00%

Taula 31: Voluntaris permanents a les entitats

NP	70,00%
Menys de 5	3,30%
De 5 a 9	8,30%
De 10 a 19	10,00%
20 a més	3,30%
No ho determina	5,00%

Per tant, el sector associatiu no s'identifica com a col·lectiu capaç de generar amb assiduitat llocs de treball, i, d'altra banda, és molt probable que aquesta manca de personal limiti l'eficàcia de funcionament de l'entitat.

Aquestes afirmacions, però, les fem de manera matitzada, degut a la dimensió de la nostra mostra.

4.2. La participació

En les diferents respostes al nostre qüestionari, s'ha fet palès una diferència important: per una banda, apareix la figura del voluntari permanent que duu una tasca quotidiana dins l'entitat. Aquesta com acabem de veure, és poc freqüent. D'altra banda apareix la figura del voluntari participatiu; és a dir, l'individu que d'una manera desinteressada participa activament a l'entitat però que no necessàriament desenvolupa funcions permanents.

És interessant constatar aquesta diferència a partir de les dades de la Taula 32.

Com es pot observar, aquestes xifres són substancialment diferents de les que feien referència al voluntariat permanent. En aquest cas són moltes les entitats que diuen disposar de persones que participen. Sospitem, però, que en algunes respostes no queda ben delimitada la frontera entre el concepte de participant i el de beneficiari, i en conseqüència és probable que aquest influi d'alguna manera les dades reals de participació.

No obstant, es pot considerar que el nivell de participació dins de la mateixa entitat és prou significatiu. Caldria veure, però, si això es tradueix en una dinàmica òptima de funcionament de l'entitat i si aquesta participació es canalitza cap a una participació ciutadana, és a dir, no limitada estrictament a la pròpia entitat.

Els fluxes del darrer exercici ens proporcionen la informació necessària per veure si la tendència participativa és creixent, decreixent o està estabilitzada (veure Taula 33).

Doncs bé, un 33,4% d'entitats ha vist com ha augmentat el seu nombre de participants durant el darrer exercici.

D'altra banda, les entitats en les que ha disminuït el nombre de participants són quasi inexistent, i no és oportú representar-les a la taula.

Ens trobem, per tant, davant d'una tendència creixent de participació, una tendència de creixement quantitatiu; no sabem si qualitatiu.

Finalment, és interessant reflectir els canals utilitzats per la població per a participar o fer-se soci d'una entitat. (Taula 34).

Doncs bé, els canals d'incorporació són diversos i força equilibrats. Una cinquena part d'entitats manifesta realitzar campanyes per tal d'aconseguir augmentar el nombre de socis i de participants. En canvi, un 31,7% no realitzen accions determinades per a reclutar-los.

En aquests casos, o bé és la pròpia iniciativa o els diferents contactes personals, el que impulsen als individus a participar o fer-se soci.

Les variables utilitzades fins ara ens indiquen un sector associatiu amb poc personal permanent, tant remunerat com no remunerat. En efecte, hem constatat com el dèficit de personal contractat laboralment no es compensa amb la figura del voluntari. En canvi, els nivells de participació són força elevats. Es això compensador de la manca de voluntaris permanents? Es tradueix el nivell de participació en eficàcia en la gestió de la pròpia entitat? o és simplement un fenòmen de dinamisme en les activitats i serveis?

I, d'altra banda, com modifica el funcionament quotidià de l'entitat el fet de disposar o no disposar de personal contractat?

Taula 32: Nivells de participació a les entitats

NP	13,30%
Menys de 5	5,00%
De 5 a 9	25,00%
De 10 a 19	18,30%
20 a més	30,00%
No ho determina	8,30%

Taula 33: Increment de participants durant el darrer exercici

No ha augmentat ni disminuït	60,00%
Ha augmentat en meys de 5	10,00%
Ha augmentat entre 5 i 9	6,70%
Ha augmentat entre 10 i 25	6,70%
Ha augmentat en més de 25	10,00%
NC	6,70%

Taula 34: Motiu d'incorporació de socis i participants

NP	43,30%
Campanya entitat	20,00%
Pròpia iniciativa	21,70%
Contactes/Amics	10,00%
NC	5,00%

Utilitzarem algunes combinacions de variables que possibilitin assenyalar les tendències que s'observen en aquest sentit. Recordem, abans, que estem molt lluny de fer afirmacions categòriques. El tamany de la nostra mostra permet només apuntar hipòtesis que convindria contrastar en posteriors estudis molt més específics.

4.3. Les Implicacions d'Ocupació a les Entitats

Un primer indicador interessant, que ja hem utilitzat anteriorment, és el mitjà de coneixement de subvencions. Veiem com varia en funció de si les entitats disposen o no de personal contractat (veure Taula 35).

Les dades demostren com es tradueix el fet de disposar de personal contractat o no. El fet de tenir personal remunerat a l'entitat significa la utilització freqüent de Diaris oficials i el contacte amb altres entitats. D'altra banda, en cap moment deixen d'assabentar-se de les possibles subvencions a les quals es pot optar.

Aquesta tendència s'accentua significativament en aquelles entitats que compten amb personal fix.

En canvi, quan les entitats no disposen de personal permanent remunerat no els resulta tan fàcil assabentar-se de les subvencions. Només una quarta part utilitza Diaris oficials, el contacte amb altres entitats és menys freqüent i un 17,8% manifesta no assabentar-se mai de les subvencions.

Les dades, doncs, assenyalen un grau d'eficàcia més gran produït com a conseqüència de comptar amb personal permanent remunerat.

També és interessant contrastar la mateixa variable en funció de si han rebut o no subvenció durant el darrer exercici. (Taula 36).

Taula 35: Mitjà de coneixement de subvencions segons personal contractat laboralment

MITJÀ DE CONEIX. DE LES SUBVENCIONS PERSONAL CONTRACTAT	DIARIS OFICIALS	PREMSA DIÀRIA	ALTRES ENTITATS	NO SEMPRE	MAI	ALTRES	N.C.
SI	64,3	-	21,4	14,3	-	-	-
NO	24,4	4,4	4,4	11,1	17,8	26,7	2,2

Taula 36: Nombre de subvencions rebudes en funció de si disposem o no de personal contractat

Personal contractat	No han rebut cap subvenció	Una subvenció	Dues subvencions	Tres subvencions o més
SI	14,2	28,6	28,6	28,6
NO	35,6	15,5	28,9	20,0

Taula 37: Nombre de convenis signats segons personal contractat

Personal contractat	No han signat convenis	Un conveni	Dos o més convenis
SI	50,0	28,6	21,4
NO	86,7	6,7	6,6

En aquest cas es pot fer la mateixa lectura: el fet de disposar de personal permanent contractat laboralment apunta cap a una eficàcia d'aprofitament dels avantatges. Pot observar-se el mateix amb els convenis signats (Taula 37).

Tot i que la pràctica de signar convenis amb l'administració i/o amb altres institucions és encara baixa, el fet de comptar amb personal contractat n'augmenta la probabilitat.

Per tant, tenim prous elements per pensar que el fet de disposar o no de personal contractat permanent a l'entitat incideix significativament en el nivell d'eficàcia de funcionament quotidià.

En qualsevol cas, però, les entitats que contracten personal, o que simplement disposen d'individus permanents per a garantir un funcionament regular, són ben poques.

Veiem, per exemple més dades sobre el sector associatiu a França. (Veure Taula 38).

Tot i que els mateixos autors assenyalen que les dades contenen un percentatge d'errors important, pot observar-se com més de la meitat d'entitats compten amb personal assalariat. En aquelles entitats que compten amb menys de 10 assalariats, la mitjana es situa en 2,7 assalariats per entitat. Per aquelles que en tenen més de 10, la mitjana és de 40,8. En total, la mitjana d'assalariats per entitat (excloses les que no tenen personal assalariat) és de 9,8. I la mitjana considerant la globalitat d'entitats és de 5,0. Aquesta mateixa dada és de 1,9 per la nostra mostra.

Per tant, estem molt lluny del cas francès, on el sector associatiu sí que desenvolupa un rol econòmic i social importantíssim.

Abans de tancar el capítol, no podem deixar d'assenyalar quin és el perfil de les entitats que diposen de personal contractat i que, com hem constatat, hi ha elements que ens indiquen que estan més ben estructurades internament i més consolidades com a associació que la resta d'entitats.

Taula 38: Assalariats a les associacions franceses

	NOMBRE D'ENTITATS	NOMBRE D'AGRUPATS
CAP ASSALARIAT	68469	-
1 A 10 ASSALARIATS	58823	160515
MÉS DE 10 ASSALARIATS	13474	550322
TOTAL	140766	710837

Del 23% d'entitats que compten amb personal assalariat, un 60% correspon a entitats classificades segons la tipologia de Derville en la Categoria "Intervenció Social". Aquestes entitats ocupen el 82,3% del total d'assalariats de la nostra mostra. La resta l'ocupen bàsicament les fundacions.

Les entitats "d'Intervenció Social" són les que fixen una quota més elevada pels seus associats: en un 50% la quota és superior a les 1000 ptes. mensuals.

Però, alhora, és en aquestes entitats on apareix un percentatge més alt de socis que no paguen.

Concretament, només en un 25% d'entitats paga la totalitat dels socis, en un altre 25% no hi ha quota i al 50% restant hi ha sempre un percentatge significatiu de socis que no paguen, més que a qualsevol altre tipus d'entitats.

D'altra banda, són entitats que compten amb diverses subvencions otorgades per l'administració i que, en general, se n'assabenten a través de diaris oficials i del contacte amb altres entitats.

El nivell de relació és extens, i quasi totes formen part d'alguna federació o coordinadora. El nombre de socis oscil·la entre 100 i 500 a la major part d'aquestes entitats i quasi totes s'estructuren internament amb junta de govern.

La renovació d'aquesta junta de govern s'especifica en els estatuts cada no més de dos anys. Al mateix temps, la renovació acostuma a realitzar-se per meitats, de manera que els nous incorporats poden comptar amb l'assessorament i ajut d'aquells que ja duen dos anys en el càrrec. En cap dels casos hem detectat presidents o altres responsables que duguin més anys en el càrrec que els fixats en els estatuts.

Per tant, es pot observar com la major part d'entitats que compten amb personal contractat laboralment, permanent a l'entitat, es situen en la part òptima dels indicadors que

subjectivament hem escollit com a representants del grau d'eficàcia de funcionament de l'entitat.

En resum, la tendència observada és la d'un sector associatiu que genera pocs llocs de treball, no compensat per treball voluntari dins de l'entitat, i sobretot, un sector associatiu que presenta fortes diferències internes degut precisament al fet de disposar o no de personal assalariat.

Finalment, veurem a nivell aproximatiu quina és la situació econòmica de les entitats. L'escassetat de respostes obtingudes respecte a aquesta qüestió ens obliga a situar-nos a un nivell bàsicament descriptiu. No obstant, procurarem seguir utilitzant els indicadors que fins ara ens han servit per a evaluar el grau d'estructuració i consolidació del sector.

5. LA SITUACIÓ ECONÒMICA DE LES ENTITATS

5.1. Les limitacions de l'anàlisi econòmica

Les entitats no lucratives i no governamentals són un tipus d'organitzacions, que, precisament pel seu caràcter no lucratiu, són capaces de generar un conjunt de béns i serveis més adaptats a les necessitats de l'usuari que aquells que puguin oferir les empreses privades.

D'altra banda, sense tenir un funcionament de tipus empresarial, poden generar, i de fet ho fan, llocs de treball alternatius i noves formes d'ocupació. No cal dir que aquest rol és prou important en un context de crisi econòmica.

En el capítol anterior, sobre ocupació i treball voluntari hem pogut estudiar com incidia el fet de disposar o no de personal permanent en la pròpia dinàmica de funcionament de les entitats. Tanmateix, es fa molt més difícil estimar l'impacte que pot tenir aquest apartat sobre el volum d'ocupació global d'una societat.

Doncs bé, el mateix succeix amb l'anàlisi de la situació econòmica d'aquestes organitzacions. En aquest cas, al reduït tamany de la nostra mostra s'ha d'afegir el baix nivell de respostes obtingudes sobre la qüestió econòmica.

Si bé tot el tractament estadístic l'hem fet en base a 60 qüestionaris, en aquesta part n'hi afegim dos més, que varen arribar amb retard. El fet que aquests dos haguessin contestat les dades econòmiques ens ha fet optar per la seva inclusió. Doncs bé, només 32 han contestat a la qüestió econòmica, el que representa un 52% de la mostra. Un altre 16% ha assenyalat les dades econòmiques en termes de percentatge respecte dels ingressos i despeses, sense assenyalar, però, en cap moment quines quantitats representaven cap de les partides a les que es fa referència. Un tercer grup, el constitueixen aquelles entitats que han deixat aquests apartats en blanc. El total de les que no han assenyalat les dades econòmiques de l'entitat, tot i haver respost la resta del qüestionari, és d'un 32% (20 entitats).

Dues raons fonamentals creiem que provoquen l'escassetat de respostes:

- a) Qualsevol enquesta que introdueixi qüestions de tipus econòmic es troba amb dificultats per que els enquestats contestin. En el nostre cas, pel fet de tractar-se d'un qüestionari enviat per correu, no podíem comptar amb que la figura de l'enquestador pogués convèncer els enquestats per tal de que responguessin aquestes dades.
- b) El poc nivell de preparació per a la gestió dins de les entitats es tradueix tot sovint en un desconeixement concret de les dades econòmiques. Moltes entitats, ni realitzen memòria econòmica d'activitats ni cap sistema de seguiment de la comptabilitat. No és estrany, doncs, que quasi la meitat de la mostra no contesti amb nombres absoluts les dades referents als ingressos i despeses del darrer exercici.

Per tant, no ens és possible estimar, almenys amb un grau de rigor elevat, l'impacte econòmic que suposa l'associacionisme en el conjunt de la societat barcelonina.

La nostra anàlisi intentarà reflectir la pròpia situació econòmica de les entitats, en la mateixa línia de tractament dels capítols anteriors.

Ens ha semblat oportú distingir dos blocs d'anàlisi diferenciats:

- a) L'anàlisi econòmica interna. Aquesta part comprèn les formes d'autofinançament, és a dir, l'anàlisi detallada del finançament per quotes.
- b) Els ingressos i despeses de les entitats. Aquí prenen importància tant el volum com la distribució dels mateixos. Incidirem precisament en les proporcions que suposa cada partida en el global dels resultats econòmics.

5.2. Anàlisi econòmica interna

5.2.1. Les quotes dels socis

L'element bàsic de finançament d'una associació és la quota de l'associat. Tot i que generalment suposa una aportació molt bàsica del total d'ingressos que necessita una entitat per a realitzar les tasques plantejades, el compromís del soci o adherit respecte a l'entitat és també d'ordre econòmic, amb una aportació pel manteniment de l'entitat, que d'altra banda, la majoria de vegades, és l'única font segura d'ingressos. Veiem, a la Taula 39, quina és la quota mensual que acostumen a pagar els associats en les entitats de la nostra mostra.

Les quotes es concentren en l'interval 100-500. Concretament en una tercera part de les entitats es paga aquesta quota.

D'altra banda, cal posar èmfasi en les entitats que es troben situades en ambdós extrems. Un 20% contemplem una quota simbòlica de menys de 100 ptes., mentre que en un 6,7% d'entitats la quota és superior a les 1000 ptes. mensuals. Ara bé, aquestes són xifres que perden tota significació si no s'entenen en proporció al volum total d'ingressos de les entitats. Més endavant tindrem ocasió de comprovar quines són aquestes entitats, quan fem l'anàlisi concreta de les entitats que han contestat les dades econòmiques de manera completa.

Pel que fa a l'exenció de pagament de la quota, la distribució de les respostes queda reflectida a la Taula 40.

Com s'observa a la taula, en una mica més d'una tercera part de les entitats la totalitat dels associats no paga. Hi ha, a més a més, un 6,7% d'entitats en les quals els socis no paguen cap quota.

D'altra banda, cal remarcar el pes de les entitats en les quals més del 50% dels associats no paga la quota.

Aquesta informació, però, igual que la referent a la de la quota dels socis, només pren relevància en contrast amb la resta de dades econòmiques. L'anàlisi de la submostra d'entitats que han complimentat les dades econòmiques ens permetrà aprofundir més en tota la qüestió econòmica.

Taula 39: Quota mensual dels socis

No hi ha socis	16,7%
Menys de 100 ptes.	20,0%
De 100 a 300 ptes.	23,3%
De 301 a 500 ptes.	10,0%
De 501 a 1000 ptes.	8,3%
Més de 1000 ptes.	6,7%
Voluntària	1,7%
No hi ha quota	6,7%
NC	6,7%

Taula 40: Proporció de socis que no paguen

NP (No hi ha socis/Ni hi ha quota)	23,30%
0%	35%
Menys del 5%	5%
5-10%	11,70%
11-25%	8,30%
26-50%	1,70%
Més del 50%	8,30%
NC	6,70%

El següent quadre ofereix informació sobre la proporció que representa les quotes de socis sobre el total d'ingressos de l'entitat. També inclou les dades referents a la proporció dels socis que no paguen i les quotes mensuals en termes absoluts.

Per a l'anàlisi, utilitzem la divisió entre associacions sense afany de lucre, malgrat que algunes s'anomenin etimològicament amb d'altres noms (centres, instituts, agrupacions, etc.) i les Fundacions i altres formes jurídiques que funcionen sense aportacions per part dels associats. (Veure Taula 41).

5.2.2. Finançament elevat per quotes

Hom pot observar, així mateix, un seguit d'entitats en les quals els percentatges de finançament amb quotes de socis, és molt elevat. Són les entitats que figuren amb els nº d'ordre: 5, 6, 12, 19, 23 i 25. I val la pena que en diguem alguna cosa.

S'observa d'entrada que les 5, 23 i 25 tenen un nivell d'ingressos anuals molt baix. Les dues primeres tenen un seguit de característiques semblants. En primer lloc cap d'elles està inscrita en el Registre, ni tan sols disposen d'estatuts. Tot això comporta que no tinguin cap tipus de relació amb l'Administració ni s'assebentin mai de les subvencions i ajuts que otorguen les Institucions. Les classificarem com a grups d'amics que adopten el nom d'associacions, però que no tenen cap tipus d'estructura interna. L'altra entitat, és una A.P.A. que està federada, tenen relació amb Ajuntament-Districte i Generalitat, però malgrat tot, només han rebut 32.000 ptes. de subvenció en el darrer exercici. El problema en aquest cas, és de gestió, atés que tots els membres de la junta porten menys de 6 mesos en el càrrec.

Les altres tres entitats que tenen un nivell d'ingressos elevat també presenten característiques semblants entre dues d'elles. Les nº 12 i 19 són associacions de professionals en defensa dels seus interessos. D'aquesta manera les quotes són altes i les activitats que realitzen no generen cap tipus d'ingrés. No ofereixen serveis externs. L'altre entitat (nº 6) és una associació benèfica adreçada a

Taula 41: Proporció de la quota dels socis sobre el total d'ingressos

Nº ORDRE D'ENTITAT (1)	Nº SOCIS	QUOTES SOCIS	%	QUANTITAT TOTAL D'INGRESSOS ANUALS	% SOCIS QUE NOPAGUEN	QUOTA MENSUAL
1	65	176500	14%	1280000	0%	300
2	600	90000	25%	360000	Aprox. 50%	25
3	52	(2) -	-	3206000	No espec.	Diver.
4	130	500000	30%	1650000	0%	300
5	25	57600	97%	59600	4%	200
6	60	1135000	79%	1437000	0%	2100
7	300	300000	26%	1150000	10%	200
8	1450	3500000	56%	6250000	1%	200*
9	230	476774	54%	876774	1%	200
10	166	50000	100%	50000	0%	50
11	156	187200	15%	1267200	0%	100
12	284	991000	90%	1102031	0%	500
13	518	500000	57%	870000	10%	170
14	145	435000	20%	2205918	0%	250
15	90	188900	45%	416915	0%	225
16	1175	4909074	53%	9188201	10%	385*
17	37	360000	23%	1560000	5%	850*
18	250	250000	20%	1200000	25%	100
19	130	1557479	100%	1557479	0%	750
20	265	167000	42%	400000	15%	60
21	92	82800	33%	253800	8%	75
22	24	14400	0,2%	7629400	0%	600
23	17	20000	100%	20000	20%	300
24	72	203375	36%	553375	0%	250
25	185	272000	89%	304000	0%	140
26	265	922695	16%	5822695	23%	370*
27	65	45000	(0,7)%	5880395	50%	100
28	250	841650	8%	9667378	5%	Volunt. aprox. 300
	7098	18233447	27%	66216942	45%	13510818

(1) Aquest nº d'ordre és utilitzat senzillament per a facilitar la lectura del quadre. No respon a cap criteri tipològic.

(2) Aquesta entitat no especifica la quota anual ni els ingressos totals per quotes. La quota dels socis és lliure i suposem que són purament simbòliques.

* Quotes estimades per nosaltres, en funció de la resta de respostes econòmiques dels qüestionaris.

disminuïts físics. Les quotes són molt altes i els serveis que ofereix no aporten cap tipus d'ingrés.

D'altra banda, en totes aquestes entitats no existeix pràcticament cap tipus d'exenció de pagament de la quota d'associat. Només en l'entitat nº 23 hi ha un 20% de socis que no paguen. Això vol dir que hi ha 3 ó 4 socis que no paguen en una entitat que compta només amb 17 socis, i que tots els ingressos que recapta procedeixen de les quotes dels seus associats, concretament 20.000 ptes. durant el darrer exercici. No és, per tant, una excepció significativa.

En aquelles entitats en les quals el finançament per quotes és elevat respecte de la resta de fonts d'ingressos, les excepcions de pagament es produeixen amb escassa freqüència.

5.2.3. Finançament baix per quotes

D'altra banda, hi ha tres entitats en les quals la proporció que representen els ingressos per quotes respecte del total d'ingressos és certament baixa. En un cas (entitat nº 28) no arriba al 10%, i en els altres dos (nº 22 i 27) no arriba ni tan sols a l'1%.

Aquestes, són entitats que giren anualment quantitats monetàries importants. Totes elles reben un tipus o altre de subvenció i tenen ingressos per a la realització d'activitats i serveis.

Una segona característica interessant d'assenyalar és que es tracta d'entitats de serveis adreçats a grups concrets de la població. Els objectius, a més a més, estan definits amb claretat. Això provoca que la implicació dels usuaris amb l'associació respongui a motius molt concrets. En conseqüència, podem considerar que la vinculació de l'associat a l'entitat és forta.

En tercer lloc, són entitats que disposen de personal contractat laboralment. Això és evident que dóna una certa garantia pel funcionament quotidià en la gestió de l'entitat.

En quart lloc, existeix relació amb diferents departaments de l'Administració municipal i autonòmica, així com amb institucions financeres a nivell de convenis o ajuts.

Les subvencions, i la venda de béns i serveis constitueixen la part més important dels ingressos d'aquestes entitats.

Per tant, en funció del què acabem de veure, es pot assenyalar la hipòtesi de l'existència d'una correlació entre la proporció que representa el finançament per quotes en el total d'ingressos de l'entitat i algunes variables que es poden considerar bons indicadors d'estructuració sòlida de les entitats, com són el fet de disposar o no de personal contractat, les relacions amb diferents institucions de l'Administració i institucions financeres, el mitjà de coneixement de les subvencions, etc.

Segons el que hem vist, quan la proporció dels ingressos per quotes és baixa, l'estructura interna de l'entitat i la gestió de la mateixa són sòlides. I a l'inrevés, quan la proporció és elevada, ens trobem davant d'entitats més febles, tant pel que fa a les seves relacions externes com a la seva estructuració interna.

Sens dubte que es podrien introduir matitzacions. Això és simplement una reflexió que ens sembla interessant subratllar com a hipòtesi, la qual podria comprovar-se en un estudi molt més específic, potser de caire etnogràfic, sobre les entitats no lucratives i no governamentals.

Pel que fa a les quotes mensuals, en nombres absoluts, es pot comprovar com en aquelles entitats en les que la quota no supera les 100 ptes., la quantitat total d'ingressos anuals és bastant baixa, i són entitats en les quals la quota dels associats representa una proporció entre el 20 i el 40% dels ingressos totals, en la major part dels casos.

En conseqüència, les formes alternatives de finançament a les quotes, en aquestes entitats, no incrementen massa els ingressos que s'obtenen per quotes.

D'altra banda, l'escassetat de la submostra no ens permet establir generalitzacions respecte a subgrups homogenis en quant al preu de la quota.

5.3. Els ingressos i les despeses de les entitats

5.3.1. Ingressos de les entitats

Observem d'entrada que existeixen tres sistemes de finançament per a les entitats.

- A) Els ingressos que provenen de l'Administració en forma de subvencions.
- B) Aquells ingressos que s'obtenen per la realització d'activitats o bé per a la venda de serveis. En aquest darrer cas, provenen bàsicament de l'Administració.
- C) Els ingressos que provenen de les aportacions dels propis associats, en concepte de quotes.

Existeix encara un quart sistema d'obtenir ingressos, que provenen de les Caixes d'Estalvis, en termes d'ajut com a Obra Social i algunes donacions particulars. En la mostra treballada, aquest darrer aspecte -les donacions particulars- no és pràcticament significatiu. Pel que fa a les Caixes d'Estalvis la seva aportació no significa més que entre un 1% i un 2% del total d'ingressos. (Veure Taula 42).

Taula 42: Procedència dels ingressos de les entitats

Nº ORDRE D'ENTITAT	TOTAL	PROVENEN DE L'ADMINISTRACIÓ	%	PROVENEN D'ACTIVITATS I/O SERVEIS	%	QUOTES SOCS	%	ALTRES	%
1	1280000	150000	12%	953500	74%	176500	14%		
2	360000	270000	75%		0%	* 90000	25%		
* 3	3206000	3206000	100%		0%	(2) -	-		
4	1650000	300000	18%		0%	500000	30%	850000	52%
5	59600		0%		0%	57600	97%	2000	3%
6	1437000		0%	302	21%	1135000	79%		
7	1150000	250000	22%	600000	52%	300000	26%		
8	6250000	1250000	20%	1000000	16%	3500000	56%	500000	8%
9	876774	400000	46%			476774	54%		
10	50000		0%			50000	100%		
11	1267200	150000	12%	930000	73%	* 187200	15%		
12	1102031		0%	111031	10%	991000	90%		
13	870000	320000	37%	50000	6%	500000	57%		
14	2205918	50000	2%	1720918	78%	435000	20%		
15	416196	111368	27%	115928	28%	188900	45%		
16	9188201	2235000	25%	2044127	22%	4909074	53%		
17	1560000	900000	58%	300000	19%	360000	23%		
18	1200000	250000	21%	700000	58%	250000	20%		
19	1557479		0%		0%	1557479	100%		
20	400000	50000	13%	183000	46%	167000	42%		
21	253800		0%	171000	67%	82800	33%		
22	7629400	520000	7%	7095000	93%	14400	0,2%		
23	20000	0	0%	0	0%	20000	100%		
24	553375	300000	54%	0	0%	203375	36%	50000	9%
25	304000	32000	11%	0	0%	272000	89%		
26	5822695	4456000	77%	160000	3%	922695	16%	284000	5%
27	5880395	2268750	39%	3566645	61%	45000	0,7%		
28	9667378	5875000	61%	2950228	31%	841650	8%		
	66216942	23344118	35%	22953377	35%	18233447	27%	1686000	3%

Precisions respecte de la Taula 42

(1) Pels ingressos que "provenen de l'Administració", hem considerat aquells que les diferents Administracions otorguen en concepte de subvenció. No als què, amb forma de convenis estables o per prestacions de serveis puntuals, les entitats reben de l'Administració. La qual cosa, fa suposar que moltes de les quantitats que es troben en l'apartat d'"activitats o serveis" provenen així mateix de les diferents Administracions.

(2) Aquesta entitat que es dedica a la recollida i sacrifici (en alguns casos) d'animals atropellats, abandonats, etc. rep el 100% dels seus ingressos per part de diferents administracions -sobretot d'àmbit urbà- per tal que tinguin cura dels seus municipis. Els propis enquestats consideren que es tracta de subvencions, pensem però, que les quantitats rebudes es poden considerar com a prestacions de serveis. En qualsevol cas, ho hem reflectit segons la voluntat de la pròpia entitat.

* Xifres estimades per nosaltres, en funció de la quota mensual, el nombre de socis i el % de socis que no paguen.

5.3.1.1. Ingressos per subvencions

Com queda reflectit en el quadre, el percentatge d'ingressos superiors, prové de l'Administració en concepte de subvencions, amb un 36% sobre el total, en l'anàlisi mitjançant els tres sistemes de finançament.

De les 28 entitats que configuren la mostra, un 50% ha rebut en el darrer exercici una subvenció -municipal o del govern autònom-. Curiosament les procedències es distribueixen meitat i meitat. Això respon però a un fet força lògic; les entitats d'àmbit igual o inferior al municipi reben les subvencions de l'Ajuntament (Àrea

Cinc entitats més, han rebut dues subvencions en el darrer exercici: una de l'Ajuntament i una altra de la Generalitat. Corresponen a aquelles entitats d'integració social o que bé són centres de recursos i que tenen un àmbit d'actuació municipal. Hi ha així mateix aquelles entitats que tenint un àmbit d'actuació superior, tenen incidència en la ciutat.

Altres tres entitats, que corresponen al grup anterior, han rebut tres subvencions. Aquestes entitats, per ser representatives de persones vingudes de fora, han rebut ajuts de les seves comunitats autònomes.

Tot i això, la reduïda mostra en que s'ha fet l'estudi i amb l'agregant de les reticències a respondre les qüestions econòmiques, no permet de fer una anàlisi seriosa (que considerem s'hauria de fer) respecte a les subvencions a les ONL i ONG de Barcelona.

5.3.1.2. Ingressos per venda de serveis o per activitats puntuals

Tot i que, a nivell percentual, 35% estan molt a prop els ingressos per aquest concepte dels obtinguts mitjançant subvencions, ens trobem que un 32% de les entitats que han omplert les dades econòmiques del qüestionari no realitza activitats o no disposa de serveis estables. Almenys aquests conceptes no els aporten cap tipus d'ingrés.

Aquest fet comporta que entre 18 entitats generen prop de 23 milions de pessetes per la tasca que desenvolupen. Amb tot però, la majoria d'elles no arriba al milió de pessetes anuals per les activitats puntuals. I és a partir d'aquí que cal fer la reflexió sobre el finançament de les entitats i la seva dependència de l'Administració. No està clar encara per a moltes entitats que el fet de realitzar activitats que suposin beneficis puntuals, és un bon mitjà per al sanejament econòmic de l'entitat i no deixen per això de ser entitats sense afany de lucre.

D'altra banda, està molt extés encara el criteri que pel fet de tenir una incidència social, les despeses de les associacions han de córrer a càrrec de l'Administració. Aquí cal plantejar-se la reflexió de fins a quin punt, la mateixa societat ha de fer-se càrrec

5.3.1.3. Ingressos per quotes de socis

Aquest punt ja ha estat analitzat abans, en un altre apartat, tot i això val la pena que en la línia plantejada, en diguem quelcom més. Si el fet que les entitats tinguin uns ingressos del 28% per aquest concepte, es de per sí significatiu. És molt més il·lustratiu en aquest cas, veure aquesta relació a nivell quantitatiu.

D'aquesta manera observem que els socis de 22 entitats fan una aportació de més de 18 milions de pessetes. Com s'ha dit abans, en l'anàlisi dels registres detectats, es pràcticament impossible de definir el nombre d'entitats que existeixen a Barcelona. És per tant

impossible de definir quin volum econòmic suposen les aportacions dels barcelonins de manera directa.

Ja hem insistit que la mostra no és massa fiable, sensiblement per l'escassetat de respostes rebudes. Ara bé, amb les dades obtingudes no és gens aventurat afirmar que existeix un grau de consciència econòmica-social elevat per part dels ciutadans.

Insistim un cop més, que amb un estudi quantitatiu de les ONG i ONL de Barcelona es podria determinar quants barcelonins estan associats a entitats en comparació amb la totalitat de la població i sobretot quina despesa econòmica significa. No hem d'oblidar que entre 28 entitats tenen 7098 associats que aporten 18.233.447 pts anuals pel manteniment de les seves entitats. Aquest fet ve a

5.3.2. Les despeses de les entitats

Les xifres sobre les despeses de l'entitat ens proporcionen una informació doble: per una banda, comprovar les tendències a nivells de dèficit o superàvit de les entitats. Per una altra, veure com es distribueixen les despeses, quina part es destina a activitats i quina a manteniment de la infraestructura, com a indicador de la dinàmica de decisió econòmica de l'entitat. Per a aquesta anàlisi, continuem trobant-nos amb la limitació de les respostes obtingudes. Comptem només amb 28 entitats que han contestat amb xifres absolutes les dades referents a les despeses, desglossades en tres apartats: activitats, local i personal. Un altre grup d'entitats, concretament 10, que han expressat aquestes dades en percentatges. La resta d'entitats no han contestat a les qüestions econòmiques.

Davant d'aquestes condicions, extraure qualsevol lectura dels dèficits o superàvits de les entitats comporta el risc de caure en afirmacions categòriques, sense cap base, sobre la política econòmica del sector associatiu a Barcelona. Preferim deixar només constància de les dades i centrar-nos en el segon punt, el de l'anàlisi de la distribució de les despeses. (Veure Taula 43).

Taula 43: Distribució de les despeses de les entitats

Nº ORDRE ENTITAT	TOTAL	ACTIVITATS	%	PERSONAL	%	RESTA INFRASTRUCTURA	%
1	1300000	1300000	100%		0%		0%
2	360000	360000	100%		0%		0%
3	3206000			3206000	100%		
4	1650000	1650000	100%				
5	59600	59600	100%				
6	1442000	772245	54%			669755	46%
7	1150000	300000	26%	600000	52%	250000	22%
8	6250000	1000000	16%	4800000	77%	450000	7%
9	854740	576691	67%			278049	33%
10	50000					50000	100%
11	1080000	990000	92%			90000	8%
12	1301147	747199	57%	455679	35%	98269	8%
13	700000	300000	43%			400000	57%
14	1915798	1497342	78%			418456	22%
15	318639	192790	61%			125849	39%
16	7974045	2172100	25,50%	1782420	21%	4019525	50%
17	1900000					1900000	100%
18	1200000	250000	21%	700000	58%	250000	21%
19	989575	101707	10%	624000	63%	263868	27%
20	400000	320000	80%			80000	20%
21	No contesta						
22	7629400	1525880	20%	4959110	65%	1144410	15%
23	27000	34000	135%				
24	746000			316000	42%	430000	58%
25	304000	304000	100%				
26	5819039	409039	7%	5025000	86%	385000	7%
27	5976827	1578216	26%	2442974	41%	1955637	33%
28	8505298	4574767	54%	3678531	43%	252000	3%
	63109108	21008576	33%	28589714	45%	13510818	22%

Precisions respecte de la Taula 43

En primer lloc les entitats amb els nombres d'ordre 1, 2, 4, 5 i 25, cal mirar-les amb certa reserva.

D'entrada assenyalem que totes les despeses ho són en concepte d'activitats, ho assenyalen però en percentatges i no en termes quantitius. Aquest fet conjuntament amb la manca de despeses de local i resta d'estructura, tot i que no depenen d'una altra entitat, ens fa suposar que no tenen contemplades les despeses de manera desglossada i que no porten amb massa cura les relacions econòmiques. Aquest fet és massa comú entre les entitats del nostre país. Tot això ens fa suposar que en la quantificació de despeses s'han "curat en salut" en assenyalar el 100% en activitats.

Una de les respostes, la corresponent a nº d'ordre 23, assenjala que es gasta el 135% dels seus ingressos en activitats. Es tracta d'una associació no legalitzada i sense funcionament en l'actualitat. Correspon més a un grup d'amics amb afeccions comunes que a una associació pròpiament dita. Considerem que els diners de sobra (7.000 pts.) han estat posats personalment pels 17 socis que té l'agrupació.

Per a l'anàlisi de les despeses hem fet tres divisions:

- A) Activitats i/o serveis
- B) Personal
- C) Resta estructura

El fet de separar la partida "personal" de "resta estructura" no té una altra finalitat que determinar una aproximació sobre quin volum econòmic significa el pagament de retribucions a personal contractat, col.laboradors retribuïts o contractació de serveis amb personal extern. En qualsevol cas, són quantitats destinades a pagament de personal i que tenen la seva significació per les xifres d'atur que es pateixen en la nostra societat.

5.3.2.1. Despeses per activitats i/o serveis

Observem d'entrada que les despeses per a l'organització d'activitats, segons la mostra analitzada se situa al voltant del 33% de les despeses totals de les entitats. Tot i havent-se contemplat aquelles entitats que assenyalen el 100% de les seves despeses en concepte d'activitats.

Si observem el capítol anterior veiem que els ingressos per activitats suposen un 35% del total. A grans trets doncs, sembla que a nivell global, a les entitats els resulta avantatjós el fet d'organitzar activitats i/o oferir serveis. Amb tot, ja hem vist abans que no són totes les entitats que ho fan, o almenys a moltes d'elles no els

suposa cap tipus d'ingrès. Sembla ser que moltes entitats fan activitats en funció del pressupost del que disposen, sense contemplar la possibilitat de fer activitats que els suposin ajuts econòmics.

S'observa una altra tendència en les entitats. Aquelles entitats que superen els cinc milions de pressupost -o sigui, les més potents econòmicament, de la mostra- tenen unes despeses per activitats i/o serveis inferior a la mitjana percentual. Mentre que les de pressupost baix se situen per sobre.

5.3.2.2. Despeses per personal

Més de la meitat de les entitats que han facilitat les dades econòmiques no disposen de personal contractat ni de col.laboradors retribuïts. Resulta obvi que les entitats amb un pressupost més elevat són les que disposen de personal. Entre altres coses, perquè aquest és un capítol econòmic molt elevat.

El percentatge global del pressupost que és destinat al pagament de personal, és de l'ordre del 45%, el que ve a suposar més de 28 milions de pessetes entre dotze entitats. Aquesta xifra engloba tant el personal fix com els col.laboradors retribuïts, així

Com s'observa, de les partides econòmiques, és aquest el capítol més important del pressupost. El que això significa en termes de contractació, ja està explicat en altres apartats d'aquest estudi, així com la utilització de plans d'ocupació per part de les entitats. En tot cas, cal plantejar-se la reflexió de si tal com hem vist, el fet de disposar de personal retribuït assegura a les entitats un millor funcionament i una més gran incidència social, l'exempció dels costos impossitius o de part d'ells, permetria a les entitats una millor disponibilitat per a disposar de personal de manera estable, amb el que, com ja s'ha dit, augmentaria la seva presència social.

5.3.2.3. Despeses per estructura

Ja s'ha assenyalat que hem tret d'aquesta part el capítol de personal per a fer-ne un tractament a part. Pel que fa a la resta d'estructura, ens trobem que això significa el 21% del pressupost anual de les entitats. Cal recordar les entitats esmentades més

enrera, en el sentit que destinen tot el seu pressupost a la realització d'activitats, i per tant, no destiten res per a manteniment de local ni per a la resta d'estructura. Així mateix, hi ha dues entitats que destinen el 100% del pressupost a manteniment d'estructura fixa. L'explicació és raonable en aquests dos casos. Tinguem present que es tracta de l'anàlisi del darrer exercici, la primera entitat (nº 17 d'ordre) l'any passat va haver de pagar el traspàs del local. En tractar-se d'una coral pot anar fent les seves activitats sense que això els suposi un entrebanc insalvable.

Contràriament al que succeeix amb el personal, en aquest cas no s'observen tendències clares a nivell personal entre les diferents entitats i la part de pressupost dedicada a estructura fixa. En tot cas assenyalar que aquelles entitats que no disposen de personal remunerat, dediquen a activitats un 66% del seu pressupost per terme mig i a manteniment d'estructura el 34% restant. Pel que fa a les entitats que tenen personal remunerat, la mitjana que dediquen a activitats és de l'ordre d'un 26% i a la resta d'estructura i remuneració de personal el 74%.

Tot i que tenim moltes reserves, per la mostra en què ens movem, ens atreviríem a dir que la diferència entre un tipus i altre d'entitats (66% i 26%) no és significativa, doncs suposa més incidència social el 26% de les entitats que disposen de personal que el 66% de les altres. Entre altres coses perquè el volum econòmic de les primeres és molt superior a les altres i una estructura fixa permet una presència continuada. Amb tot, ens permetem de repetir un cop més la necessitat d'un estudi quantitatiu respecte a les ONL i ONG de Barcelona.

Per cloure aquest capítol, assenyalem que la diferència global entre ingressos i despeses se situa en:

ingressos: 66.216.942 pts.
despeses: 63.109.108 pts.

La diferència no és massa significativa atès que el superàvit es pot destinar a increment d'estructura o d'activitats per a l'exercici següent. També hem assenyalat abans que la majoria d'entitats planifiquen les activitats en funció del pressupost de què disposen

PART III

**PROPOSTA DE REGISTRE MUNICIPAL I D'INTERLOCUCIÓ
ENTITATS - ADMINISTRACIÓ**

1. EL MARC GENERAL PER A UNA PROPOSTA D'INTERLOCUCIÓ

Pretendre en aquests fulls trobar les solucions idònies per tal de resoldre les relacions entre administració i sector associatiu seria utòpic i poc honest per part nostra. Els problemes d'articulació de connexions entre les institucions públiques i el moviment associatiu no són de resolució immediata, suposen tot un procés de definició de canals i vies de comunicació i una delimitació clara de les diferents formes possibles de dur-la a terme. De la mateixa manera, les relacions interassociatives també necessiten de l'establiment d'un marc específic que faciliti la comunicació, l'intercanvi i la col.laboració.

És evident que el primer pas a realitzar comença en la disponibilitat d'informació. Una informació homogènia, fiable, actualitzada i pública que faci possible el coneixement quantitatiu i qualitatiu del sector és imprescindible. La informació és poder. I no parlem del terme "poder" en un sentit pervers, sinó en el significat de tenir oportunitat d'acció.

Si a la informació hi té accés tothom, l'oportunitat d'actuació s'extén a totes les forces d'una societat democràtica.

Cal doncs, que existeixi aquesta consciència en tots els agents implicats en la qüestió associativa. Recolzament mutu i conjunció d'esforços en primer terme per tal de beneficiar-se després conjuntament d'un registre o directori d'associacions. Cal que aquest registre sigui públic, que es col.labori en la seva confecció i sigui accessible tant a les institucions de l'administració pública, com a tots els tipus d'entitats del sector no lucratiu, o simplement, a qualsevol persona interessada en el tema.

Sens dubte, si es tendeix a treballar en aquests termes, es senten les bases per a una comunicació millor i un esperit de col.laboració entre les institucions de l'administració, entre les pròpies entitats i entre entitats i administració.

Si la descentralització política preten que el ciutadà estigui prop de la decisió i de la gestió, cal que estigui acompanyada de la transparència informativa.

La nostra proposta comença doncs aquí. En la manera d'obtenir, mantenir i actualitzar la màxima informació possible del moviment associatiu amb la convicció de que no és possible la seva consolidació i institucionalització sense un coneixement públic d'aquest. D'altra manera, qualsevol acció o determinació que afecti a les associacions pot ser errònia o injusta, ja que s'actua sense conèixer la realitat amb exactitud.

Ens cal aclarir que en cap moment la nostra proposta confon seguiment i manteniment de la informació amb control sobre les accions associatives. No perdem de vista el principi bàsic de llibertat associativa, sobre el qual es creen i funcionen aquest tipus d'entitats. Però no pensem que això sigui contradictori amb el seu caràcter públic sinó que és un element més de la necessària clarividència que haurien de tenir totes les instàncies en una societat democràtica.

El segon aspecte de la nostra proposta es concreta en la configuració de l'espai de la interlocució. Proposarem vies i canals d'intercomunicació que, alhora que han de facilitar el seguiment i manteniment de la informació, han de significar un mitjà d'acostament lògic i regulat entre institucions públiques i sector associatiu i facilitar a l'ensem la comunicació entre les diverses entitats associatives existents en una comunitat. Incidirem en els avantatges que això suposa per ambdues parts però deixant clar que es tracta, al nostre parer, d'obligacions que corresponen tant a l'administració com a les entitats dins d'un marc democràtic. Som molt conscients però, que algunes de les propostes assenyalades necessiten d'un compromís polític per a dur-se a terme. Sabem que el "compromís" "compromet" i que és possible que alguns sectors minoritaris puguin utilitzar les facilitats globals en benefici propi. Aquest fet però es dona molt sovint. Podriem dir que és inevitable en qualsevol reglamentació d'ordre jurídic, econòmic o social.

Cal recordar que aquí només s'esbossen propostes i que és a partir de primeres propostes quan es poden anar perfilant ordenaments jurídics. En tot cas, sempre cal que algú comenci a escriure, d'això almenys n'esten ben convençuts.

2. EL REGISTRE D'ENTITATS NO LUCRATIVES I NO GOVERNAMENTALS

Al llarg d'aquest treball hem constatat per una banda les nombroses deficiències que presenten les fonts d'informació sobre entitats. El fet potser més significatiu és el de no detectar la mortalitat d'associacions. D'encà la llei del 64, un nombre elevat d'entitats ha desaparegut de la vida pública; la impossibilitat, en alguns casos, la manca de voluntat, en altres, han impedit saber amb certesa de quines entitats es tractava. Hem vist, a més a més, que un 10% de les entitats no tenen estatuts i, en conseqüència, no figuren en els registres d'entitats legalitzades. En conseqüència la fiabilitat dels registres i d'altres fonts que recullen informació sobre entitats no és gens òptima.

Cal doncs, trobar la manera de que existeixi almenys un registre amb informació fiable i actualitzada, que com acabem d'assenyalar, és el primer requisit per a fer possible la comunicació entre entitats i administració.

Dels registres que hem detectat n'assenyalem dos que són interessants a tenir en compte per a la nostra proposta:

- en primer lloc, el Registre d'Associacions i Fundacions de la Generalitat. Aquest registre té interès pel fet de ser un cens en el qual hi consten totes les entitats de Catalunya des del seu naixement. Sabem però, que la divisió mínima territorial que apareix en aquest registre és la de província, i en conseqüència detectar específicament les entitats de Barcelona ciutat pot presentar dificultats. Malgrat això, és una font bàsica d'informació primària per a la creació d'un registre.
- en segon lloc, el directori d'Institucions i Associacions de la Unitat Operativa d'Estadística del Servei d'informació i tractament de dades de l'Unitat Operativa d'Estadística.

La informació que aglutina aquest directori es distribueix als Consells de Districte. Malgrat que els llistats presenten molts errors, el que ens sembla interessant és la connexió entre l'Àrea Central d'Estadística i els Consells de Districte. La possibilitat de comunicació informàtica entre aquests fan d'aquesta una eina

indispensable per a seguir i mantenir la informació de manera actualitzada.

Aquestes dues fonts informatives no resolen ni molt menys, el registre que proposem, però sí que constitueixen el punt de sortida més important. No menyspreem per això el conjunt d'altres censos o registres que hem detectat, però és evident que donada la poca consistència de la majoria d'ells, suposen encara més dispersió i menys qualitat de la informació. Creiem que és molt més útil restringir les fonts d'aportació d'entitats a les que ens semblen almenys les més completes.

3. TIPOLOGIA

D'altra banda existeix el problema del camp que abarquen els registres detectats. S'haurà pogut observar com la majoria d'ells no engloben tots els tipus d'entitats. Associacions juvenils, esplais infantils, centres culturals i recreatius, etc. són diversos àmbits temàtics que recullen molts dels registres, mentre que les fonts que pretenen abarcar la totalitat del sector no lucratiu i no governamental de Barcelona són poc freqüents.

És evident que per a construir un nou registre d'entitats d'aquest tipus, aquest fet suposaria l'haver de disposar d'un registre per a cada àmbit temàtic. A més, cal tenir en compte l'heterogeneïtat de criteris que es prenen per acotar les fronteres del tipus d'entitats que s'inclouen o no s'inclouen en cada registre.

Abans de precisar el que pensem que ha de ser la recollida, seguiment i manteniment de la informació per a un nou registre, ens cal aclarir la nostra opció per la tipologia de Dervelle.

L'anàlisi de les fonts i registres detectats, ha revelat la diversitat de tipologies o sistemes de classificació sota els quals s'estructura l'enregistrament d'associacions. Els avantatges i/o inconvenients de cadascun s'ha explicat amb detall en la primera part. La manca de criteris homogenis que acoten cada subdivisió tipològica, així com la inexistència d'una base teòrica que justifiqui les classificacions emprades han estat els aspectes més susceptibles de crítica.

La tipologia de Dervelle, construïda en base a diverses nomenclatures, defineix amb precisió els criteris de classificació. Al mateix temps resulta una tipologia força adaptable a la complexitat i diversitat de la realitat associativa. Probablement, un coneixement més exhaustiu i precís de les entitats de la societat barcelonina, suposaria la reconversió en alguns punts d'aquesta tipologia. No obstant, ens sembla vàlida proposar-la com a sistema d'acotament dels tipus d'entitats, tant per la seva funcionalitat com per la seva homogeneïtat de criteris que justifiquen la classificació.

4. EL SEGUIMENT I MANTENIMENT DE LA INFORMACIÓ

Tres problemes bàsics se'ns presenten a l'hora de la confecció d'un nou registre:

- en primer lloc, el punt de sortida. Això és, d'on s'ha d'extreure la informació primària per tal de començar a construir un nou registre d'entitats. Quines fonts cal utilitzar i de quina manera.
- en segon lloc, com completar els dèficits quantitius i qualitius que ben segur resultaran de la primera recollida d'informació. Cal establir un sistema eficaç que faciliti poder solventar aquest dèficit, i òbviament, pal·liar els errors detectats.
- en tercer lloc, aquests dos aspectes perden tot el seu valor si no es considera que el registre ha de ser actualitzat. Cal enfocar les accions anteriors a facilitar el manteniment d'un registre posat al dia. Si no és així, de ben poc serveix perseguir i corregir la informació.

Passarem tot seguit a definir les línies que pensem son més oportunes per a donar solució a aquestes dificultats.

5. LA INFORMACIÓ PRIMÀRIA

Vista la poca consistència de les fonts i registres detectats, suposaria un desgast sense masa rendiment la comprovació sistemàtica de cadascuna d'elles. El cost i el desgast que signifiquen cartes, trucades telefòniques o contactes directes amb les entitats és considerable, i la garantia de solucionar els buits informatius a través d'aquest sistema no és absoluta.

Pensem que és preferible partir d'una única font informativa. Sense descartar absolutament els altres registres o censos (poden ser un complement interessant en qualsevol moment) cal que el punt de partida es situï en la informació que diposa la Unitat Operativa d'Estadística comprovada en la mesura del que sigui possible, en el Registre d'Associacions i Fundacions de la Generalitat. És bàsic tenir en compte aquest registre, ja que a nivell de naixement d'associacions és quasi del tot complet.

Els llistats que resultessin d'aquesta comprovació possibilitarien el poder disposar d'una informació almenys més fiable que la que fins ara existeix. S'evitaria d'aquesta manera el desgast inútil que significaria constatar per una altra via l'existència de les entitats, i lògicament, reduir el cost de les accions d'aquesta comprovació.

Una vegada es disposa d'aquests llistats el pas següent és el més delicat de dur a terme. Hem assenyalat la poca fiabilitat i l'elevat esforç que suposa un seguiment de la informació per via de contacte directe, carta o trucades. Generalment, la conducta passiva de les entitats envers l'administració dificulta l'èxit d'aquesta tasca.

Cal doncs, pensar en eines que facin moure les pròpies entitats per a obtenir certesa de llur funcionament. S'han de trobar els incentius necessaris per tal que la direcció de la informació vagi des de les associacions cap a l'administració i no al revés. Per que els instruments que s'utilitzin siguin incentivadors, cal que aportin avantatges per a les entitats.

Només així sembla factible garantir la comprovació de la informació i, en la mesura en que aquesta informació és sistematitzada, es creen les bases inicials per a l'eficàcia de l'autogestió de les entitats. El fet d'establir contactes regulars amb l'administració, pot possibilitar la progressiva estructuració i organització del moviment associatiu, i el més important, donar llum a la participació del ciutadà en la gestió municipal.

Les Normes Reguladores de la Participació Ciutadana expliciten els canals principals de participació. Consell Consultiu d'Entitats de Ciutat, Consells Consultius d'Entitats de Districte i Consells Sectorials són tres òrgans constituïts per que el ciutadà intervingui en les decisions i gestioni les accions que li afecten.

Les mateixes Normes posen com a requisit per a pertànyer a aquests Consells la inscripció de les entitats en el Fitxer General d'Entitats de Participació Ciutadana o el Fitxer d'Entitats de Districte.

Aquesta inscripció, però, és molt desigual segons els tipus d'entitats i ni de bon tros facilita el gruix d'informació que hauria de compondre un registre d'entitats.

Cal doncs, establir instruments que permetin la comprovació de la informació primària, que serveixin alhora per ampliar el coneixement de la realitat associativa, i que impulsin l'institucionalització del sector no lucratiu i no governamental de la ciutat de Barcelona.

6. COMPROVAR I COMPLETAR LA INFORMACIÓ: CARNET DE RECOXEIEMENT SOCIAL

Una vegada configurats els primers llistats d'entitats, en base a la informació disponible a l'Unitat Operativa d'Estadística de l'Ajuntament i el Registre d'Institucions i Associacions de la Generalitat, s'han d'establir els mètodes que permetin anar en la direcció de verificar i completar la informació.

L'instrument principal que plantejem per a dur-ho a terme és la creació, per part de l'Ajuntament, d'un carnet de reconeixement social de la tasca de les entitats. L'objectiu d'aquest carnet és el de poder disposar d'una eina que sigui atractiva per les entitats, de manera que siguin aquestes les que aportin la informació necessària en el moment de la seva obtenció.

El carnet, doncs, s'ha d'entendre com un instrument útil a les entitats, no com un requisit obligatori. L'obligatorietat, si bé permetria tenir seguretat de l'existència de les associacions, podria crear recels a un sector que s'ha sentit sempre sense imposicions de cap mena.

Es pot establir el carnet, en canvi, com a condició per a gaudir d'un conjunt d'avantatges oferts per l'administració, que poden anar des de subvencions possibles, exencions fiscals o permís d'incorporació als Consells d'Entitats. Creiem que d'aquesta manera la resposta pot ser molt més positiva, ja que es presenten incentius prou interessants.

Ara bé, només amb un sistema d'obtenció del carnet àgil i flexible es pot garantir mínimament un resultat òptim. S'han d'evitar totes les possibles trabes burocràtiques possibles i facilitar el màxim l'adquisició del carnet de reconeixement social.

En aquest sentit, proposem un ventall ample de possibilitats per a que les entitats obtinguin el carnet.

Des de la tramesa per correu fins el lliurament directe realitzat als Consells de Districte o a l'Àrea Central de l'Ajuntament. Qualsevol contacte que les entitats establissin amb òrgans de

l'Ajuntament hauria d'acompanyar-se del carnet, el qual s'hauria de poder fer de manera immediata des del mateix moment que existeixi relació amb qualsevol organisme municipal.

Les entitats haurien d'omplir només un full amb unes dades estadístiques bàsiques que donessin constància del seu funcionament. D'aquesta manera, es pot comprovar la fiabilitat de les entitats que ja estan detectades en els primers llistats i afegir aquelles entitats de les quals no es tenia cap coneixement de la seva existència. En tot cas, es pot plantejar que la validesa del carnet, no es reconegui fins 15 dies després de l'entrega del full estadístic. De tal manera que els organismes municipals puguin comprovar si es tracta realment d'un entitat sense afany de lucre o bé si tenen algun tema pendent amb justícia (com per exemple, algunes sectes).

A un segon nivell, el full estadístic omplert per les entitats permet un conjunt d'informació molt valuós sobre la realitat associativa.

Un possible disseny d'aquest full estadístic seria el següent:

DADES BÀSIQUES SOBRE LES ENTITATS NO LUCRATIVES I NO GOVERNAMENTALS DE BARCELONA

DISTRICTE MUNICIPAL

NOM ENTITAT

ANY FUNDACIÓ

SIGLES

ADREÇA

TELÈFON

D.P.

NOM RESPONSABLE

ESTATUTS PROPIS   S Í   NO

Nº SOCIS

PERSONAL LABORAL:

Persones amb contracte fix

Persones amb contracte temporal

Col.laboradors retribuïts habituals

Voluntaris habituals

OBJECTIUS:

ACTIVITATS I SERVEIS:

Activitats que realitza: Socis   Externs

Serveis que ofereix:

USUARIS ALS QUE S'ADREÇA DE MANERA PRIORITÀRIA:

INGRESSOS DEL DARRER EXERCICI:

DESPESES DEL DARRER EXERCICI:

QUOTA ANUAL DEL SOCI:

CONDICIONS PER A SER-NE SOCI:

Només amb aquestes dades ja es pot disposar d'una bona informació sobre cada entitat. El fet de respondre-les no representa un esforç excessiu per a les entitats a canvi de l'obtenció del carnet de reconeixement social. Aquest, és doncs un instrument atractiu per al sector associatiu i molt útil per a l'Administració pública si es té la convicció de que cal un Registre públic, homogeni i actualitzat.

Només ens resta ara, aclarir com s'ha de tractar la informació obtinguda pels organismes municipals. L'agilitat i flexibilitat dels mètodes d'obtenció del carnet, suposen sens dubte una dispersió de la informació que cal solucionar. Aquest aspecte, juntament amb l'important tema del manteniment actualitzat del Registre, és al que ens referim en el proper apartat.

7. TRACTAMENT I MANTENIMENT DE LA INFORMACIÓ: LA NECESSITAT D'UN REGISTRE ACTUALITZAT

És evident que la necessitat d'un manteniment actualitzat del Registre és un aspecte fonamental. La majoria dels que hem detectat tenen el greu defecte de no tenir la informació posada al dia, i en conseqüència es redueix enormement el seu nivell de fiabilitat.

Per tal d'agilitzar el màxim aquesta tasca, per fer-la poc costosa i eficaç, cal abans tenir la informació sobre entitats ben sistematitzada.

La voluntat d'aconseguir evitar trabes administratives a l'obtenció del carnet té el cost de tenir la informació dispersada. Segons la nostra proposta, hi haurà carnets que es faran des dels diferents Consells de Districte i altres des de l'Àrea Central de l'Ajuntament. Cal doncs, trobar la manera d'ordenar aquesta dispersió del registre per tal d'evitar una successió d'errors que ben segur es produirien. S'ha de pensar en termes de descentralització d'actuació però de fiabilitat de la informació. El risc que suposaria que cada Consell de Districte s'organitzés el seu registre és gran. En primer lloc, perquè seria difícil establir una unanimitat de criteris de classificació, i, en segon lloc, perquè difícilment es garantitzaria el mateix nivell d'eficàcia en tots els Districtes.

En conseqüència, ens sembla molt més operatiu donar un primer pas de centralització de la informació, per després descentralitzar-la d'una manera equilibrada a tots els Consells de Districte.

Proposem que la comprovació i ordenació informativa es realitzi a nivell d'Àrea Central de l'Ajuntament. El mateix Servei de tractament de dades de la Unitat Operativa d'Estadística és una possibilitat. Aquest Servei podria sistematitzar la informació sense massa problemes.

Es tractaria que els Consells de Districte i els altres òrgans municipals que haguessin recollit els fulls estadístics i lliurat a canvi els carnets de reconeixement social, connectessin amb aquest Servei per donar-li tota la informació recopilada. El fet que existís

connexió informàtica entre els Consells de Districte i la Unitat Operativa d'Estadística agilitzaria molt aquesta tasca.

D'una banda, classificar les entitats rebudes segons la tipologia de Dervelle, comprovar-les amb els llistats primaris, i constatar si s'han produït duplicacions de carnet. D'altra banda, construir un banc de dades amb la informació més relevant que hagi estat possible obtenir de cada entitat. D'aquesta manera, es configura un únic Registre d'Entitats no lucratives i no governamentals de la ciutat.

Posteriorment, amb una periodicitat aproximada de dos mesos, el Servei de tractament de dades distribuïria els llistats corresponents als 10 Districtes, classificats segons la tipologia, amb les altes i baixes que s'hagin pogut produir i amb les modificacions pertinents. Així, s'estableix un únic Registre d'Entitats però es garanteix la descentralització del mateix per afavorir l'actuació particular de cada Consell de Districte. Al mateix temps, també s'hauria de facilitar als Consells de Districte el banc de dades amb tota la informació complementària de cada entitat. A partir d'aquest sistema, l'actualització del Registre es fa molt més àgil i eficaç. Proposem una renovació bi-anual del carnet de reconeixement social. Dos anys és un període suficient de renovació informativa. El sistema de recollida i manteniment de la informació permet que l'actualització es pugui fer de manera progressiva, sense haver d'esperar l'aparició d'un nou Registre complet. Ara bé, cal establir un límit de temps prudencial per a donar rigorositat a l'actualització, sino fàcilment pot reduir-se greument la seva eficàcia com a font informativa.

Un altre element que garantiria l'actualització, almenys pel que fa a la creació de noves entitats, seria la incorporació periòdica (2 ó 3 mesos) d'aquelles entitats que es donen d'alta en el registre d'associacions de la Generalitat.

Es fa necessari que existeixi aquesta consciència comú a tots els agents implicats en la qüestió associativa, sino, de ben poc serveix la creació d'un Registre que quedi obsolet després de 3 ó 4 anys.

8. AVANTATGES DEL REGISTRE PER A L'ADMINISTRACIÓ MUNICIPAL

Hem assenyalat la necessitat de poder disposar d'informació fiable i actualitzada del sector associatiu. Necessitat que és obligada en una societat democràtica en la qual la societat civil ha de jugar un paper fonamental en els àmbits de decisió i gestió.

No obstant, disposar d'una font òptima de coneixement de la realitat associativa no representa només un deure democràtic que ha de fer possible l'Administració pública. Representa gaudir d'un conjunt d'avantatges de cara a la presa de decisions, a la gestió administrativa, i al que és més important, de cara al contacte directe amb una societat civil que es vol sigui activament participativa.

Un Registre fiable i actualitzat representa per a l'administració -i concretament per a l'administració municipal- la possibilitat d'obrir línies de suport a les entitats, i poder actuar en funció de les necessitats reals en els diferents àmbits d'actuació als quals fan referència els diversos tipus d'entitats. En aquest sentit, el Registre proporciona la informació quantitativa i qualitativa necessària sobre el pes específic de cada grup tipològic en la societat.

En segon lloc, permet als diferents òrgans municipals impulsar la participació ciutadana. Amb el Registre, es disposa d'una informació valuosa per a equilibrar aquest impuls, tenint en compte la distribució dels tipus d'entitats en els 10 Districtes barcelonins. D'aquesta manera, es té un coneixement real de les entitats per a establir els contactes que vagin en la direcció d'estimular els ciutadans a la participació. A partir de campanyes d'animació dels ciutadans a la intervenció en la vida pública i la col.laboració conjunta en la millora de la qualitat de vida.

Un tercer avantatge és el d'obtenir un control exacte de pressupostos que s'adrecen a les associacions. Otorgació de subvencions i firma de convenis poden controlar-se i repartir-se equitativament. En funció de les necessitats reals poden definir-se criteris eficients que justifiquin la política de subvencions i

contracte-convenis, i evitar la indeterminació que existeix generalment en l'actualitat.

En quart lloc, s'asseguren les trameses de tot tipus a les entitats, fet que en l'actualitat presenta nombroses errades i en conseqüència, incrementa el cost d'aquestes accions.

Finalment, l'establiment del carnet de reconeixement social suposa un mecanisme vàlid per afavorir les relacions entre les diverses àrees de l'Ajuntament i les entitats. Poden començar a desaparèixer els recels i desconfiances de cara a relançar la col.laboració entre la societat civil i l'Administració municipal.

9. ELS AVANTATGES PER A LES ENTITATS

Tot sovint, el sector associatiu, pel seu caràcter d'agrupació lliure i no lucrativa, interpreta qualsevol acció impulsada des de l'Administració que afecti les entitats com un intent de control, com una amenaça al principi bàsic de llibertat associativa.

El resultat acostuma a ser un desconeixement gran per part de l'administració i del ciutadà de la tasca que realitzen les entitats.

Des d'aquest punt de vista, caldria que les entitats contemplessin el Registre com un pas a favor del reconeixement social de la tasca que desenvolupen i no com una eina de control per part de l'Administració pública.

Es tracta, sens dubte, d'aconseguir la clarividència del sector associatiu necessària per a fer factible la intervenció de la societat civil en la vida pública, i no de controlar i presionar des del poder polític.

En aquest sentit, el carnet de reconeixement social ha de significar un avantatge clar per a les entitats. Representa que des de l'administració se'ls reconegui l'interès i la utilitat que tenen per a la vida pública.

Un segon avantatge seria la possibilitat de que, a partir del carnet de reconeixement social, la Carta Municipal contemplés possibles exencions d'impostos municipals com el d'obertura, radicació, etc Malgrat no és una decisió que ens correspongui, ens sembla interessant assenyalar-ho com a possible.

En tercer lloc, la necessitat d'establir contactes amb l'Àrea Central de l'Ajuntament o amb els Consells de Districte per a la configuració del Registre, és un primer pas per a la millora de l'agilitat administrativa en les relacions entre entitats i administració municipal. El registre ha d'evitar el seguit de trabes burocràtiques que es veuen obligades a suportar les associacions a l'hora de comunicar-se o fer sol·licituts a l'administració.

Finalment, s'afavoreixen les relacions interassociatives en la mesura en que hi hauria un coneixement real de les organitzacions no lucratives i no governamentals per part de tots els grups implicats. Sigui des de recomanacions des de l'administració o des del propi contacte entre associacions, el Registre ha de permetre paliar la gairebé inexistent i dificultosa comunicació entre les entitats. A partir d'aquí existeix la possibilitat d'actuació conjunta per sectors o àrees d'activitat.

Les edicions de guies per grups d'entitats poden ser un primer element en favor de la tasca associativa comú.

Finalment, les guies són un fet que resulta òbviament beneficiós cara a les configuracions dels Consells Sectorials, on hi intervenen representants d'entitats directament relacionades amb cada sector d'activitat municipal.

En primer lloc, aquestes guies donen un coneixement real de la quantitat i qualitat de les entitats, tant per a les organitzacions no lucratives i no governamentals com per a la societat en general.

El ciutadà, d'aquesta manera, pot comptar amb una oferta extensa i adaptar-se segons les seves necessitats.

En segon lloc, amb les guies, pot verificar-se el creixement o retrocés real de cada sector d'activitat, i en conseqüència, acoplar, des de l'administració, la política associativa a la situació concreta de cada àmbit associatiu.

En tercer lloc, es fa possible l'avaluació territorial del moviment associatiu. Hem vist, en l'explotació del qüestionari, la importància d'aquest factor dins la dinàmica associativa. En aquest sentit, que el ciutadà i les institucions públiques puguin comptar amb una eina que permeti conèixer amb fiabilitat l'oferta associativa per àmbits territorials és una tasca important a realitzar.

ANNEX

LA TIPOLOGIA DE DERVELLE

FUNCIO	SUB-FUNCIO	AGRUPACIONS ELEMENTALS
O. VIDA PÚBLICA	01. ASSOCIACIONS POLÍTIQUES	011. Assoc.de Polítiques de caràcter general 012. Moviments Regionalistes 013. Comitès de suport a una candidatura, Acció política local 014. Clubs de Debat Polític 015. Moviments Feministes 016. Moviments Pacifistes
	02. ASSOCIACIONS CÍVIQUES	021. Club. Assoc. Cíviques 022. Associacions Filantròpiques 023. Amicals, Laiques 024. Defensa Ensenyament Lliure 025. Altres
	03. ASSOCIACIONS RELIGIOSES	030. Assoc. relacionades amb finalitats proselitisme
	04. RECERCA I INVESTIGACIÓ DE CARÀCTER GENERAL	040. Recerca tècnica-ciències de tecnologia 041. Investigació Universitària que s'adreça al procés general del coneixement 042. Altres recerques que aspiren al progrés general del coneixement
	05. JUSTÍCIA	051. Ajuts als detinguts 052. Altres
	06. SEURETAT INTERIOR	061. Socorrisme Protecció Civil 062. Seguretat en Carretera 063. Amics dels Bombers 064. Organitzacions d'urgències, serveis mèdics, quirúrgics 065. Altres
	07. RELACIONS EXTERIORS	071. Promoció dels interessos 072. Desenvolupament d'intercanvis 073. Comitès d'Agermanament 074. Assoc. Humanitàries acció orientada a l'extranger 075. Assoc. del Tercer Món
	08. ARMADA I DEFENSA NACIONAL	081. Assoc. que tenen per objecte la Defensa Nacional 082. Assoc. de Defensa dels Drets del Soldat

FUNCIÓ	SUB-FUNCIÓ	AGRUPACIONS ELEMENTALS
1. ENSENYAMENT FORMACIÓ	10. ASSOCIACIONS DE CARÀCTER GENERAL	101. Renovació pedagogia 102. Recerca sobre Ensenyament Formació 103. Altres de caràcter general
	11. ASSOCIACIONS DE PARES	111. Ensenyament Primari i Preescolar 112. Ensenyament Secundari 113. Ensenyament Tècnic 114. Ensenyament Múltiple no especificat
	12. ORGANISMES DE GESTIÓ D'ESTABLIMENTS D'ENSENYAMENT	121. Ensenyament Primari 122. Ensenyament Secundari
	13. ENSENYAMENT ESPECIAL	130. Ensenyança Especial
	14. ENSENYAMENT SUPERIOR	140. Ensenyança Superior
	15. FORMACIÓ CONTINUA, FORMACIÓ PERMANENT	151. Aprenentatge 152. Formació Permanent 153. Altres
	16. ESPORT ESCOLAR UNIVERSITARI	161. Esport Escolar 162. Esport Universitari
	17. ALTRES SERVEIS	171. Obres Socials pels Estudiants 172. Obres Socials pels Alumnes 173. Bar Escolar 174. Transport Escolar 175. Assoc. Sòcio-Educatives d'Equipaments Escolars (Cases, Colònies, etc.)

FUNCIO	SUB-FUNCIO	AGRUPACIONS ELEMENTALS
2. CULTURA VIDA	20. ASSOCIACIONS DE CARÀCTER GENERAL	201. Recerca sobre Cultura i Vida Social 202. Altres Assoc. de Caràcter General 203. Gestió Equipaments 204. Coordinadors d'Associacions
	21. INFORMACIÓ, COMUNICACIÓ ASSOCIACIONS CÍVIQUES	210. Informació i Comunicació en General 211. Premsa, Edicions 212. Ràdios Lliures Privades 213. Ràdio Afecionats 214. Audio Visuals 215. Altres
	22. PRÀCTIQUES D'ACTIVITATS ARTÍSTIQUES D'ENSENYAMENT	220. Activitats Artístiques en General. Suport a la creació 221. Expressió Escrita, Arts Gràfiques 222. Música, Cant 223. Dansa 224. Arts Plàstiques 225. Teatre 226. Cinema-Vídeo 227. Diverses-Folkloriques
	23. DEFENSA DEL PATRIMONI PRESERVACIÓ	231. Biblioteques. Arxius 232. Museus, Coleccions Històriques i Arqueològiques 233. Monuments de caràcter Històric 234. Estudis Històrics 235. Altres
	24. ACCIÓ SOCIAL CULTURAL	241. Clubs Tercera Edat 242. Esplais Infantils i Juvenils. Moviments Joves i Juvenils 243. Acció Cultural Regionalista, Cultural Minoritaris 244. Turisme, Vacances 245. Altres formes d'acció socio-cultural i animació local. Assoc. Lleure i Esports 246. Centres Cívics 247. Comitès de Festa 248. Majorettes 249. Tauromàquia

FUNCIO	SUB-FUNCIO	AGRUPACIONS ELEMENTALS
2. CULTURA VIDA SOCIAL (CONT.)	25. CLUBS ESPORTS COMPETIDORS	251. Gimnàstica, Ioga 252. Arts Marcials 253. Atletisme 254. Natació 255. Ciclisme 256. Tir 257. Tennis 258. Ping Pong 259. Vela
	26. COLLECTIUS	261. Equitació 262. Ski 263. Altres Esports Individuals 264. Clubs Omnisports 265. Futbol 266. Rugby 267. Altres Esports d' Equip 268. Assoc. pel Desenvolupament de la pràctica de l'esport. Organització trobades esportives 269. Club de Supporters
	27. ACTIVITATS A L'AIRE LLIURE	270. Lleure a l'aire lliure. Excursionisme 271. Ciclo Turisme 272. Ski Muntanya 273. Esports Nàutics. Submarinisme 274. Alpinisme 275. Petanca. Bitlles 276. Naturisme 277. Aeronàutiques (Delta) 278. Altres Activitats a l'aire lliure
	28. CLUB DE LLEURE	281. Bridge 282. Escacs 283. Altres Jocs de Societat 284. Modelisme 285. Club Col.leccionistes 286. Fans, Clubs d'Admiradors 287. Ensinstrament de Gossos 288. Altres lleures especials 289. Club de Lleure Polivalents
	29. AMICALS	291. Antics Combatents 292. Antics Alumnes 293. Cooperatives d'Amistat 294. Assoc. Personal d'Empreses, Comerços.. 295. Grups d'Ajut, Mútua i Solidaritat 296. Amicals d'Originaris País Extranger 297. Altres Amicals

FUNCIÓ	SUB-FUNCIÓ	AGRUPACIONS ELEMENTALS
3. SALUT	30. ASSOCIACIONS DE CARÀCTER GENERAL	301. Recerca Mèdica, Biològica i Farmacèutica 302. Higiene, Alimentació, Agricultura i Biologia 303. Altres Assoc. de caràcter general pel Desenvolupament equilibrat en cos i esperit
	31. ASSOCIACIONS ESPECIALITZADES	311. Medicina General 312. Psiquisme, Psicoteràpia 313. Lluita contra el Càncer 314. Lluita contra Tuberculosi 315. Altres malalties greus 316. Malalties físiques i psíquiques 317. Acc. de treball i malalties professionals 318. Assoc. Mèdic-Humanitàries 319. Donants de Sang, Òrgans i Teixits 320. Creu Roja 321. Altres Assoc. Especialitzades
4. INTERVENCIÓ SOCIALS	40. ASSOCIACIONS DE CARÀCTER GENERAL	401. Recerca sobre les marginacions socials 402. Assoc. Humanitàries en general 403. Gestió d'equipaments per serveis socials
	41. MALALTIES FÍSiques I PSÍQUIQUES	411. Ajut a la infància Handicap i Inadaptats 412. Ajut d'adults amb malalties físiques 413. Assoc. Antialcohòliques i d'ajut als toxicòmans
	42. ACCIDENTS DE TREBALL MALALTIES PROFESSIONALS	421. Ajut a domicili 422. Ajut a víctimes de malalties professionals
	43. AJUT A LA TERCERA EDAT	431. Ajut a domicili 432. Altres formes d'ajut, Assist. Polivalent 433. Gestió de Residència. Casal d'Avis
	44. INFÀNCIA I ADOLESCÈNCIA	441. Assoc. d'ajut social a Infants i Adolescents 442. Residències 443. Colònies d'Estiu
	45. FAMÍLIA	451. Ajut a domicili 452. Altres serveis a la Família 453. Guarderies
	46. AJUT ALS ATURATS	461. Assoc. d'ajut als Aturats
	47. DIVERSES	471. Ajut a Repatriats i Refugiats 472. Ajut als Immigrants 473. Ajut a les Víctimes de Desastres Naturals 474. Ajut als Antics Combatents 475. Suport Psicològic i Moral 476. Altres

FUNCIÓ	SUB-FUNCIÓ	AGRUPACIONS ELEMENTALS
5. HABITATGES	50. ASSOCIACIONS DE CARÀCTER GENERAL	501. Recerca sobre Habitatge 502. Altres Assoc. de Caràcter General
	51. ASSOCIACIONS DE PROPIETARIS	511. Assoc. Propietaris en General 512. Assoc. de Co-Propietaris (Inmobles)
	52. ASSOCIACIONS DE LLOGATERS	521. Llogaters de l'D.S.H. 522. Altres Llogaters
	53. REHABILITACIÓ D'HABITANTS D'UN IMMOBLE O CIUTAT	530. Assoc. d'un Immobile, Ciutat
	54. REHABILITACIÓ MILLORA D'HABITATGES	540. Rehabilitació. Millora d'habitatges
	55. COMITÈS DE PROFESSIONALS O INTER-PROF. DE L'HABITATGE	550. Comitès de Professionals o Interprofessionals de l'habitatge
6. DESENVOLUPAMENT URBÀ	60. ASSOCIACIONS DE CARÀCTER GENERAL	601. Recerca sobre Desenvolupament Urbà 602. Altres Assoc. de Caràcter General 603. Defensa dels Interessos dels Propietaris (Esp. en cas d'Expropiació)
	61. XARXES I SERVEIS URBANS	611. Sanejament 612. Altres xarxes i serveis públics
	62. TRANSPORTS COLLECTIUS URBANS	621. Assoc. Usuaris 622. Assoc. pel Desenvolupament dels Transport Col.lectius
	63. ORDENACIÓ DEL TERRITORI URBÀ	631. Ordenació del Texit Urbà Millora de l'habitatge, Qualitat de vida 632. Defensa contra el Soroll 633. Defensa contra la Polució 634. Protecció d'Espais Verds 635. Assoc. de Veïns de Barris 636. Assoc. Ecologistes del Medi Urbà

FUNCIO	SUB-FUNCIO	AGRUPACIONS ELEMENTALS
7. DESENVOLUPAMENT RURAL I ORDENACIO DE L'ESPAI NATURAL	70. ASSOCIACIONS DE CARÀCTER GENERAL	701. Recerca sobre l'Ordenació de l'Espai Natural i del Medi 702. Altres Assoc. de Caràcter General 703. Defensa dels Interessos de Propietaris (en cas d'Expropiació o Concentració de Parcel·les)
	71. XARXES I SERVEIS RURALS	711. Xarxes d'Aigua Potable i Sanejament 712. Altres Xarxes i Serveis Rurals
	72. ACONDICIONAMENT RURAL	721. Estudi Ordenació Rural 722. Estudis sobre l'Aigua
	73. ACONDICIONAMENT D'AIGÜES	731. Acondicionament d'Aigües i Desenvolupament de Recursos 732. Estudis sobre l'Aigua
	74. PRESERVACIO DEL MEDI AMBIENT	741. Lluita contra la Pol·lució del Mar 742. Lluita contra la Pol·lució dels Rius 743. Lluita contra Altres Tipus de Pol·lució 744. Estudis sobre Pol·lució 745. Parcs Naturals 746. Acondicionament Espais Verds 747. Estudis sobre la Preservació del Medi Natural i Protecció de les Espècies Animals 748. Pesca 749. Caça 751. Assoc. Ecologistes en General 752. Preservació del Paisatge
8. TRANSPORTS I TELECOMUNICACIONS	81. USUARIS DELS TRANSPORTS	811. Usuaris dels Transportes per carretera 812. Usuaris dels Transportes Ferroviaris 813. Altres Usuaris
	82. AIRE I TRANSPORTS	820. Aire i Transport Aeri
	83. CORREUS I TELECOMUNICACIO	831. Correus 832. Telecomunicació
	84. DIVERSES	840. Diverses

FUNCIÓ	SUB-FUNCIÓ	AGRUPACIONS ELEMENTALS
9. DEFENSA DELS INTERESSOS ECONÒMICS SINDICALS	90. ASSOCIACIONS DE CARÀCTER GENERAL	901. Recerca i Estudis sobre l'Acció Econòmica 902. Altres Assoc. de Caràcter General
	91. DEFENSA DELS INTERESSOS ECONÒMICS A NIVELL LOCAL I REGIONAL	911. Desenvolupament i Estudi sobre l'Acció Econòmica 912. Informació Econòmica i Turística a nivell local 913. Comitès Organitzadors de Fires
	92. UNIONS PATRONALS	921. Unions Patronals (Confederacions, Federacions Cooperatives) 922. Unions de Productors per Estudis, Comercialització 923. Restaurants i Bars d'Empresa 924. Medicina del Treball 925. Altres Serveis a les Empreses
	93. AGRUPACIONS D'ASSALARIATS	931. Quadres del Sector Públic 932. Quadres del Sector Privat 933. Obrers del Sector Públic 934. Obrers del Sector Privat 935. Empleats del Sector Públic 936. Empleats del Sector Privat 938. Assalariats del Sector Públic 939. Assalariats en General
	94. AGRUPACIÓ DE PAGESOS	942. Agrupacions de Pagesos
	95. SINDICATS AGRARIS, COMERCIANTS ARTESANS	950. Agrupacions de Pagesos 951. Agrupacions de Comerciants 952. Agrupacions d'Artesans
	96. AGRUPACIÓ DE DEFENSA DELS INTERESSOS DE LES PROF. LLIBERALS SINDICALS I ARTISTES NO ASSALARIATS	960. Professions Lliberals en General 961. Metges i Altres Prof. de la Salut
	97. ATURATS POBLACIÓ INACTIVA	971. Jubilats Sector Públic 972. Jubilats Sector Privat 973. Jubilats en General 974. Estudiants 975. Aturats 976. Altres
	98. ASSOCIACIONS CONSUMIDORS	981. Assoc. de Consumidors en General 982. Assoc. de Consumidors d'Alimentació Agrupacions per la Compra 983. Assoc. Específiques
	99. ASSOCIAC. FAMILIARS	990. Associacions Familiars